

KAUPPAKORKEAKOULU

1973–1974

HELSINGISSÄ 1974

KAUPPAKORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA 1973—1974

ISBN 951-699-027-4
Oy WEILIN+GÖÖS Ab
TAPIOLA 1974

KAUPPAKORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA 1973—1974

TOIMITTANUT
KORKEAKOULUN REHTORI

HELSINGISSÄ 1974

PROFESSORI ERNST ENSIO KIVIKOSKI

Marraskuun 22. päivänä 1973 kuoli Helsingissä Kauppakorkeakoulun entinen talousmatematiikan professori *Ernst Ensio Kivikoski*. Hän oli syntynyt Viipurissa 29. 9. 1891, tullut ylioppilaaksi Viipurin suomalaisesta klassillisesta lyseosta 1911, valmistunut filosofian kandidaatiksi 1915, lisensiaatiksi 1922 ja tohtoriksi 1927. Hän tuli Kauppakorkeakouluun talousmatematiikan professoriksi 1928 ja hoiti virkaa aina vuoteen 1958 saakka, jonka jälkeen hän toimi vielä tuntiopettajana korkeakoulusamme.

Professori Kivikoski toimi vakinaisena matematiikan ja luonnonopin opettajana vuosikausia mm. Sortavalan tyttökoulussa, Viipurin suomalaisessa yhteiskoulussa sekä Turun suomalaisessa klassillisessa lyseossa samojen aineiden vanhempana lehtorina. Hän oli vuodesta 1932 Helsingin yliopiston matematiikan dosentti.

Mittavassa tieteellisessä tuotannossaan professori Ensio Kivikoski on käsitellyt aluksi geometrian alaan ja sittemmin matematiikan taloudellisiin sovellutuksiin, erityisesti finanssimatematiikkaan liittyviä kysymyksiä. Hän on julkaissut myös useita oppikoulujen ja korkeakoulujen käytössä olleita oppikirjoja. Tunnustukseksi tieteellisistä ansioistaan prof. Kivikoski kutsuttiin Suomalaisen Tiedeakatemian työjäseneksi 1928 ja varsinaiseksi jäseneksi 1936.

Professori Ensio Kivikosken yli kolme vuosikymmentä kestänyt elämäntyö tutkimuksen ja opetuksen tehtävissä on ollut tiivis ja mittava. Kauppakorkeakoulu, sen opettajat, virkailijat ja lukuisat opiskelijapolvet muistavat kiitollisina prof. Kivikosken toimintaa korkeakoulussa ja sen opettajapiirissä ja kaipaavat hänessä menettämäänsä aitoa ja lämminhenkistä persoonallisuutta ja uskollista ystävää.

KONSULI VALDE ANTON VAINIO

Kauppakorkeakoulun valtuuskunnan jäsen, toimitusjohtaja, konsuli *Valde Anton Vainio* kuoli maaliskuun 4. päivänä 1974 Turussa. Hän oli syntynyt Turussa 4. 1. 1901, tullut ylioppilaaksi 1920 sekä suorittanut ekonomin tutkinnon 1924 ja valmistunut kauppatieteiden kandidaatiksi Kauppakorkeakoulusta 1925.

Oltuaan mm. Suomen Kumitehdas Oy:n Turun konttorin johtaja, vuodesta 1945 Hämeenlinnan Verkatehdas Oy:n ja vuodesta 1953 Turun Verkatehdas Oy:n toimitusjohtaja konsuli Vainio tuli Silo Oy:n toimitusjohtajaksi ja hallituksen puheenjohtajaksi vuonna 1960.

Lukuisten luottamustehtäviensä ohella konsuli Vainio toimi mm. Hämeenlinnan kaupunginvaltuustossa ja kauppakamarin puheenjohtajana. Hän oli Liikesivistysrahaston valitsemana Kauppakorkeakoulun valtuuskunnan jäsen vuodesta 1959 kuolemaansa saakka. Hän kuului lisäksi Turun kauppakorkeakoulun hallitukseen. Hän oli Belgian kunnia-konsulina Suomessa.

Kauppakorkeakoulu tuntee kiitollisuutta pitkäaikaista valtuuskuntansa jäsentä kohtaan sekä kunnioittaa hänen ansiokasta panostaan maamme talouselämässä.

Kauppakorkeakoulun valtiollistaminen

Keväällä 1973 käynnistettiin neuvottelut valtion kanssa Kauppakorkeakoulun oikeudellisen ja taloudellisen aseman järjestämiseksi. Ensisijaisena aiheena neuvottelujen aloittamiseen Kauppakorkeakoulun kannalta olivat korkeakoulun taloudelliset ongelmat. Tärkein niitä aiheuttanut tekijä oli korkeakoulun kasvu. Opiskelijamäärä oli viimeisen 20-vuotiskauden aikana kasvanut noin kolminkertaiseksi ja viimeisen 10-vuotiskauden aikana se taas oli kaksinkertaistunut. Vuonna 1962 oli opiskelijoita yhteensä 1.778 ja vuonna 1972 3.194. Jatko-opiskelijoiden luvun nousu oli ollut sitäkin voimakkaampi, sillä viimeisen viisivuotiskauden aikana luku oli runsaasti kaksinkertaistunut. Vuonna 1967 oli 458 kandidaattiopiskelijaa, kun taas vuonna 1972 heitä oli jo 1.004.

Opiskelijamäärän kasvun ohella myös kasvaneet laatuvaatimukset johtivat edellä mainittujen neuvottelujen käynnistämiseen. Opiskelijaluvun kasvaessa varsin voimakkaasti 1960-luvulla oli virkojen ja toimien lisäys suhteellisesti hitaampaa, josta syystä suhdeluku opiskelijamäärä/opettaja heikentyi 1950-luvun melko suotuisaan tilanteeseen verrattuna. Vaikka lukumääristä epäsuhdetta toisaalta opiskelijamäärien sekä toisaalta opettaja- ja virkailijamäärien välillä ei jatko-opiskelijoiden luvun voimakkaasti kasvaessa riittävästi pystytty korjaamaan, opettajien ja virkailijain luku lisääntyi kuitenkin selvästi. Tästä ymmärrettävästi aiheutui ja oli odotettavissa aiheutuvan huomattavia menojen lisäyksiä. Korkeakoulun toimintaan oli tullut myös uusia menolajeja, joita ei vielä sellaisenaan esiintynyt viime vuosikymmenen puolivälissä lainkaan, kuten ATK-menot. Samoin kirjaston kehittäminen oli voimakkaasti lisännyt ja lisäämässä menoja.

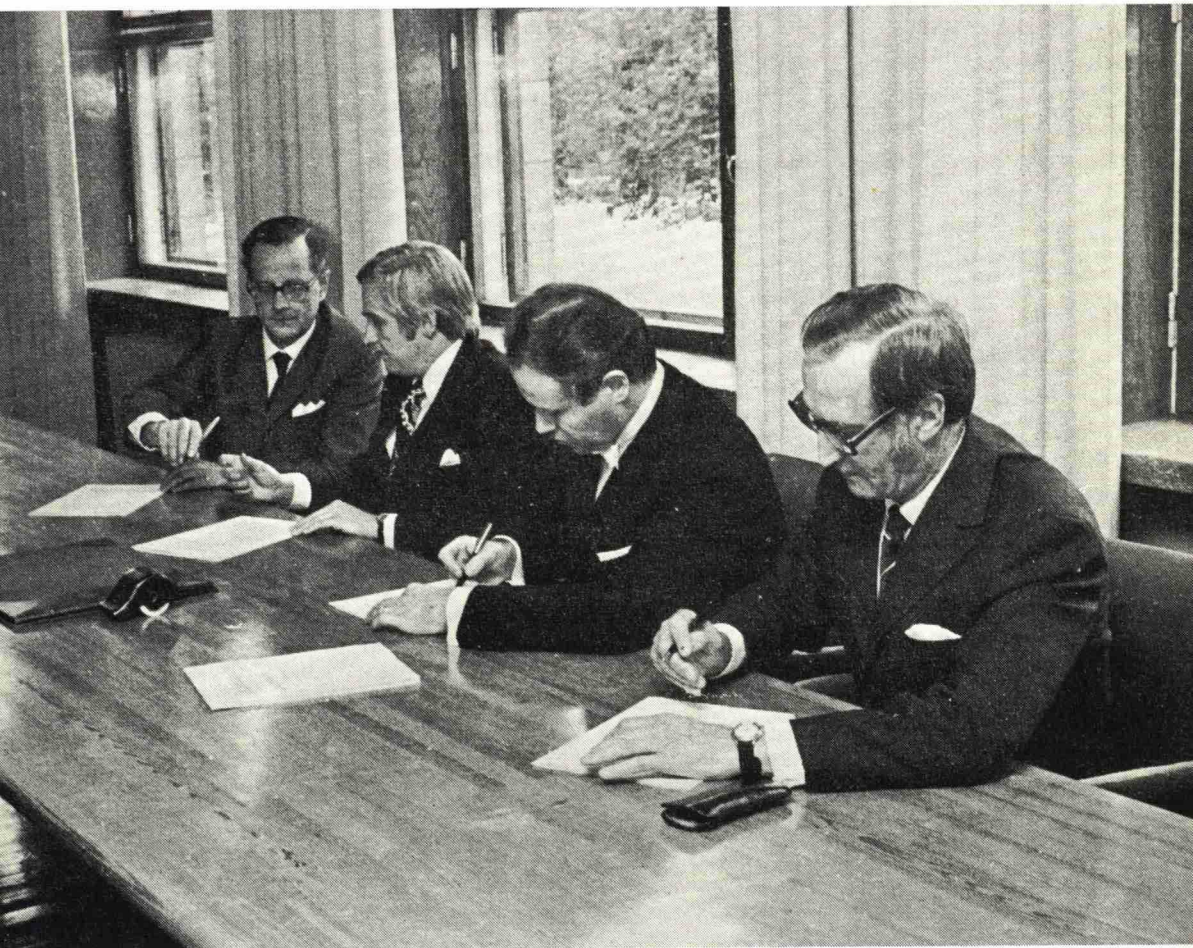
Vuodesta 1962 vuoteen 1972 korkeakoulun kokonaismenot olivat nousseet noin viisinkertaisiksi samaan aikaan kun opiskelijamäärä oli kaksinkertaistunut. Vuonna 1962 menojen loppusumma oli 1,650 miljoonaa markkaa ja vuonna 1972 8,217 miljoonaa markkaa. Kun menot osoittivat edellä esitetyn kaltaista kehitystä ja kun valtio rahoitti 75 % korkeakoulun hyväksytyistä menoista, oli selvää, että muista lähteistä rahoitettavaksi jäävä osuus menojen kasvaessa myös markkamääräisesti edelleen kasvaisi. Suoranaisesti korkeakoulun toiminnasta aiheutuvien menojen lisäksi oli vielä otettava huomioon se melkoinen raskaus, joka aiheutuu lainojen koroista ja kuoletuksista.

Kun se osuus menoista, jota valtionapu ei kattanut, olisi pitänyt saada katetuksi muista lähteistä, kohtasi tämän rahoitusosuuden hankkiminen suuria vaikeuksia, jotka tulevaisuudessa vielä huomattavasti

lisääntyisivät. Tilannetta oli edelleen vaikeuttamassa se seikka, että opiskelijamaksujen poistaminen oli varsin pian edessä.

Kun edessä olivat kuvatus kaltaiset kehitysnäkymät, oli ymmärrettävää, että pyrittiin löytämään vaihtoehtoisia ratkaisuja ja kehittämään useitakin toimintavaihtoehtoja korkeakoulun rahoitustilanteen helpottamiseksi ja ratkaisemiseksi.

Esisopimuksen allekirjoittaminen tapahtui Kauppakorkeakoulussa 6.9.1973. Vas. osastopäällikkö *Mikko Niemi*, ministeri *Ulf Sundqvist*, rehtori *Jaakko Honko* ja vararehtori *K. A. Telaranta*.

Ensisijaisena vaihtoehtona oli korkeakoulun säilyttäminen yksityisenä korkeakouluna, jolloin Kauppakorkeakoulun oikeudellinen ja taloudellinen asema olisi säilynyt entisellä pohjalla. Talouden tasapainon saavuttamiseksi olisi pitänyt voida hankkia yksityisistä lähteistä varoja korkeakoulun rahoittamiseksi vuosi vuodelta kasvava määrä niin, että summa vuoteen 1981 mennessä olisi todennäköisesti noussut n. 5 miljoonaan markkaan vuodessa. Vaihtoehdon etuna olisi ollut jo vakiintuneen toiminnan säilyttäminen, josta pitkältä ajalta oli suotuisia kokemuksia nimenomaan mitä tulee korkeakoulun toiminnan joustavuuteen ja uusien ideoiden käynnistämiseen yksityisen rahoituksen avulla. Järjestely olisi myös säilyttänyt ne välittömät suhteet, jotka Kauppakorkeakoululla on ollut talouselämään. Vaihtoehdon haittana oli korkeakoulun rahoittamiseen yksityisistä lähteistä tarvittavan rahamäärän suuruus ja sen jatkuva kasvu.

Koska tämän rahamäärän hankkiminen vuosittain yksityisistä rahanlähteistä olisi kohdannut vaikeuksia, harkittiin useita mahdollisuuksia tilanteen helpottamiseksi. Niitä kehitettäessä pidettiin keskeisenä seikkana sitä, että ne olisivat mielekkäitä korkeakoulun tehtävän toteutuksen kannalta. Mikään näistä mahdollisuuksista ei kuitenkaan osoittautunut riittävän käyttökelpoiseksi.

Jäljelle jääneenä vaihtoehtona oli siis Kauppakorkeakoulun ottaminen valtion haltuun, jonka toimenpiteen etuna olisi yksityisen rahoituksen olennainen keveneminen ja mahdollisuus käyttää sitä nykyistä liikkuvammin ja tarkoituksenmukaisemmin Kauppakorkeakoulun ja kauppatieteellisen tutkimuksen hyväksi. Varsinaisina haittoina todettiin kuitenkin toiminnan jäykkeneminen samoin kuin mahdollisesti yhteyksien löyhentyminen talouselämään.

Korkeakoulun mahdollista valtiollistamista valmistelevaan perustettiin erityinen työryhmä, jonka puheenjohtajana toimi opetusministeriön korkeakoulu- ja tiedeosaston päällikkö, professori *Mikko Niemi* sekä jäsenenä rehtori *Jaakko Honko*, hallitusneuvos *Väinö Knuuti* valtiovarainministeriöstä, hallitussihteeri *Ulla Lång* opetusministeriöstä ja talousjohtaja *Olli Tarpila*. Työryhmän laatima luonnos Kauppakorkeakoulun, Kauppakorkeakoulun kannatusosakeyhtiön ja valtion väliseksi esisopimukseksi esiteltiin valtuuskunnalle ylimääräisessä kokouksessa 8. 8. 1973, jolloin valtuuskunta myönsi hallitukselle valtuudet esitetyn luonnoksen mukaisen esisopimuksen tekemiseen.

Edellä mainitulla esisopimuksella sitoutuivat toisaalta Kauppakorkeakoulu sekä Kauppakorkeakoulun kannatusosakeyhtiö ja toisaalta Suomen valtio sopimaan niistä taloudellisista järjestelyistä korkeakoulun, kannatusosakeyhtiön ja Suomen valtion kesken, joita hallituksen esitys

Eduskunnalle laiksi Kauppakorkeakoulusta ja Kauppakorkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta edellytti. Valtiollistamista tarkoittava esisopimus edellä mainittujen osapuolten välillä allekirjoitettiin 6. 9. 1973, ja asiaa koskevat lakiesitykset annettiin Eduskunnalle 7. 9. 1973. Sivistysvaliokunta käsitteli asiaa 18. 10. 1973, jolloin rehtori Honko ja talousjohtaja Tarpila olivat myös kuultavina. Esitykset olivat Eduskunnassa käsiteltävinä ensimmäisen kerran 30. 10. 1973. Toinen käsittely tapahtui 1. 11. ja kolmas 6. 11. 1973, jolloin esitykset hyväksyttiin. Tasavallan Presidentti vahvisti 29. 12. 1973 Eduskunnan hyväksymän lain Helsingin kauppakorkeakoulusta (1032/73) sekä lain Helsingin kauppakorkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta (1033/73).

Edellä esitettyjen järjestelyjen mukaan korkeakoulusta tulee valtion kauppakorkeakoulu 1. 8. 1974. Valtio otti vastatakseen pääpiirteittäin korkeakoulun kaikista menoista jo 1. 1. 1974 lukien. Tähän asti Kauppakorkeakoulu oli saanut valtiolta 75 % hyväksytyistä menoistaan. Opiskelijamaksut poistetaan valtiollistamisen ajankohdasta 1. 8. 1974 alkaen. Kauppakorkeakoulun opettajille ja muulle henkilökunnalle annetaan mahdollisuus jatkaa työtään valtion palveluksessa 1. 8. 1974 lähtien, ja heille pyritään turvaamaan olennaisilta osiltaan samat palkkaedut, jotka heillä ovat aikaisemminkin olleet.

Valtiollistamiseen liittyen suoritetaan joukko omaisuusjärjestelyjä, joiden tuloksena molemmat korkeakoulukiinteistöt siirtyvät valtiovallan omistukseen. Pääosa muuta omaisuutta jää taas perustettavalle säätiömuotoiselle Kauppakorkeakoulun tukirahastolle, jonka suuruudeksi tulee n. yhdeksän miljoonaa markkaa. Tämän tukirahaston avulla pyritään osaltaan myötävaikuttamaan korkeakoulun joustavuuden aikaansaamiseen. Rahaston tehtävistä ovat keskeisellä sijalla tieteellisen tutkimuksen ja opetuksen tukeminen. Oikeusministeriö on sittemmin hyväksynyt Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön säännöt. Säätiön päättävinä eliminä ovat valtuuskunta ja hallitus. Säätiön valtuuskuntaan kuuluu viisitoista, kolmeksi vuodeksi kerrallaan valittavaa varsinaista jäsentä, joille kullekin nimetään henkilökohtainen varamies. Liikesivistysrahasto määrää valtuuskuntaan neljä jäsentä ja niiden varamiehet, Keskuskauppakamari kaksi jäsentä ja näiden varamiehet sekä Suomen Teollisuusliitto ja Suomen Metsäteollisuuden Keskusliitto kumpikin yhden jäsenen ja hänen varamiehensä, Helsingin kauppakorkeakoulu nimeää neljä jäsentä, joista vähintään kahden tulee olla professoreita ja näiden varamiehet, ja valtioneuvosto nimeää kolme jäsentä ja näiden varamiehet. Säätiön hallitukseen kuuluu seitsemän kalenterivuodeksi kerrallaan valittua jäsentä, joista neljä on talouselämän, kaksi Helsingin kauppakorkeakoulun ja yksi julkisen vallan edustaja. Helsingin

kauppakorkeakoulun edustajista tule ainakin toisen olla professori.

Opettajaneuvosto asetti 16. 10. 1973 ns. perussääntötoimikunnan valmistelemaan asetushdotukset Helsingin kauppakorkeakoulun väliaikaisesta hallinnosta sekä Helsingin kauppakorkeakoulun virkojen ja toimien kelpoisuusehdoista sekä viran- ja toimenhaltijain tehtävistä. Toimikunnan puheenjohtajana on toiminut talousjohtaja *Olli Tarpila* ja jäsenenä hallitussihteeri *Ulla Lång*, professori *Pertti Muukkonen* ja yliass. *Eero Larmola* sekä ekonomi *Erikka Jussila*, viimeksi mainittu Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan nimeämänä jäsenenä.

Toimikunta velvoitettiin työskentelynsä aikana kuulemaan Kauppakorkeakoulussa toimivia eri henkilöryhmiä. Tämän mukaisesti toimikunta saatuaan hahmotelluksi alustavan luonnoksensa Helsingin kauppakorkeakoulun perussäännökseksi antoi sen helmikuun 6. päivänä 1974 tiedoksi korkeakoulun eri laitoksille sekä korkeakoulun piirissä toimiville eri henkilöryhmiä edustaville järjestöille varaten näille tilaisuuden antaa helmikuun aikana lausuntonsa luonnoksesta. Tämän määräajan päätyttyä ja perehdyttyään saapuneisiin lausuntoihin toimikunta laati lopulliset ehdotuksensa edellä mainituiksi asetuksiksi. Kauppakorkeakoulun opettajaneuvosto ja hallitus käsittelivät asetushdotuksia maaliskuun aikana sekä hyväksyivät ne erinäisin tarkistuksin. Valtuuskunta käsitteli asiaa 28. 3. 1974 pidetyssä kokouksessaan ja hyväksyi asetushdotukset annettaviksi opetusministeriölle ministeriön korkeakoululta pyytäminä esityksinä.

Antaessaan edellä mainitut asetusesitykset Kauppakorkeakoulu edellytti, että siltä pyydetäisiin lausunto niistä muutoksista ja täydennyksistä, jotka esitykseen ministeriön toimesta mahdollisesti tullaan tekemään. Keskeisenä päämääränä ja periaatteena perussääntöesityksessä on korkeakoulun tehtävän toteutus. Hallinnon rakenne, eri elimien tehtävät ja niiden kokoonpano on pyritty saamaan sellaisiksi, että korkeakoulu voisi toteuttaa tehtävänsä talous- ja kauppatieteellisen tutkimuksen ja siihen liittyvän ylimmän opetuksen korkeakouluna. Tähän liittyen on ollut tavoitteena hallintojärjestelmä, jonka avulla voidaan turvata riittävä asiantuntemus ja toiminnan jatkuvuus, mutta samalla mm. projektihallinnon kautta joustava mukautuminen muutoksiin ja yhteiskunnan tarpeisiin. Kantavana ajatuksena on ollut koko yhteiskunnan palveleminen korkeakoulun omalla erikoisalalla. Koska korkeakoululla on sisäisissä asioissa itsehallinto, on hallinto tältä osin rakennettu siten, että mahdollisimman monet asiat päätetään lopullisesti korkeakoulun sisällä.

I Hallinto, opettajat, laitokset sekä viran- ja toimenhaltijat 31. 5. 1974

Hallinto

Kauppakorkeakoulun kansleri

WARIS, KLAUS HENRIK, FT, KTT h.c. (Kauppakorkeakoulu ja Svenska Handelshögskolan), 14; 67.

Valtuuskunta

Puheenjohtaja: VIIMA, EERO JALMARI, KTM, vuorineuvos, Helsingin kauppakamarin valitsema. 07; 57.

Varapuheenjohtaja: PARTANEN, ERKKI JOHANNES, LAL, vuorineuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 15; 67.

AHLSTRÖM, BÖRJE BERTEL, ekon., johtaja, pääkonsuli, Kymenlaakson kauppakamarin valitsema. 11; 58.

AHLSTRÖM, KAUKO KALERVO, ekon., kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 14; 63.

AINE, VELI VALO, kauppaneuvos, Lapin läänin kauppakamarin valitsema. 19; 74.

ANGERVO, TAUNO PIETARI, LAL, VT, FT h.c., toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 60.

ARO, EINO JOHANNES, MH, kauppaneuvos, Pohjois-Karjalan kauppakamarin valitsema. 09; 59.

HALLE, KAARLO PENTTI, DI, vuorineuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 69.

HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c., Liikesivistysrahaston valitsema. 02; (48) 51.

HONKAJUURI, PAAVO MIKKO, DI, vuorineuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 14; 66.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, FT h.c., professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 22; 63.

- HULKKO, VIHTORI OLAVI, ekon., kauppaneuvos, Oulun kauppakamarin valitsema. 04; 64.
- KAUPPINEN, AULIS PIETARI, KTM, kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50.
- KORTE, TEPPO FREDRIK, KTM, pääjohtaja, Turun kauppakamarin valitsema. 19; 73.
- KOSKELO, AARNE KAARLO, KTM, pääkonsuli, Liikesivistysrahaston valitsema. 00; 61.
- KOSKINEN, URHO VIHTORI, ekon., johtaja, Riihimäen-Hyvinkään kauppakamarin valitsema. 09; 64.
- KUOSMANEN, KAUKO OLAVI, VT, kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 13; 73.
- KUUSINEN, KALLE JUHO PETTER, Kauppakorkeakoulun kunniajäsen, KTT h.c., kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 89; 56.
- LAPPALAINEN, ESKO, KTM, kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 20; 63.
- LIPSANEN, ERKKI AUGUST, ekon., kauppaneuvos, Porin kauppakamarin valitsema. 11; 50.
- MÄLKÄ, AARNE, kauppaneuvos, Länsi-Uudenmaan kauppakamarin valitsema. 00; 53.
- PALOLUOMA, TUUKKA KALEVI, ekon., johtaja, Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 20; 73.
- PENTTILÄ, ONNI ANTERO, ekon., VT, vuorineuvos, Lahden kauppakamarin valitsema. 15; 62.
- POKKI, ARVO AARO TANELI, ekonomi, Kanta-Hämeen kauppakamarin valitsema. 19; 74.
- PYLKKÄNEN, MATTI TAPIO, DI, toimitusjohtaja, Mikkelin kauppakamarin valitsema. 24; 71.
- ROSSI, TARU REINO KAI, FT, pääjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 19; 71.
- RUOHO, VILJO KALEVI, ekon., kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 16; 67.
- SALOJÄRVI, PEKKA TAPANI, ekon., toimitusjohtaja, Keski-Suomen kauppakamarin valitsema. 40; 69.
- SALOVAARA, EERO ILMARI, ekon., pääjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 18; 68.
- SWANLJUNG, KAJ TORSTEN, KTM, konsuli, toimitusjohtaja, Vaasan kauppakamarin valitsema. 16; 65.
- TELARANTA, KAARLO ARMAS, LAT, professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 15; 69.
- TIIVOLA, CARL MIKAEL (MIKA), LOK, VTM, Pohjoismaiden Yhdyspankin

- pääjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 22; 67.
- VAINIO, EERO RAIMO, ekon., toimitusjohtaja, Keski-Pohjanmaan kauppa-
kamarin valitsema. 29; 65.
- VARANKO, ERKKI VILHO PERTTELI, KTM, kauppaneuvos, Liikesivistys-
rahaston valitsema. 04; 54.
- VARTIAINEN, OSMO JOHANNES, ekon., kauppaneuvos, Kuopion kauppa-
kamarin valitsema. 10; 50.
- VIRKKUNEN, LAURI VEIKKO, DI, konsuli, toimitusjohtaja, Tampereen
kauppakamarin valitsema. 20; 65.
- VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, FT h.c., KTT h.c., Kansallis-Osake-
Pankin pääjohtaja, Turun yliopiston kunniajäsen, Liikesivistysrahas-
ton valitsema. 08; 50.
- WIRO, PAULI JULIUS, KTM, pääkonsuli, Liikesivistysrahaston valitsema.
07; 64.
- VÄYRYNEN, TAUNO VEIKKO, kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valit-
sema. 11; 59.
- YLIJOKI, YRJÖ ENSIO, DI, teollisuusneuvos, Kaakkois-Suomen kauppa-
kamarin valitsema. 15; 63.
- YRJÖNEN, KAARLO SAKARI, VT, toimitusjohtaja, Keskuskauppakamarin
valitsema. 23; 66.

Hallitus

- Puheenjohtaja:* VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, FT h.c., KTT h.c., Kansallis-
Osake-Pankin pääjohtaja. 08; 50.
- Varapuheenjohtaja:* KIRVES, LAURI KALERVO, KTM, toimitusjohtaja. 14; 50.
- HEIKKILÄ, PENTTI, REINO, ekon., vuorineuvos, Kauppakorkeakoulun kun-
niajäsen. 15; 67.
- HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c. 02; (46) 50.
- HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, FT h.c., professori, Kauppakorkeakoulun
rehtori. 22; 63.
- KOSKI, TAPIO JOHANNES, VT, vuorineuvos. 20; 69.
- SAARINEN, SEVERI MIKAEL, ekon., kauppaneuvos, Kauppakorkeakoulun
kunniajäsen. 05; 50.
- SOHLBERG, JORMA OLAVI, VT, vuorineuvos. 08; 60.
- TELARANTA, KAARLO ARMAS, LAT, professori, Kauppakorkeakoulun vara-
rehtori. 15; 69.

Rehtori

HONKO, JAAKKO OLAVI
Professori

Opettajaneuvoston, laajennetun opettajaneuvoston ja opettajakunnan
puheenjohtaja
Rehtori kesäkuun 1. päivästä 1969.

Vararehtori

TELARANTA, KAARLO ARMAS
Professori

Vararehtori kesäkuun 1. päivästä 1969.

Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö

Johtokunta

Puheenjohtaja Matti Virkkunen, jäsenet Pentti Heikkilä, Eino Hirvonen, Jaakko Honko, Lauri Kirves, Tapio Koski, Severi Saarinen, Olavi Sohlberg ja K. A. Telaranta.

Opettajakunta

Varsinaiset professorit

- KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 19; 59.
HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, FT h.c., (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 22; 60.
MATTILA, KAARLO SAKARI, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 15; 60.
TELARANTA, KAARLO ARMAS, LAT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 15; 62.
VAIVIO, FEDI, LENNART, KTT, (Kansantaloustiede). 27; 63.
PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 63.
MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LAT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 27; 63.

- LEIVO, VEIKKO ARMAS ILMARI, tkt, (Liiketaloustiede, markkinointi). 25; 68.
- LEPONIEMI, ARVI KALEVI, VTT, (Kansantaloustiede, erikoisalana ekonometria). 26; 69.
- NYBERG, AARNI VEIKKO JUHANI, VTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, (Perustutkimuksen laitoksen johtaja). 26; 70.
- JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO SAKARI, KTT, (Liiketaloustiede, kvantitatiivinen suunnittelu). 31; 70.
- HELLE, REIJO KALERVO, FT, Oulun yliopiston dosentti, (Talousmaantiede). 31; 71.
- VOIPIO, JAAKKO EENOK, OTT, Helsingin yliopiston dosentti, (Oikeustiede). 23; 72.
- LAAKSONEN, OIVA JOHAN, VTT, (Liiketaloustiede, organisaatio ja henkilöhallinto). 24; 73.
- AALTIO, ERKKI AULIS, tkt, Teknillisen korkeakoulun dosentti, (Tavarateknologia). 22; 73.
- Liiketaloustieteen (laskentatoimi) professorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, apul.prof.
- Liiketaloustieteen (vientimarkkinointi) professorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden SOOD, JAMES, DBA.
- Talousmatematiikan professorin virka on avoinna. Virkaa on hoitanut lukuvuonna 1973—74 MATTILA, KAARLO SAKARI, professori, avustajanaan MANNINEN, JOUKO JUHA, apulaisprofessori.

Apulaisprofessorit

- MANNINEN, JOUKO JUHA, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 28; 66. Viran hoidossa on avustanut lukuvuoden aikana WOIVALIN, PENTTI KALEVI, lehtori.
- VALKONEN, YRJÖ TAPANI, VTT, (Sosiologia). 41; 71.
- ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 30; 71. Viran hoidossa ovat lukuvuoden aikana avustaneet PITKÄNEN, EERO KALERVO, KTT, dosentti, JÄRVINEN, RISTO ANTERO, KTL ja PRIHTI, AATTO EERO MATIAS, KTL.
- KELOHARJU, RAIMO JYRKI JUHANI, KTT, (Liiketaloustiede, systeemit). 28; 72. Virkavapaa kevätlukukaudella 1974. Virkaa on kevätlukukaudella hoitanut JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO SAKARI, professori, avustajinaan ANSIO, TERO, KTK ja SALONEN, LAURI, DI.
- HAKKARAINEN, HEIKKI JUHANI, FT, Helsingin yliopiston ja Vaasan kauppakorkeakoulun dosentti, (Saksan kieli). 36; 73.

SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTT, DBA, (Liiketaloustiede, markkinointi). 23; 73.

VUORISTO, KAI-VEIKKO, FT, Helsingin yliopiston dosentti, (Talousmaantiede). 33; 73.

KIVIMAA, KIRSTI, FT, ekonomi, (Englannin kieli). 16; 74. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella 1973 NEVANLINNA, SAARA, FT.

Liiketaloustieteen (organisaatio ja henkilöhallinto) apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut LAAKSONEN, OIVA JOHAN, VTT, professori, avustajanaan syyslukukaudella 1973 AHLSTEDT, KARL LEO, KTL, sekä kevätlukukaudella 1974 PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTL.

Liiketaloustieteen (laskentatoimi) apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut LEHTOVUORI, JOUKO TUOMAS, KTT, dosentti, avustajanaan VIRTANEN, KALERVO ENSIO, KTL.

Suomen kielen ja tyyliopin apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Virkaa on hoitanut SÄRKILÄHTI, SIRKKA-LIISA, FT. 41; 73.

Dosentit

ROSSI, TARU REINO KAI, FT, (Kansantaloustiede). 19; 58.

LINDGREN, KAJ BRYNOLE, FT, Helsingin yliopiston professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 22; 58.

ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT, Jyväskylän yliopiston professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 19; 62. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.

ALHO, KEIJO OLAVI, FT, (Taloushistoria). 07; 64.

LASSILA, JAAKKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 66. Vapautettu luennoimisvelvollisuudesta.

SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 28; 68.

KOTKANSALO, ALEKSANTERI, OTT, (Finanssioikeus). 26; 70.

LAULAJAINEN, RISTO ILMARI, KTT, (Talousmaantiede). 37; 70.

VIIO, OSMO ANTERO, YT, (Viestintä). 28; 70.

HELENIUS, RALF HARRY, VTT, (Valtio-oppi). 38; 71.

PITKÄNEN, EERO KALERVO, KTT, (Julkisen talouden laskentatoimi). 30; 71.

GRANLUND, ÅKE RAGNAR, FT, Svenska Handelshögskolanin professori, (Ruotsin kieli). 14; 72.

LEHTOVUORI, JOUKO TUOMAS, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 33; 73.

LINDGREN, LAURI BERNHARD, FT, Turun yliopiston professori, (Ranskan kieli). 33; 73.

RUUHELA, REIJO TUOMAS, KTT, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 35; 73.

LAMPIKOSKI, KARI AHTI ARMAS, VTT, (Taloussosiologia). 39; 74.

Yliassistentit ja lehtorit

- VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK, (Kielistudion johtaja). 23; 53.
- BINHAM, PHILIP FRANK, MA, (Englannin kieli). 24; 53.
- SEVELIUS, MARTIN, FM, (Ruotsin kieli). 13; 55.
- VIERIKKO, ERKKI, FK, (Espanjan kieli). 24; 56.
- JUTILA, JUKKA HELJO, FM, (Tavarateknologia). 23; 57.
- AHLSTEDT, KARL LEO, KTL, (Liiketaloustiede, hallinto). 29; 61. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella 1973 MYLLYNIEMI, OSSI OLAVI, FL, sekä HELSILÄ, MARTTI KALERVO, KTM, ja kevätlukukaudella 1974 VOUTILAINEN, EERO ANTTI, KTM.
- VON VOLBORTH, DOROTHEA, FK, (Venäjän kieli). 25; 62.
- HAVUKKALA, JAAKKO MARTTI, FL, (Talousmaantiede). 23; 64.
- LAUTSILA, ERKKI ILMARI, FM, (Saksan kieli). 30; 64.
- VUORINEN, ELSA MARIA, FM, (Englannin kieli). 08; 64.
- RIISTAMA, VEIJO OLAVI, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 32; 66. Virkavapaa lukuvuonna 1973—74. Virkaa ovat hoitaneet LEPPINIEMI, JARMO, KTK ja SIPPONEN, TAPIO, KTK.
- PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTL, (Liiketaloustiede, hallinto). 21; 66. Virkaa on hoitanut kevätlukukaudella 1974 MYLLYNIEMI, OSSI, FL.
- SAARIO, HILKKA MIRJA INKERI, FM, (Englannin kieli). 20; 66.
- LEHTOVUORI, JOUKO TUOMAS, KTT, dosentti, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 33; 67. Virkaa ovat hoitaneet PRIHTI, AATTO, KTL, NISSILÄ, JUHA, KTM ja ASP, KARI, KTM.
- MURRAY, JAMES, MA, (Englannin kieli). 36; 67.
- TEVAJÄRVI, TUOMO MATIAS, FM, (Ruotsin kieli). 27; 68.
- LARMOLA, EERO ANTERO, KTM, (Tietojenkäsittelyoppi). 37; 68.
- KAILA, LEO TORSTEN, FL, (Pikakirjoitus). 19; 71.
- TÖRNUDD-JALOVAARA, ELISABETH, FK, ekonomi, (Ruotsin kieli). 28; 71.
- PASANEN, JORMA KALEVI, KTT, (Liiketaloustiede, markkinointi). 11; 72.
- JÄRVINEN, RISTO ANTERO, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 34; 72. Virkaa ovat hoitaneet ALALUUSUA, SEPPO, KTK ja AKKANEN, PEKKA, KTK.
- KORPELA, ASKO JUHANI, KTL, (Kansantaloustiede). 37; 73. Virkavapaa lukuvuonna 1973—74.
- WOIVALIN, PENTTI KALEVI, FL, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 38; 73. Virkaa on hoitanut lukuvuoden aikana NIEMI, EERO, FM.
- SALO, EIJA, FM, (Englannin kieli). 28; 73.
- JUTILA, HELMI JOHANNA, KTM, (Englannin kieli). 33; 73.
- KAREOJA, SIRKKA-LIISA, FM, (Ranskan kieli). 28; 73.

- KONTTINEN, RAIJA AINO SISKI, FM, kirjeenvaihtaja, (Suomen kieli ja tyylioppi). 33; 73.
- VIRTANEN, KALervo ENSIO, KTL, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 41; 73. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella ALALUUSUA, SEppo ILMARI, KTM ja kevätlukukaudella SIPPONEN, KAUKO TAPIO, KTK, 44; 72.
- PORKO, LEENA, FM, (Englannin kieli). 23; 73.
- STEUER, OUTI ELINA, KTM, (Saksan kieli). 41; 73. Virkaa on hoitanut syyslukukaudella LAINE, NAIMI, FM.
- SALMI, TIMO YRJÖ, KTL, (Liiketaloustiede, systeemit). 45; 73.
- SEPPÄLÄ, VESA JUSSI, VTL, (Sosiologia). 41; 74.
- MYLLYNIEMI, OSSI OLAVI, FL, (Liiketaloustiede, hallinto). 33; 74.
- KAKKURI-KETONEN, MARJA-LIISA, FK, (Filosofia). 45; 74.
- FIELDS, DONALD, MA, (tp. lehtori, englannin kieli). 37; 63.
- KETTUNEN, RAUHA RAAKEL, FK, (tp. lehtori, ruotsin kieli). 31; 65.
- HONKAVAARA, KIRSTI TUULA AULIKKI, FM, (tp. lehtori, ranskan kieli). 40; 66.
- VAHERI, ANNA KAARINA, FM, (tp. lehtori, englannin kieli). 39; 66.
- HUHTALA, MARJA-LEENA, FM, (tp. lehtori, englannin kieli). 39; 68.
- ALENGRY, GEORGES HENRI PIERRE, Diplomé E.N.L.O.V., (tp. lehtori, ranskan kieli). 41; 70.
- HARLIO, HELKA ELINA, KTM, (tp. lehtori, ruotsin kieli). 41; 70.
- BRADY, JOSEPH, Cert.Ed., (tp. lehtori, englannin kieli). 43; 71.
- PRICE, AVRIL ELISABETH, Cert.Ed., (tp. lehtori, englannin kieli). 45; 71.
- HÖCKERSTEDT, ULLA KATRIINA, KTK, (tp. lehtori, englannin kieli). 40; 72.
- MILLER, NYLE DAVID, MA, (tp. lehtori, englannin kieli). 42; 72.
- Liiketaloustieteen (markkinointi) lehtorin virka on avoinna. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan GUSTAFSSON, KAJ MAURITZ, KTL.
- Liiketaloustieteen (markkinointi) lehtorin virka on avoinna. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan LEHTINEN, UOLEVI VALDEMAR, KTM.
- Talouspsykologian lehtorin virka on avoinna. Virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan PALOMÄKI, ERKKI KALervo, FM, 17; 72, avustajanaan LEPPÄNEN, RAIMO, FM.

Opettajat

- SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT, täysin palv. professori, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 06; 48.
- HEINÄNEN, PEKKA BERNHARD, FT, täysin palv. professori, (Tavarateknologia). 04; 50.
- PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, täysin palv. apul.prof., (Englannin kieli). 08; 48.

- LOUHIJA, JARL ALBIN, FT, täysin palv. apul.prof., (Suomen kieli ja tyylioppi). 08; 48.
- TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM, täysin palv. lehtori, (Saksan kieli). 07; 49.
- PEITSO, JUKKA TAPANI, FM, MA, (Portugalin kieli). 17; 51.
- NENONEN, AARRE VILHO, FL, (Ruotsin kieli). 17; 53.
- LAINÉ, NAIMI, FM, (Saksan kieli). 04; 55.
- NIKOLOWSKI, FERODORO MAX OTTO, Dr.phil., Helsingin yliopiston saksan kielen lehtori, (Saksan kieli). 19; 57.
- KYLÄKALLIO, REINO JUHANI, OTT, professori, (Oikeustiede). 30; 63.
- HAAVISTO, KARI, KTL, (Kansantaloustiede). 41; 66.
- HELLEVUO, TAUNO KAARLO, FM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 06; 66.
- KILPI, LASSI TOPIAS TAAVETTI VOLTER, LAT, hallintoneuvos, (Oikeustiede). 20; 67.
- PITKÄNEN, HANNU AUKUSTI, FM, (Saksan kieli). 32; 67.
- SIUKOSAARI, ASKO EERO ILMARI, ekonomi, (Liiketaloustiede, markkinointi). 32; 68.
- SLOTTE, BIRGER KRISTIAN, FK, (Ruotsin kieli). 40; 68.
- AUVINEN, EERO ILMARI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 41; 69.
- GRANFELT, JARMO ALLAN, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 32; 69.
- PÄRNÄNEN, MAURI HEIKKI ILMARI, VTL, (Kansantaloustiede). 33; 69.
- INGMAN, LILIAN ANNEVI LIS-SOPHIE, KTM, HUK, (Ruotsin kieli). 32; 70.
- LEHTI, MATTI VERNER, KTK, (Liiketaloustiede, hallinto). 47; 70.
- YLIKOSKI, TUIRE ELINA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 70.
- AHTIAINEN, MARTTI MATTI JUHANI, KTK, (Liiketaloustiede, markkinointi). 45; 71.
- AIRIKKALA, REINO KALEVI, KTL, (Kansantaloustiede). 40; 71.
- HELSILÄ, MARTTI KALERVO, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 46; 71.
- HIETALA, ESA KUSTAA ARMAS, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 30; 71.
- KARLSSON, ARI JUHANI, KTM, (Liiketaloustiede, systeemit). 44; 71.
- KORIMO, OLGA, ylim.op., (Venäjän kieli). 24; 71.
- PESOLA, RITVA ANNIKKI, akat.siht., (Suomen kieli ja tyylioppi). 46; 71.
- TAMMISTO, CHRISTINE MARGARETE, HUK, (Saksan kieli). 32; 71.
- AALTIO, RITVA, KTM, (Sihteerioppi). 34; 72.
- KUUSI, KIM OLAVI, KTK, (Liiketaloustiede, systeemit). 47; 72.
- LAINÉ, JARMO ESKO JUHANI, VTK, (Valtio-oppi). 48; 72.
- LAOSMAA, MARTTI, VTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 44; 72.
- MAULA, ERKKA, FT, dosentti, (Filosofia). 35; 72.
- PUUMALAINEN, ASKO JUHANI, VTL, (Valtio-oppi). 35; 72.
- RANTALA, PENTTI, KTM, (Liiketaloustiede, systeemit). 38; 72.

- REPO, ILPO, ekonomi, (Suomen kieli ja tyylioppi). 38; 72.
 SULEVO, KARI PETER KRISTIAN, VTT, Helsingin yliopiston dosentti, (Valtio-
 oppi). 45; 72.
 KAILA, MARTTI MIKAEL, tkt, (Liiketaloustiede, markkinointi). 33; 73.
 KAUKANEN, JUHANI, KTK, (Liiketaloustiede, hallinto). 47; 73.
 KÄRKKÄINEN, HILLEVI, merkonomi, (Konekirjoitus). 37; 73.
 LEHTONEN, MARTTI AKSELI, VTK, (Kansantaloustiede). 42; 73.
 LEINO, PENTTI ANTERO, FT, apul.prof., (Suomen kieli ja tyylioppi). 42; 73.
 NEAL, FRANK, M.A., (Englannin kieli). 45; 73.
 TUOMINEN, EVA MARIA, merkonomi, (Konekirjoitus). 31; 73.
 WASS-COLUSSI, PIRKKO ORVOKKI, FK, (Italian kieli). 36; 73.
 ÅBERG, LEIF ERIC GUSTAV, KTM, (Liiketaloustiede, hallinto). 48; 73.
 ANSIO, TERO OLAVI, KTK, (Liiketaloustiede, systeemit). 50; 74.
 BESSER, RUDOLF HANS HERMANN, Dipl.-Kmf., (Saksan kieli). 43; 74.
 HAGLUND, KARL HENRY, FM, KTK, (Liiketaloustiede, systeemit). 47; 74.

Assistentit

- NUUTINEN, VEIKKO JUHANI EMIL, OTL, (Oikeustiede). 38; 67.
 MALMIO, JYRKI SAKARI, KTM, (Kansantaloustiede). 44; 68.
 NIEMI, EERO JUHANI, FK, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 42; 68.
 LINNASALMI, LEENA ANNELI, KTM, (Englannin kieli). 44; 69.
 OUKARI-HANNONEN, TYTTI TELLERVO, KTM, (Talousmaantiede). 43; 69.
 Virasta vapaa 1973—74.
 ANTILA, MAI, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 70.
 DAHLSTEDT, ROY CLAES GUNNAR, KTM, (Kansantaloustiede). 45; 70.
 ROIHIO, MARKKU RISTO, VT, (Oikeustiede). 41; 70.
 TORKKO, PAULI JUHANI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 47; 70.
 AIRAKSINEN, TIMO JUHANI, KTK, (Kansantaloustiede). 46; 71.
 MÖLLER, KARL EDVARD KRISTIAN, KTK, (Liiketaloustiede, markkinointi).
 48; 71.
 NUOLIMAA, RISTO OLAVI, OTL, (Oikeustiede). 48; 71.
 ASP, KARI ANTERO, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 48; 72.
 LUODESLAMPI, ULLA-MAIJA KAARINA, FK, ekonomi, (Saksan kieli). 46; 72.
 NISSILÄ, JUHA EERO, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 49; 72.
 VANHANEN, HEIDI MARIA, KTK, (Talousmaantiede). 44; 72.
 VIITANEN, JORMA TAPIO JUHANI, KTK, (Sosiologia). 47; 72.
 ALALUUSUA, SEPPO ILMARI, KTM, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 46; 73.
 GAHMBERG, HENRIK JOHANNES, KTK, (Liiketaloustiede, hallinto). 46; 73.
 HELEN, HARRY JUHANI, KTM, (Tavarateknologia). 45; 73.
 LEMPIÄINEN, HEIKKI VELI MIES, KTK, (Kansantaloustiede). 47; 73.

- LEPPINIEMI, JARMO TAPANI ALBERT, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 48; 73.
- NURMINEN, TAPIO KULLERVO, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 73.
- YLÄ-ANTTILA, LEENA SIRKKA, KTK, (Liiketaloustiede, hallinto). 48; 73.
- vt. COLLIN, LARS ERIK, ekon., (Liiketaloustiede, markkinointi). 46; 71.
- vs. PUUSTELLI, MARKKU RISTO JUHANI, FK, (Talousmatematiikka). 47; 71.
- vt. HALONEN, JOHANNA MARIA, ekon., (Liiketaloustiede, systeemit). 50; 72.
- vt. KAUPPINEN, TIMO JAAKKO TAPANI, VTL, (Sosiologia). 43; 72.
- vt. KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 49; 72.
- vs. SEPPÄLÄ, VEIKKO JUHANI, ekon., (Liiketaloustiede, markkinointi). 45; 72.
- vt. VAHALA, HEIKKI SAKARI, ekon., (Liiketaloustiede, systeemit). 48; 72.
- vt. ALTONEN, RITVA MARJATTA, KTM, (Liiketaloustiede, markkinointi). 48; 73.
- vs. HEIKKILÄ, RAIJA, LUK, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 45; 73.
- vs. HÖLTÄ, RISTO TANELI, KTK, (Talousmaantiede). 47; 73.
- vs. LAHTINEN, RITVA KYLLIKKI, KTK, (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 45; 73.
- vt. PULKKINEN, MARJATTA IRMELI, ekon., (Liiketaloustiede, hallinto). 48; 73.
- vt. TOIKKA, KARI JUHANI, ekon., (Liiketaloustiede, laskentatoimi). 50; 73.
- vt. VOPIO, MIKA YRJÄNÄ, ekon., (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 51; 73.
- LAHTI, KAISA KYLLIKKI, kauppat.yo., (Pikakirjoitus). 44; 71. Tunti-assistentti.
- LAAKSO, MARKKU JUHANI, ekon., (Sosiologia). 48; 73. Tuntiassistentti.
- KANGASHARJU, MARJA HELENA, kirjeenvaihtaja, (Kielet ja sihteeriaineet). 45; 74. Tuntiassistentti.
- KOROLAINEN, KAIJA TELLERVO, kauppat.yo., (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 51; 74. Tuntiassistentti.

Eläkkeellä olevat opettajat

- HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARIINA, konekirjoituksen opettaja. 99; täysinpalv. 66.
- RANINEN, HUUGO VALTER, KTL, Lat, liiketaloustieteen professori. 99; täysinpalv. 67.

- HOMI, MARTTA ELISABETH, FM, ruotsin kielen lehtori. 07; täysinpalv. 70.
 HEINÄNEN, PEKKA BERNHARD, FT, tavarateknologian professori. 04;
 täysinpalv. 71.
 SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT, liiketaloustieteen (laskentatoimi) profes-
 sori. 06; täysinpalv. 71.
 KUNZE, ERICH EMANUEL, FT, professori, Helsingin yliopiston dosentti,
 saksan kielen apulaisprofessori. 05; täysinpalv. 71.
 PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, englannin kielen apulaisprofessori. 08;
 täysinpalv. 72.
 LOUHIJA, JARL ALBIN, FT, suomen kielen ja tyyliopin apulaisprofessori.
 08; täysinpalv. 72.
 TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM, saksan kielen lehtori. 07;
 täysinpalv. 72.
 NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, FM, englannin kielen lehtori. 11;
 täysinpalv. 72.

Yleiset laitokset

Kirjasto

- BROMS, HENRI, FT, kirjastonjohtaja, Helsingin yliopiston dosentti. 27; 72.
 AHTI, KRISTINA, amanuenssi. 43; 70.
 HARTONEN, IRMA, FK, kirjastonhoitaja. 30; 71.
 HOTTI, AINO, kirjastoapulainen. 51; 73.
 HÄNNINEN, RITVA, FK, amanuenssi. 44; 70.
 JUNTIKKA, MARJATTA, konekirjoittaja. 53; 73.
 KAHRI, MARKKU, HUK, amanuenssi. 43; 69.
 KAJAANI, MIRJAM, kirjastovirkailija. 32; 70.
 KARLIN, SEIJA, kirjastoapulainen. 47; 65.
 KARSIKAS, PASI, YK, kirjastovirkailija. 48; 73.
 KETTUNEN, AILA, HUK, kirjastoapulainen. 46; 73.
 KIVIHOLMA-HAIKARA, HELLY, HUK, amanuenssi. 34; (65) 70.
 KOKKALA, IRJA, kirjastovirkailija. 39; 71.
 KOLEHMAINEN, HELINÄ, HUK, amanuenssi. 44; 70.
 LAAKSONEN, PIRJO, HUK, amanuenssi. 43; 69.
 LAITINEN, PIRKKO, kirjastoapulainen. 49; 73.
 LEHMUS, MIRJA, kirjastoapulainen. 55; 73.
 LINTUNIEMI, TOMI, VTM, kirjastovirkailija. 36; 73.

MUUKKONEN, MIRJA, kirjastoapulainen. 31; 73.
 MÄKINEN, TUULA, FK, amanuenssi. 43; 71.
 NURMINEN, LAURA, yo. merkonomi, toimistosihteeri. 50; 72.
 OJALA, LIISA, yo. konekirjoittaja. 53; 74.
 PIRILÄ, MARJA, HuK, amanuenssi. 44; (68) 70.
 RUHANEN, TUULA, FM, amanuenssi. 44; 70.
 RUOKONEN, KYLLIKKI, FM, kirjastonhoitaja. 33; 60.
 SEPPÄNEN, SEPPO, ekonomi, kirjastovirkailija. 24; 70.
 SUHONEN, EIJA, kirjastoapulainen. 53; 71.
 SUNDØVIST, RITVA, FM, amanuenssi. 39; 71.
 TAMMINEN, KAISA, FM, kirjastonhoitaja 22; 60.
 VAISTO, ERKKI, HOK, kirjastonhoitaja. 35; 61.
 VIITANEN, ARJA, yo. merkonomi, kirjastoapulainen. 47; 69.

Perustutkimuksen laitos

NYBERG, AARNI VEIKKO JUHANI, VTT, professori, laitoksen johtaja. 26; 70.
 LILJA, KARI TAPIO, KTM. 45; 72.
 PREPULA, EERO ANTTI, KTM. 43; 72.
 SEPPÄLÄ, MATTI VELI, KTL. 45; 72.
 KALLIO, KAIJU KATRIINA, KTK. 44; 73.
 KYLÄKOSKI, KALEVI, KTK. 39; 73.
 LAHDENPÄÄ, MARKKU JUHANI, KTK. 43; 73.
 TAINIO, RISTO SEPPO ILMARI, KTM. 47; 73.
 TAKALA, LIISA ANNELI, KTM. 44; 73.
 TAMMINEN, RAUNO, TTK. 46; 73.
 TORKKO, PAULI JUHANI, KTK. 47; 73.
 YLÄ-LIEDENPOHJA, JOUKO AATOS, KTK. 45; 73.
 AHLSTEDT, KARL LEO, KTL. 29; 74.

ATK-laitos

JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO SAKARI, KTT, professori, laitoksen esimies.
 HUTTUNEN, HEIKKI JUHANI, ekon., ATK-päällikkö. 45; 72.
 TIITTA, HELVI HELENA, ekon., ohjelmoija. 43; 68.
 KORHONEN, MARJA-LIISA TELLERVO, operaattori. 42; 70.
 RAUNIO, TIMO ANTERO, suunnittelija. 51; 72.
 LEHTI, SOLVEIG ASTRID MARIANNE, lävistäjä. 50; 73.
 HARJU, JUKKA MATTI, suunnittelija. 50; 74.
 ANTTONEN, KYÖSTI MATTI, ohjelmoija. 52; 74.

Audiovisuaalinen laitos

Kielistudiot

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST, FK, lehtori, kielistudion johtaja.
KALLA, HANNU TAPIO, vt. kielistudioamanuenssi. 45; 74.

Kuvalaitos

MYLLYRINNE, SULO KULLERVO, kuvalaitoksen hoitaja. 36; 51.
HERTTELI, PENTTI ANTERO, AV-mekaanikko. 50; 68.
PIHLMAN, MERJA KRISTINA, offset-monistaja. 53; 73.
LAINE, MARITA ANNELI, laboratorioapulainen. 51; 74.

Ainelaitokset

Liiketaloustiede, hallinnon laitos

LAAKSONEN, OIVA JOHAN, VTT, professori, laitoksen esimies.

Liiketaloustiede, laskentatoimen laitos

ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, apulaisprofessori, laitoksen esimies.

Liiketaloustiede, markkinoinnin laitos

SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTT, DBA, apulaisprofessori, laitoksen esimies.

Liiketaloustiede, systeemien laitos

JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO SAKARI, KTT, professori, laitoksen esimies.

Kansantaloustieteen laitos

VAIVIO, FEDI LENNART, KTT, professori, laitoksen esimies.

Oikeustieteen laitos

MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaT, professori, laitoksen esimies.

Talousmaantieteen laitos

HELLE, REIJO KALERVO, FT, professori, laitoksen esimies.
KALLIONIEMI, EEVA ESTERI, kartografi. 26; 61.

Talousmatematiikan ja tilastotieteen laitos

MANNINEN, JOUKO JUHA, FT, apulaisprofessori, laitoksen esimies.

Tavarateknologian laitos

AALTIO, ERKKI AULIS, TKT, professori, laitoksen esimies.

KAINULAINEN, YRJÖ, laboratoriomestari. 16; 53.

Virkailijat ja toimihenkilöt

Kanslerinvirasto

MALMIO, JYRKI SAKARI, KTM, kanslerinsihteeri. 44; 73.

KARHU, TUULA-MARJA, kirjeenvaihtaja. 40; 68.

Rehtorinvirasto

TARPILA, OLLI PERTTI, VT, talousjohtaja. 19; 51.

SARAKONTU, MATTI VELLI, KTM, korkeakoulunsihteeri. 33; 66.

RAJALA, PIRKKO ANNELI, KTM, apulaissihteeri. 42; 72.

TEMMES, AIRI ANNIKKI, akat.siht., tiedotussihteeri. 47; 71.

OUKARI-HANNONEN, TYTTI TELLERVO, KTM, tutkimussihteeri. 43; 71.

OKSANEN, TARJA KAARINA, ekon., suunnittelussihteeri. 51; 74.

KANERVISTO, TUULA IRENE, akat.siht., rehtorinsihteeri. 47; 73.

Opintoasiaintoimisto

SARVIKIVI, KALEVI MATTIAS, KTK. 48; 71.

ROPPONEN, ULLA ANNELI, ekon., opintosihteeri. 49; 73.

TUOMINEN, KATRI LAIMI ELINA, voimistelunopettaja, M.Sc., liikuntasih-
teeri. 44; 73.

HYVÄRINEN, LEENA ANNIKKI, opintoneuvoja. 52; 74.

KORKEAMÄKI, KAARINA TARJA LEENA, yo-merkonomi, kanslisti. 48; 74.

Keskuskanslia

TUOMINEN, SIRKKA-LIISA, ekon., kamreeri. 46; 73.

BORG, TAIMI ELINA, toimistosihteeri. 25; 50.

KAARTOTIE, ARJA AINIKKI, kanslisti. 19; 52.

KAINULAINEN, HELKA TUULIKKI, kanslisti. 15; 61.

HALME, KERTTU TELLERVO, merkonomi, kassanhoitaja. 22; 62.

LAHONEN, LEA REGINA, kanslisti. 24; 65.

BJÖRK, RAILI ELISABET, yo-merkonomi, kanslisti. 48; 71.
 LAURILA, MAIRE KYLLIKKI, pääkirjanpitäjä. 24; 72.
 TUOMINEN, LEA MARIA, HuK, kanslisti. 36; 72.
 VESTERINEN, HELGA ANNELI, palkkakirjanpitäjä. 41; 72.
 MATTILA, MAIJA KATRIINA, kanslisti. 50; 73.
 TORKKELI, LIISA KRISTIINA, kassan apul. 50; 73.

Laitossihteerit

VOUTILAINEN, TERTTU TUULIKKI, yo-merkonomi, kanslisti. 38; 71.
 SALOKANNEL, ANNAMARI, kanslisti. 43; 72.
 SUKSI, PÄIVI HELEENA, kanslisti. 51; 72.
 KARVINEN, SIRKKU MARJATTA, yo-merkonomi, kanslisti. 51; 74.
 PARIKKA, EEVA ANNELI, merkonomi, kanslisti. 48; 74.

Vahtimestarit

LAINEN, NIILO ORVO, ylivahtimestari. 17; 65.
 LAUKKANEN, KEIJO TAPIO, vahtimestari. 44; 62.
 HELMINEN, LEO, vahtimestari. 19; 65.
 HAMMARSTRÖM, BENGT GUNNAR, vahtimestari. 37; 70.
 VARTIO, HEIKKI ILARI, vahtimestari. 45; 72.

Puhelinkeskukset

TÖTTERMAN, KAARINA ELISABETH, keskuksenhoitaja. 19; 50.
 SUNDSTRÖM, VALMA ANNIKKI, puhelunvälittäjä. 21; 53.
 HAMMARSTRÖM, RITVA SINIKKA, keskuksenhoitaja. 38; 70.
 SUOMINEN, SIRPA KATRIINA, puhelunvälittäjä. 45; 71.

Opastus

LAINEN, SIRKKA LEMPI. 16; 66.
 SUKAVA, HELVI KAARINA. 19; 54.

Konemestari ja talonmiehet

TÖTTERMAN, JOHAN GUNNAR, konemestari. 16; 50.
 LINDSTRÖM, KNUT VILHELM, talonmies. 31; 62.
 HURME, JORMA OLAVI, talonmies. 43; 70.

Eläkkeellä olevat virkailijat ja toimihenkilöt

VIRTANEN, NIILO PAAVO, FM, kirjastonhoitaja. 05; sai eläkkeen 56.
NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, VTM, kirjastonhoitaja. 04; täysinpalv. 71.
MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTIINA, kanslisti. 05; täysinpalv. 72.
SUNDSTRÖM, JOHAN EDVIN, vahtimestari. 15; sai eläkkeen 72.
TASKINEN, ELLI MARIA, VTM, kamreeri. 06; täysinpalv. 73.

Elokuun 19. päivänä 1973 kuoli Kauppakorkeakoulun pitkäaikainen ylivahtimestari *Aarne Anshelm Nurmi*. Hän oli syntynyt 1896, tullut Kauppakorkeakoulun palvelukseen 1950 ja siirtynyt täysinpalvelleena eläkkeelle 1965. Kauppakorkeakoulu kunnioittaa poismenneen ylivahtimestarinsa muistoa.

II Yleisiä tietoja

Kanslerin ja rehtorin toimet

Kanslerina on koko lukuvuoden ajan toiminut FT *Klaus Waris*.

Rehtorina on toiminut professori *Jaakko Honko* ja vararehtorina professori *K. A. Telaranta*.

Hallintoa koskevia tapahtumia

Valtuuskunta

Korkeakoulun valtuuskunta on kertomusvuoden aikana kokoontunut kolme kertaa.

Valtuuskunta kutsuttiin ylimääräiseen kokoukseen 8. 8. 1973. Tällöin rehtori *Jaakko Honko* antoi yksityiskohtaisen selostuksen Kauppakorkeakoulun oikeudellista ja taloudellista asemaa koskevien korkeakoulun ja valtion välillä käytyjen neuvottelujen taustasta ja tutkituista mahdollisuuksista korkeakoulun taloudellisen aseman tasapainottamiseksi. Hän selosti niitä järjestelyjä, joita ehdotettu ratkaisu, Kauppakorkeakoulun siirtyminen elokuun 1. päivästä 1974 lukien valtion korkeakouluksi, edellytti ja joiden toteuttamiseksi oli laadittu käsiteltävänä ollut luonnos korkeakoulun, Kannatusosakeyhtiön ja valtion väliseksi esisopimukseksi. Hallituksen puheenjohtaja, pääjohtaja *Matti Virkkunen*, selosti asian käsittelyä hallituksessa ja yhtyen rehtori Hongon lausumaan totesi ehdotetun ratkaisun korkeakoulun oikeudellisen ja taloudellisen aseman uudelleenjärjestämiseksi välttämättömyyden sanelemaksi. Samassa kokouksessa valtuuskunta myönsi hallitukselle valtuudet esitetyn luonnoksen mukaisen esisopimuksen tekemiseen.

Valtuuskunnan syyskokouksessa marraskuun 29. päivänä 1973 rehtori esitteli kokoukselle hallituksen laatiman talousarvioehdotuksen ajaksi 1. 1.—31. 7. 1974, jonka ajan korkeakoulu toimii yksityisenä korkeakouluna. Talousarvio hyväksyttiin yksimielisesti hallituksen ehdottamassa muodossa. Erovuorossa ollut hallituksen jäsen, kauppat.tri *Eino Hirvonen* valittiin uudelleen hallituksen jäseneksi tammikuun 1. päivänä

1974 alkavaksi toimikaudeksi. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen Säätiön sääntöjen mukaisesti mainitun säätiön hallintoneuvostoon valittiin toimikaudeksi 1974—77 erovuorossa olleista uudelleen vuorineuvos *Eero Viima* ja pääjohtaja *Matti Virkkunen*.

Kokouksessa esitettiin lisäksi Ekonomiliitto ry:n kirjelmä, joka sisälsi näkökohtia huomioon otettaviksi suunniteltaessa Kauppakorkeakoulun toimintaa tukemaan tarkoitetun säätiön varojen käyttöä sekä valtion korkeakouluna toimivan Kauppakorkeakoulun hallintoa. Esitetyt näkökohdat päätettiin ottaa huomioon siinä määrin kuin korkeakoulun valtiollistamista koskeva valtion kanssa tehty esisopimus antaa mahdollisuuksia. Kokouksen päätteeksi professori *Jaakko Voipio* selosti julkis-oikeuden opetusta Kauppakorkeakoulussa.

Vuosikokouksessaan maaliskuun 28. päivänä 1974 vuorineuvos *Eero Viima* esitti muistosanat maaliskuun 4. päivänä tapahtuneen valtuuskunnan pitkäaikaisen jäsenen, konsuli *Valde Väinön* kuoleman johdosta. Valtuuskunta käsitteli sen jälkeen asetusehdotukset Helsingin kauppakorkeakoulun väliaikaisesta hallinnosta sekä Helsingin kauppakorkeakoulun virkojen ja toimien kelpoisuusehdoista sekä viran- ja toimenhaltijain tehtävistä. Samassa kokouksessa valtuuskunta valitsi puheenjohtajaksi vuodeksi 1974 vuorineuvos *Eero Viiman* ja varapuheenjohtajaksi vuorineuvos *Erkki Partasen*. Hallituksen vuosikertomus hyväksyttiin, korkeakoulun tilinpäätös vahvistettiin ja hallitukselle myönnettiin yksimielisesti vastuuvapaus. Vuoden 1974 tilejä tarkastamaan valittiin uudelleen entiset tilintarkastajat, professori *Martti Saario*, KTM, KHT *Tyko Vanhala* ja KTM, KHT *Olle V. Salmi*, jonka tehtävänä on toimia myös valvontatarkastajana. Varatilintarkastajiksi valittiin edelleen kauppaneuvos *Aulis Kauppinen* ja pääkonsuli *Pauli J. Wiro*. Virallisten asioiden käsittelyn jälkeen rehtori *Jaakko Honko* selosti valtuuskunnan jäsenille korkeakoulun viimeaikaisia tapahtumia. Kokouksen päätteeksi kirjastonjohtaja *Henri Broms* esitteli korkeakoulun kirjastoa ja sen eri toimintamuotoja.

Valtuuskunnan kokoonpanossa on tapahtunut toimintavuoden aikana seuraavat muutokset. Niistä jäsenistä, jotka joutuivat erovuoroon 1. 1. 1974, ovat asianomaiset järjestöt valinneet uudelleen valtuuskuntaan seuraavat: kauppaneuvos *Kauko Ahlström* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Eino J. Aro* (Pohjois-Karjalan kauppakamari), vuorineuvos *Pentti Halle* (Liikesivistysrahasto), pääkonsuli *Aarne Koskelo* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Erkki Lipsanen* (Porin kauppakamari), kauppaneuvos *Aarne Mälkiä* (Länsi-Uudenmaan kauppakamari), toimitusjohtaja *Matti Pylkkänen* (Mikkelin kauppakamari), pääjohtaja *Reino Rossi* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Viljo K. Ruoho* (Liikesivistysrahasto), pääjoh-

taja *Eero Salovaara* (Liikesivistysrahasto), toimitusjohtaja *Raimo Vainio* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Erkki Varanko* (Liikesivistysrahasto), toimitusjohtaja *L. Veikko Virkkunen* (Tampereen kauppakamari), pääjohtaja *Matti Virkkunen* (Liikesivistysrahasto) ja kauppaneuvos *Tauno Väyrynen* (Liikesivistysrahasto). Kanta-Hämeen kauppakamari on valinnut toimitusjohtaja *Mauno Fredriksonin* tilalle ekonomi *Arvo Pokin* ja Lapin läänin kauppakamari ekonomi *Lauri Salmisen* tilalle kauppaneuvos *Veli Aineen*.

Hallitus

Hallitus on kertomusvuoden aikana kokoontunut seitsemän kertaa. Perussääntöjen 20 §:n mukaisesti se on käsitellyt pääasiallisesti korkeakoulun hallintoon kuuluvia taloudellisia asioita sekä edellä valtuuskuntaa koskevassa selvityksessä mainittuja Kauppakorkeakoulun valtiollistamiseen liittyviä asioita. Kokouksessaan 6. 2. 1974 hallitus valitsi puheenjohtajakseen edelleen vuodeksi 1974 pääjohtaja *Matti Virkkusen* ja varapuheenjohtajakseen toimitusjohtaja *Lauri Kirveksen*.

Opettajaneuvosto

Opettajaneuvosto on lukukausien aikana kokoontunut eräitä poikkeuksia lukuunottamatta joka toinen perjantai. Lisäksi on pidetty tarvittaessa muina aikoina kokouksia, mm. elokuussa uusien oppilaiden valitsemiseksi. Päätökset, joita kokouksissa on tehty, ja toimenpiteet, joita on suoritettu, tulevat suurelta osalta selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa.

Kokouksissa on lukuvuoden 1973—74 aikana toiminut opettajakunnan valitsemana asiantuntijajäsenenä yliassistentti *Eero Larmola* varamiehenään assistentti *Timo Airaksinen* ja Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan valitsemana ekon. *Harri Viitanen* ja hänen varamiehenään kauppat.yo *Jukka-Pekka Järventausta* syyslukukaudella 1973 sekä kauppat.yo *Heikki Siikaniva* varamiehenään ekon. *Veikko Somersalmi* kevätlukukaudella 1974.

Virat ja toimet

Professorin virat

Avoinna olevan liiketaloustieteen (laskentatoimi) professorin viran täyttämisasian käsittely jatkui syyslukukaudella 1973. Professori *Sandor Asztélyn*, professori *C. E. Carlsonin* ja professori *Lars Wahlbeckin* annettua

asiantuntijalausuntonsa viran jäljelle jäänyt hakija, professori, KTT *Pertti Kettunen* piti näyteluentonsa 19. 10. 1973, jonka jälkeen opettajaneuvosto yksimielisesti julisti hänet virkaan kelpoiseksi ja asetti hänet siihen ehdolle. Professori Kettunen peruutti tämän jälkeen kuitenkin hakemuksensa, ja virka julistettiin uudelleen haettavaksi. Sitä hakivat määrääkaaan mennessä dosentti KTT *Jouko Lehtovuori*, apul.prof., KTT *Reijo Ruuhela* sekä henkilö, joka ei halua nimeään julkisuuteen. Hakijoille on myönnetty lisäpäätevöitymisaikaa 20. 12. 1974 saakka.

Avoinna olevaa liiketaloustieteen (vientimarkkinointi) professorin virkaa on hoitanut koko lukuvuoden ajan professori DBA *James Sood*. Viran haettavaksi julistaminen on kanslerin päätöksellä siirretty tapahtuvaksi kevätlukukaudella 1975.

Kauppakorkeakouluun 1. 9. 1973 lukien perustetun professorin viran, jonka opetusalanana on matematiikka, erityisesti taloustieteiden matemaattiset menetelmät, hakijoille myönnetty lisäpäätevöitymisaika päättyi 7. 5. 1974. Kaikki hakijat, prof., TKT *Pentti Malaska*, apul.prof., FT *Jouko Manninen*, FL *Juhani Nieminen*, TKT *Seppo Salo* ja FT *Yrjö Seppälä* ovat täydentäneet hakemuksiaan. Opettajaneuvosto on pyytänyt asiantuntijoiksi professorit *Kari Karhusen*, *Olli Lokin*, *Ilppo Louhivaaran* ja *Leo Törnqvistin* sekä varalle professori *Olavi Hellmanin*.

Apulaisprofessorin virat

Avoinna olevan liiketaloustieteen (organisaatio ja henkilöhallinto) apulaisprofessorin viran hakijoille myönnetty lisäpäätevöitymisaika päättyi 7. 5. 1974. Hakijoista ovat KTL *Kyösti Pulkkinen*, KTL *Leo Ahlstedt* ja tkL (väit.) *Klaus Kerppola* peruuttaneet hakemuksensa ja tkt *Heikki Heiskanen* on jättänyt lisäselvityksiä. Opettajaneuvosto on päättänyt pyytää asiantuntijoiksi professorit *Sven E. Kockin* ja *Kalevi Pihan*.

Avoinna olevaa liiketaloustieteen (laskentatoimi) apulaisprofessorin virkaa haki määrääkaaan mennessä dosentti, KTT *Jouko Lehtovuori*, jolle myönnetty lisäpäätevöitymisaika päättyi 3. 12. 1973. Opettajaneuvoston kutsumien asiantuntijoiden professori *Sandor Asztély*, professori *C. E. Carlsonin* ja professori *Lars Wahlbeckin* annettua lausuntonsa ja dosentti *Lehtovuoren* pidettyä näyteluentonsa 30. 5. 1974 opettajaneuvosto samana päivänä pitämässään kokouksessa julisti hänet kelpoiseksi virkaan ja asetti hänet siihen ehdolle. Kansleri on nimittänyt KTT *Jouko Lehtovuoren* mainittuun virkaan 16. 7. 1974 lukien.

Kun opettajaneuvoston asiantuntijoiksi kutsumat professorit *Pauli Saukkonen* ja *Matti Sadeniemi* olivat tammikuussa 1974 antaneet lausun-

tonsa avoinna olevan suomen kielen ja tyyliopin apulaisprofessorin viran jäljelle jääneen hakijan, FL (väit.) *Sirkka-Liisa Särkilahden* tieteellisestä pätevyydestä hakemaansa virkaan ja kun hakija oli pitänyt näyteluentonsa, opettajaneuvosto julisti hänet neljällätoista äänellä kahta vastaan kelpoiseksi virkaan ja asetti hänet siihen ehdolle. 26. 4. 1974 päivätyllä kirjeellään kansleri kuitenkin päätti olla nimittämättä hakija Särkilahtea kyseiseen virkaan katsoen, ettei hänellä ole sellaista kelpoisuusehtoihin sisältyvää liike-elämän tuntemusta, joka täyttäisi kanslerin 14. 5. 1968 antamissa ohjeissa asetetut vaatimukset. Viran uudelleen haettavaksi julistaminen on siirretty tapahtuvaksi syyslukukaudella 1974.

Dosentin toimet

KTT *Reijo Ruuhelan* anottua opettajaneuvostolta, että hänet nimitettäisiin Kauppakorkeakouluun liiketaloustieteen dosentiksi erikoisalanaan laskentatoimi, päätti opettajaneuvosto kokouksessaan 11. 5. 1973 pyytää professori *Jaakko Hongolta* ja professori *Caj-Gunnar Lindströmiltä* asiantuntijalausunnot KTT Ruuhelan tieteellisestä pätevyydestä hakemaansa dosentin toimeen. Asiantuntijoiden annettua lausuntonsa ja KTT Ruuhelan pidettyä näyteluentonsa opettajaneuvosto julisti hänet yksimielisesti kelpoiseksi mainittuun dosentin toimeen. 9. 11. 1973 päivätyllä kirjelmällään kansleri nimitti KTT Reijo Ruuhelan liiketaloustieteen yksityisdosentiksi erikoisalana laskentatoimi.

VTT *Kari Lampikosken* anottua opettajaneuvostolta, että hänet nimitettäisiin Kauppakorkeakoulun taloussosiologian dosentiksi, päätti opettajaneuvosto pyytää professori *Seppo Randellilta* ja apulaisprofessori *Väinö Luomalta* asiantuntijalausunnot VTT Lampikosken tieteellisestä pätevyydestä hakemaansa dosentin toimeen. Asiantuntijoiden annettua lausuntonsa ja VTT Lampikosken pidettyä näyteluentonsa opettajaneuvosto julisti yksimielisesti VTT Lampikosken kelpoiseksi hakemaansa dosentin toimeen. 19. 4. 1974 päivätyllä kirjelmällään kansleri nimitti VTT Kari Lampikosken taloussosiologian yksityisdosentiksi.

Liiasistentin ja lehtorin virat, muut opettajan tehtävät ja assistentin toimet

Opettajaneuvoston asiantuntijoiksi pyytämien, professori *Sauli Häkkisen* ja apul. professori *Sven E. Kockin* annettua lausuntonsa avoinna olleen liiketaloustieteen (organisaatio ja henkilöhallinto) lehtorin viran jäljellä

olleen hakijan *FL Ossi Myllyniemen* kelpoisuudesta mainittuun virkaan opettajaneuvosto 11.1.1974 pitämässään kokouksessa yksimielisesti julisti hakija *Myllyniemen* kelpoiseksi virkaan ja asetti hänet siihen ehdolle. 13.2.1974 kansleri nimitti *FL Ossi Myllyniemen* liiketaloustieteen (organisaatio ja henkilöhallinto) lehtorin virkaan heinäkuun 1. päivästä 1974 lukien.

Opettajaneuvoston julistettua 10.8.1973 pidetyssä kokouksessa yksimielisesti avoinna olleen liiketaloustieteen (laskentatoimi) lehtorin viran hakijat, *TTL Vesa Mäkisen* ja *KTL Kalervo Virtasen* kelpoisiksi mainittuun virkaan ja asetettua yksimielisesti ehdolle ensimmäiselle sijalle *KTL Kalervo Virtasen* ja toiselle sijalle *TTL Vesa Mäkisen*, kansleri 14.9.1973 nimitti *KTL Kalervo Virtasen* lokakuun 1. päivästä 1973 lukien liiketaloustieteen lehtorin virkaan, jonka opetusalanana on laskentatoimi.

Kanslerin muutettua professori *Martti Särkisillalle* myönnetyn eron jälkeen avoimeksi tulleen liiketaloustieteen (markkinointi) yliassistentin viran lehtorin viraksi hakivat tämän jälkeen avoimeksi julistettua virkaa määräaikaan mennessä *KTM Kaj Gustafsson* ja *KTK Uolevi Lehtinen*. Opettajaneuvosto myönsi hakijoille lisäpätevyitymisaikaa 16.4.1974 saakka, jonka jälkeen pyydettiin professorit *Eino M. Niini* ja *Martti Särkisilta* asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa jäljellä olevan hakijan *KTL Kaj Gustafssonin* kelpoisuudesta virkaan *KTL Lehtisen* peruutettua aiemmin hakemuksensa.

Avoimna olevaa uutta liiketaloustieteen (markkinointi) lehtorin virkaa hakivat määräaikaan mennessä *KTM Kaj Gustafsson* ja *KTK Uolevi Lehtinen*. Viran hakijoille myönnetty lisäpätevyitymisaika päättyi 4.3.1974, johon mennessä *KTM Gustafsson* peruutti hakemuksensa *KTL Lehtisen* jättäessä lisäselvityksiä. Opettajaneuvosto on pyytänyt professorit *Eino M. Niinin* ja *Martti Särkisillan* asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakija *Lehtisen* kelpoisuudesta mainittuun virkaan.

Kauppakorkeakouluun 1.9.1973 lukien perustettua uutta liiketaloustieteen (systeemit) lehtorin virkaa hakivat määräaikaan mennessä *KTL Timo Salmi* ja *FM Veli-Pekka Valorinta*, joista jälkimmäinen sittemmin peruutti hakemuksensa. *KTL Salmen* pidettyä näyteluentonsa ja opettajaneuvoston asiantuntijoiksi kutsumien professori *Olli Lokin* ja *FL Markku Nurmisen* annettua lausuntonsa hakija *Salmen* kelpoisuudesta virkaan 16.11.1973 pidetyssä kokouksessa opettajaneuvosto julisti yksimielisesti *KTL Timo Salmen* kelpoiseksi mainittuun virkaan ja asetti hänet siihen yksimielisesti ehdolle. 19.12.1973 päivätyllä päätöksellään kansleri nimitti *KTL Timo Salmen* liiketaloustieteen (systeemit) lehtorin virkaan tammikuun 1. päivästä 1974 lukien.

Avoimna olleen sosiologian lehtorin viran hakijoiden, *VTL Timo*

Bycklingin ja *VTL Vesa Seppälän* pidettyä näyteluentonsa ja opettajaneuvoston asiantuntijoiksi kutsumien prof. *Paavo Seppäsen* ja apul.prof. *Väinö Luoman* annettua lausuntonsa opettajaneuvosto 14. 12. 1973 pitämässään kokouksessa julisti yksimielisesti viran molemmat hakijat kelpoisiksi mainittuun virkaan. *VTL Bycklingin* peruutettua tämän jälkeen hakemuksensa asetti opettajaneuvosto yksimielisesti *VTL Seppälän* virkaan ehdolle. 16. 1. 1974 tekemällään päätöksellä kansleri nimitti *VTL Vesa Seppälän* sosiologian lehtorin virkaan helmikuun 1. päivästä 1974 lukien.

Avoimna olevan talouspsykologian lehtorin viran hakijoille 23. 10. 1973 saakka myönnetyn lisäpäätevöitymisajan mentyä umpeen olivat viran kaikki hakijat peruuttaneet hakemuksensa. Virka julistettiin uudelleen haettavaksi ja määräaikaan mennessä sitä hakivat *FK Raimo Leppänen*, *YM Liisa Martinsuo* ja *FK Kalevi Takala*. Opettajaneuvosto on myöntänyt viran kaikille hakijoille lisäpäätevöitymisaikaa 5. 12. 1974 saakka.

Avoimna olevan filosofian lehtorin viran hakijoille myönnetyn lisäpäätevöitymisajan umpeuduttua 7. 11. 1973 olivat hakijat *FK Marja-Liisa Kakkuri-Ketonen*, *FL Lauri Mehtonen* ja *VTk Ilkka Patoluoto* täydentäneet hakemuksiaan. Hakijoiden pidettyä näyteluentonsa ja opettajaneuvoston asiantuntijoiksi pyytämien prof. *Raimo Tuomelan* ja vt.prof. *Erkka Maulan* annettua lausuntonsa opettajaneuvosto julisti 22. 2. 1974 pidetyssä kokouksessa yksimielisesti kaikki jäljellä olevat hakijat kelpoisiksi filosofian lehtorin virkaan ja asetti samaten yksimielisesti heistä *FK Kakkuri-Ketosen* ensimmäiselle, *FL Mehtosen* toiselle ja *VTk Patoluodon* kolmannelle ehdokassijalle. *FL Lauri Mehtosen* valitettua kanslerille em. opettajaneuvoston ehdollepanopäätöksestä ja kanslerin todettua valituksen aiheettomaksi hän nimitti *FK Marja-Liisa Kakkuri-Ketosen* filosofian lehtorin virkaan 1. 6. 1974 lukien.

Professori *Esko Pennasen* ja apulaisprofessori *Kirsti Kivimaan* annettua lausuntonsa avoimna olleen englannin kielen lehtorin viran hakijoiden kelpoisuudesta mainittuun virkaan opettajaneuvosto 10. 8. 1973 pidetyssä kokouksessa päätti asiantuntijalausuntojen mukaisesti ja sen perusteella, että virka oli ollut haettavana ns. kotimaisen lehtorin virkana, jättää ulkomaalaishakijat, *ph.D. Aaron Bellin* ja *M.A. Charles M. Sendreyn* huomioon ottamatta hakijoiden kelpoisuuden tarkastelussa ja ehdollepanoa suoritettaessa. Muista jäljellä olevista hakijoista opettajaneuvosto julisti yksimielisesti *FK Mirja-Liisa Lammen*, *FM Leena Porkon*, *FM Kaarina Vaherin* ja *FK Anu Virkkusen* kelpoisiksi englannin kielen lehtorin virkaan ja katsoi, ettei *FK Sisko Sampola* täyttänyt viran kelpoisuusvaatimuksia. Kelpoisiksi julistamistaan hakijoista opettajaneuvosto yksi-

mielisesti asetti virkaan ehdolle ensimmäiselle sijalle FM, ekonomi Leena Porkon, toiselle sijalle FK Mirja-Liisa Lammen ja kolmannelle sijalle FM Kaarina Vaherin. Kanslerin todettua FK Lammen valituksen aiheettomaksi hän nimitti FM, ekonomi Leena Porkon englannin kielen lehtoriksi joulukuun 1. päivästä 1973 lukien.

Lehtori *Elsa Vuorisen* 1. 8. 1974 lukien tapahtuneen eläkkeelle siirtymisen johdosta avoimeksi tullutta englannin kielen lehtorin virkaa hakivat 20. 5. 1974 päättyneenä määräaikana FK *Eila Alava-Suolahti*, *Aaron Bell*, Ph.D., FM *Marja-Leena Huhtala*, lehtori, KTM *Helmi Jutila*, FK *Mirja-Liisa Lampi*, FM *Irma Malmiranta* ja FM *Irja Mattila*. Opettajaneuvosto on päättänyt myöntää kaikille hakijoille 6 kk:n lisäpätevyötmisajan, joka päättyy 20. 11. 1974.

Professori *Kaj B. Lindgrenin* ja professori *Erik Erämetsän* annettua lausuntonsa avoinna olleen saksan kielen lehtorin viran hakijoiden kelpoisuudesta mainittuun virkaan opettajaneuvosto 19. 10. 1973 pitämässään kokouksessa julisti jäljellä olleista hakijoista yksimielisesti KTM *Liisa Hyytiäisen*, FK *Esko Jokelan*, KTM *Raija Laineen*, KTM *Silja Pellisen* ja KTM *Outi Steuerin* kelpoisiksi saksan kielen lehtorin virkaan ja katsoi, etteivät FM *Risto Karppinen* ja FK *Ilma Wikstedt* täyttäneet viran kelpoisuusvaatimuksia. Kelpoisiksi julistamistaan hakijoista opettajaneuvosto asetti virkaan ehdolle ensimmäiselle sijalle KTM *Outi Steuerin*, toiselle KTM *Raija Laineen* ja kolmannelle FK *Esko Jokelan*. 23. 11. 1973 päivätyllä päätöksellään kansleri nimitti KTM *Outi Steuerin* saksan kielen lehtorin virkaan tammikuun 1. päivästä 1974 lukien.

Seuraavat kielten ylimääräiset opettajat, joiden viikkotuntimäärä on vähintään 16 tuntia, on määrätty tp. lehtoreiksi 1. 9. 1973—31. 8. 1974 väliseksi ajaksi: MA *Donald Fields*, FK *Raakel Kettunen*, FM *Kirsti Honkavaara*, FM *Kaarina Vaheri*, FM *Marja-Leena Huhtala*, M. *Georges Alengry*, KTM *Helka Harlio*, Mr. *Joseph Brady*, Miss *Avril Price*, KTK *Ulla Höckerstedt* ja MA *David Miller*.

Perustutkimuksen laitoksen tutkijan toimiin on määrätty KTK *Kaiju Kallio* 1. 7. 1973 alkaneeksi ja TTK *Rauno Tamminen* 1. 9. 1973 alkaneeksi yksivuotiskaudeksi. KTM *Kari Liljan* ja KTM *Eero Prepulan* toimikausia on jatkettu 31. 8. 1974 saakka. KTM *Liisa Takala* on määrätty Perustutkimuksen laitoksen tutkijan toimeen 1. 10. 1973—30. 9. 1974. Lisäksi tekevät KTL *Leo Ahlstedt*, KTM *Markku Lahdenpää* ja KTK *Pauli Torkko* Kauppakorkeakoulun myöntämän tutkimusapurahan turvin Perustutkimuksen laitoksessa tutkimustyötä vuoden 1974 aikana.

Assistentit

КТК *Leena Ylä-Anttila* on määrätty liiketaloustieteen (hallinto) assistentiksi 1. 8. 1973—31. 7. 1976. Aineen vt. assistentiksi on määrätty ekon. *Marjatta Pulkkinen* 1. 7. 1973—31. 7. 1974.

КТМ *Seppo Alaluusua*, КТК *Jarmo Leppiniemi* ja КТК *Pauli Torkko* on määrätty liiketaloustieteen (laskentatoimi) assistenteiksi 1. 8. 1973—31. 7. 1976. Aineen vt. assistenteiksi on määrätty КТК *Pekka Akkanen* ja КТК *Tapio Sipponen* 1. 8. 1973—31. 1. 1974, ekon. *Markku Koskela* 1. 8. 1973—31. 7. 1974, ekon. *Ritva Lahtinen* 1. 7. 1973—31. 7. 1974, ekon. *Kari J. Toikka* 1. 7. 1973—30. 4. 1974 ja ekon. *Timo Lehtonen* 1. 2.—30. 4. 1974.

КТМ *Mai Anttila*, КТМ *Tapio Nurminen* ja КТМ *Tuire Ylikoski* on määrätty liiketaloustieteen (markkinointi) assistenteiksi 1. 8. 1973—31. 7. 1976. Aineen vt. assistenteiksi on määrätty ekon. *Lars Collin* 1. 8. 1973—31. 12. 1973 ja ekon. *Juhani Seppälä* 1. 7. 1973—31. 12. 1973.

КТМ *Roy Dahlstedt* ja КТК *Heikki Lempiäinen* on määrätty kansantaloustieteen assistenteiksi 1. 8. 1973—31. 7. 1976.

ОТЛ *Veikko Nuutinen* ja ОТК *Markku Roihio* on määrätty oikeustieteen assistenteiksi 1. 8. 1973—31. 7. 1976.

FK *Markku Puustelli* on määrätty talousmatematiikan ja tilastotieteen assistentiksi 1. 7. 1973—31. 7. 1976. Aineen vt. assistenteiksi on määrätty LUK *Raija Heikkilä* ja ekon. *Mika Voipio* 1. 9. 1973—31. 7. 1974.

КТМ *Harry Helén* on määrätty tavarateknologian assistentiksi 1. 8. 1973—31. 7. 1976.

Talousmaantieteen vt. assistentiksi on määrätty ekon. *Martti Piltz* 1. 7.—30. 9. 1973 ja ekon. *Risto Hölttä* 1. 10. 1973—31. 7. 1974.

Sosiologian vt. assistentiksi on määrätty VTK *Timo Kauppinen* 1. 9. 1973—31. 7. 1974.

Tuntiassistentteiksi lukuvuodeksi 1973—74 on määrätty ekon. *Markku Laakso* (sosiologia), ekon. *Pentti Kallio*, ekon. *Heikki Huttunen*, kauppat. ylioppilaat *Tapio Jäntti*, *Heikki Ketola*, *Kauko Pekkanen* ja *Timo Raunio* (systeemit), kauppat.yo. *Kaisa Lahti* (pikakirjoitus) ja kirj.vaiht. *Riitta Hautakorpi* (kielet ja sihteeriaineet) sekä kauppat.yo *Kaija Korolainen* (talousmatematiikka ja tilastotiede) 1. 3.—31. 5. 1974. Kielten ja sihteeriaineiden tuntiassistentiksi kevätlukukaudeksi 1974 on määrätty kirj.vaiht. *Helena Kangasharju*.

Ylimääräiset opettajat

KTK *Juhani Kauhanen* ja KTM *Leif Åberg* on määrätty liiketaloustieteen (hallinto) ylimääräisiksi opettajiksi 1. 9. 1973 lukien toistaiseksi sekä kevätlukukaudeksi 1974 KTK *Matti Lehti*.

OTL *Erkki Karmila* on määrätty liiketaloustieteen (laskentatoimi) ylimääräiseksi opettajaksi kevätlukukaudeksi 1974.

KTM *Juhani Ahtiainen* on määrätty liiketaloustieteen (markkinointi) ylimääräiseksi opettajaksi 1. 10.—31. 12. 1973 sekä tkt *Martti Kaila* ja KTM *Tuire Ylikoski* syyslukukaudeksi 1973.

FM *Henry Haglund* on määrätty liiketaloustieteen (systeemit) ylimääräiseksi opettajaksi kevätlukukaudeksi 1974 sekä KTM *Ari Karlsson* ja ekon. *Kim Kuusi* 1. 9. 1973 lukien toistaiseksi.

VTK *Martti Lehtonen* on määrätty kansantaloustieteen ylimääräiseksi opettajaksi syyslukukaudeksi 1973, KTM *Reino Airikkala* ja KTL *Kari Haavisto* 1. 9. 1973 lukien toistaiseksi sekä kevätlukukaudeksi 1974 KTK *Tapani Kaskeala*, ekon. *Heikki Hyvärinen* ja ekon. *Martti Lariola*.

VTK *Jarmo Laine* ja VTL *Asko Puumalainen* on määrätty valtio-opin ylimääräisiksi opettajiksi 1. 9. 1973 lukien toistaiseksi.

M.A. *Frank Neal* ja apul.prof. *Erkki Penttilä* on määrätty englannin kielen ylimääräisiksi opettajiksi 1. 9. 1973 lukien toistaiseksi.

Lehtori *Hannu Teräs* on määrätty saksan kielen ylimääräiseksi opettajaksi 1. 9. 1973 lukien toistaiseksi sekä Dipl.Kfm. *Rudolf Besser* kevätlukukaudeksi 1974.

Drs. *Henk Schouwvlieger* on määrätty antamaan ylimääräisenä opettajana saksan kielen laudatur-arvosanaa suorittaville valinnaisena kurssin hollantilaisen talouskielen opetusta syyslukukaudella 1973.

Apul.prof. *Pentti Leino*, apul.prof. *Jarl Louhija*, akat.siht. *Ritva Pesola* ja ekon. *Ilpo Repo* on määrätty suomen kielen ja tyyliopin ylimääräisiksi opettajiksi 1. 9. 1973 lukien toistaiseksi.

FK *Pirkko Wass-Colussi* on¹ määrätty italian kielen ylimääräiseksi opettajaksi 1. 9. 1973 lukien toistaiseksi.

Merkonomit *Hillevi Kärkkäinen* ja *Eva Tuominen* on määrätty konekirjoituksen ylimääräisiksi opettajiksi.

Virkailijat

Opettajaneuvoston asetettua syyskuussa 1973 uuden tutkinnonuudistus-toimikunnan jatkamaan tutkinnonuudistuksen valmistelua kutsuttiin toimikunnan päätoimiseksi sihteeriksi KTK *Kalevi Sarvikivi*. Ekonomi

Ulla Ropponen on määrätty opintosihteeriksi ekonomi *Kari Hassisen* saatua pyynnöstä eron tehtävistään 15. 8. 1973 lukien.

Suunnittelusihteeriksi on määrätty ekonomi *Aarno Järvinen* 1. 8. 1973 lukien ekonomi *Kari J. Toikan* siirryttyä laskentatoimen laitoksen vt. assistentiksi. 14. 1. 1974 lukien on suunnittelusihteerinä toiminut ekonomi *Tarja Oksanen* ekonomi *Aarno Järvisen* saatua pyynnöstä eron tehtävistään.

Kamreeri *Elli Taskisen* siirryttyä eläkkeelle on ekonomi *Sirkka Tuominen* määrätty kamreeriksi 16. 8. 1973 lukien.

Ekonomi *Heikki Huttunen* on määrätty ATK-käyttöpäälliköksi 1. 1. 1974 lukien *Jyrki Ohrasen* saatua pyynnöstä eron tehtävistään. ATK-laitoksen suunnittelijaksi on määrätty *Jukka Harju*, lävistäjäksi *Marianne Lehti* ja ohjelmoijaksi *Heikki Ketola*, 30. 4. 1974 alkaen *Matti Anttonen*.

Akat.siht. *Marja Helin* on määrätty vs. tiedotussihteeriksi 15. 11. 1973—30. 4. 1974 akat.siht. *Airi Temmeksen* virkavapauden ajaksi.

Akat.siht. *Tuula Kanervisto* on määrätty rehtorinsihteeriksi 8. 10. 1973 lukien.

Merkonomi *Eeva Parikka* on määrätty hallinnon laitoksen kanslistiksi 16. 4. 1974 lukien kanslisti *Eija Miettisen* saatua pyynnöstä eron tehtävistään.

Merkonomi *Sirkku Karvinen* on määrätty kansantaloustieteen laitoksen kanslistiksi *Ansa Kärkkäisen* saatua pyynnöstä eron tehtävistään.

Yo-merkonomi *Kaarina Korkeamäki* on määrätty opintoasiaintoimiston kanslistiksi 1. 4. 1974 lukien yo-merkonomi *Erja Neugodovin* saatua pyynnöstä eron tehtävistään, ja kauppat.yo *Leena Hyvärinen* opintoneuvojaksi 20. 1. 1974 lukien.

Yo-merkonomi *Maija Mattila* on määrätty konekirjoituskanslian kanslistiksi 27. 9. 1973 lukien ja *Liisa Torkkeli* kassanhoitajan apulaiseksi 24. 9. 1973 lukien.

Laborantti *Marita Laine* on määrätty kuvalaitoksen laboratorioapulaiseksi 1. 1. 1974 lukien ja *Kristiina Pihlman* offset-monistajaksi.

Valtion tutkimusstipendit ja opintolainatakaukset

Kauppakorkeakoululle osoitettiin vuodeksi 1974 17 valtion tutkimusstipendiä suuruudeltaan 1.500 mk ja ne myönnettiin seuraaville: KTK *Timo Airaksinen*, KTK *Seppo Alaluusua*, KTM *Kari Asp*, KTK *Harry Helén*, VTL *Timo Kauppinen*, KTM *Uolevi Lehtinen*, KTK *Pekka Lehtonen*, KTM *Jyrki Malmio*, KTM *Juha Nissilä*, OTK *Risto Nuolimaa*, FK *Markku Puustelli*,

KTl *Timo Salmi*, VTL *Vesa Seppälä*, KTK *Tapio Sipponen*, KTK *Timo Summa*, KTK *Veli Vanhanen* ja KTK *Jorma Viitanen*.

Lukuvuonna 1973—74 on Kauppakorkeakoulun opintotukilautakunta myöntänyt korkeakoulussa opiskelevien henkilöiden opintotuesta annetun lain 28/72 ja asetuksen 287/72 mukaisia valtion takaamia ja tukemia opintolainoja yhteensä 1.657 kappaletta.

Pysyvät toimikunnat

Suunnittelutoimikunta

Suunnittelutoimikunta sai lukuvuoden aikana valmiiksi helmikuussa 1971 aloittamansa korkeakoulun pitkän tähtäyksen kehittämissuunnitelman ”Helsingin kauppakorkeakoulu 1980”.

Syyslukukauden aikana toimikunta teki suunnitelmaluonnokseensa mm. korkeakoulun valtiolistamispäätöksen aiheuttamat korjaukset suunnitelman taloutta ja toiminnan puitteita sekä hallintoa käsitteleviin lukuihin. Myös muilta osin suunnitelmaan tehtiin viimeistelyvaiheessa täsmennyksiä ja tarkistuksia. Toimikunta jätti helmikuussa 1974 raporttinsa korkeakoulun opettajaneuvostolle, joka pyysi käsittelynsä perustaksi mietinnöstä lausunnot Suomen Ekonomiliitolta ja Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnalta. Käsiteltyään asiaa useissa kokouksissa opettajaneuvosto hyväksyi 3. 5. 1974 mietinnön päälinjat korkeakoulun kehittämistoiminnan perustaksi. Tarpeellisiksi katsottujen täsmennysten ja tarkistusten tekeminen jätettiin suunnittelutoimikunnan tehtäväksi. Toimikunta viimeisteli tämän jälkeen ”Helsingin kauppakorkeakoulu 1980”-mietinnön lopulliseen muotoonsa kesäkuussa 1974.

Suunnitelman tavoitteena on ollut korkeakoulun kehittämiseksi välttämättömäksi nähdyin jatkuvan suunnittelun suorittaminen ja aikaisempien suunnitelmien mukauttaminen muuttuvan ja kehittyvän yhteiskunnan tutkimus-, koulutus- ja palvelutarpeita vastaaviksi.

”Helsingin kauppakorkeakoulu 1980” kattaa lähinnä normatiivisen ja strategisen suunnittelun alueita. Siinä keskitytään niiden peruskysymysten ja toimintapoliittisten periaatteiden selvittämiseen, joiden tulisi olla muun suunnittelun ja toiminnan johtamisen lähtökohtana. Työn pyrkimyksenä on toiminta-ajatuksen tulkintoineen, yleisine päämääränsä asetteluineen, toimintapoliittisine linjanvetoineen ja strategiavalintoineen muodostaa perusta, jolta toimintakohtainen suunnittelu voi esimerkiksi tutkimuksen ja opetuksen osalta myöhemmin edetä.

Suunnittelutoimikunnan puheenjohtajana on lukuvuoden aikana toiminut rehtori *Jaakko Honko* ja jäseninä kauppaneuvos *Severi Saarinen*, professori *Fedi Vaivio*, KTM *Matti Sarakontu*, KTM *Jyrki Malmio* sekä Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan edustajina ekonomi *Markku von Hertzen* ja OTK, kauppat.yo. *Heikki Niskakangas*. Sihteerinä on toiminut ekonomi *Aarno Järvinen*. Toimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana 17 kertaa.

Opetustoimikunta

Opetustoimikunta on opettajaneuvoston alainen valmisteleva ja päättävä elin. Sen tehtävänä on kehittää Kauppakorkeakoulussa annettavaa opetusta ja tehdä siinä aloitteita, esityksiä ja päätöksiä perustutkintojen koostumusta, opetuksen suunnittelua ja järjestelyä koskevissa asioissa sekä opiskelijoiden ja Kauppakorkeakoulun suhteita koskevissa kysymyksissä.

Kuluvana lukuvuonna opetustoimikunta on käsitellyt mm. seuraavia asioita: opetuksen arviointi, kesäopetus, opinto-ohjauksen järjestäminen syksyllä 1974 ja seurantatutkimus vuoden 1973 opinto-ohjauksesta, tutkintovaatimukset ja opetusohjelma 1974—75, järjestyssääntöjen 43 §:n tulkinta, Helsingin kauppakorkeakoulu 1980-suunnitelma, 6 kk:n karenssisääntö, luentosarja SEV-maiden talouselämästä, perusopintojen johdantojakso sekä selvitys Kauppakorkeakoulun perustutkintojen tavoitteista, sisällöstä ja opetuksen organisoinnista.

Toimikunta on kokoontunut lukukausien aikana joka toinen viikko. Puheenjohtajana on toiminut vararehtori, professori *K. A. Telaranta*, varapuheenjohtajana KTK *Jorma Viitanen*, taloustieteiden edustajana yliassistentti *Risto Järvinen*, muiden aineiden edustajana professori *Reijo Helle* sekä kielten edustajana lehtori *Tuomo Tevajarvi*. Kauppakorkeakoulun Assistentit ry:n nimeämänä jäsenenä on toiminut KTK *Jorma Viitanen*. Kauppakorkeakoulun nimeäminä jäseninä ovat toimineet kauppat.yo *Jukka-Pekka Järventaus*, 1. 9. 1973—26. 11. 1973 välisenä aikana ekonomi *Tarja Reponen* ja 1. 12. 1973 alkaen kauppat.yo. *Jukka Korpelainen*, 1. 9. 1973—2. 4. 1974 välisenä aikana ekonomi *Ahti Kaarenoja* sekä 2. 4. 1974 alkaen ekonomi *Camilla Lommi*. Asiantuntijajäseninä ovat kokouksiin osallistuneet kirjastonjohtaja *Henri Broms* sekä 1. 2. 1974 lähtien KTK *Kalevi Sarvikivi*. Virkansa puolesta on toimikunnan jäsenenä ja sihteerinä toiminut opintosihtööri *Ulla Ropponen*.

Tutkimustoimikunta

Tutkimustoimikunta on opettajaneuvoston alainen valmisteleva ja päättävä elin, jonka tehtävänä on Kauppakorkeakoulussa suoritettavan tutkimustyön ja jatkokoulutuksen suunnittelu, koordinointi ja järjestely sekä näitä koskevien päätösten teko. Toimikunta käsittelee myös muut opettajaneuvoston sille siirtämät tehtävät.

Tehtävänsä puitteissa tutkimustoimikunta on kertomusvuoden aikana käsitellyt mm. seuraavia kysymyksiä:

- selvitys liiketaloustieteiden professorien ja apulaisprofessorien kysynnästä vv. 1973—81 sekä liiketaloustieteiden jälkikasvutilanteesta Suomessa
- ehdotus Helsingin kauppakorkeakoulun tutkimushallinnoksi
- esitys valtion tutkimusstipendien 1974 jakamiseksi
- esitys Perustutkimuksen laitoksen haettavana olleen tutkijan toimen täyttämiseksi sekä esitys Perustutkimuksen laitoksella tutkimustyöhön tarkoitettun kolmen apurahan myöntämiseksi
- Helsingin kauppakorkeakoulun tutkimussuunnitelman laatimista koskevat alkuvalmistelut.

Tutkimustoimikunnan puheenjohtajana on toiminut professori *Jouko Paakkanen* ja jäsenenä professori *Aarni Nyberg*, professori *Osmo A. Wiio*, dosentti *Jouko Lehtovuori*, lehtori *Pentti Woivalin*, КТК *Pekka Lehtonen*, НОК *Erkki Vaisto* sekä ekonomit *Timo Fagerlund* ja *Camilla Lommi* Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina. Toimikunnan sihteerinä on toiminut КТМ *Tytti Oukari-Hannonen*.

Tutkinnonuudistustoimikunta

Kauppakorkeakoulun opettajaneuvosto asetti kokouksessaan 21. 9. 1973 toimikunnan selvittämään tutkinnonuudistuksen valmistelun jatkamiseen ja uudistuksen toteuttamiseen liittyviä kysymyksiä. Toimikunnan puheenjohtajaksi nimettiin vararehtori *K. A. Telaranta* ja jäseniksi professori *Oiva Laaksonen*, dosentti *Jouko Lehtovuori*, КТМ *Matti Sarakontu* ja КТК *Jorma Viitanen*. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunta nimesi edustajakseen kauppat.yo *Jukka-Pekka Järventauksen*. Toimikunnan sihteeriksi kutsuttiin КТК *Kalevi Sarvikivi*.

Toimikunta asetti erillisen tutkimusryhmän hankkimaan tutkinnonuudistusta varten tarvittavaa lisätietoa. Se sai tehtäväkseen selvittää tutkinnonuudistuksen tavoitteita, hankkia tilasto- yms. materiaalia valmistuneiden sijoittumisesta sekä selvittää työelämässä toimivien käsi-

tyksiä Kauppakorkeakoulun roolista ja tulevasta koulutustarpeesta. Projektin johtoryhmän muodostivat prof. *Oiva Laaksonen*, apul.prof. *Tapani Valkonen*, КТК *Kalevi Sarvikivi* ja КТК *Jorma Viitanen*. Varsinaisen selvitystyön suorittivat Sarvikiven ja Viitassen lisäksi ekon. *Markku Laakso* ja КТК *Leena Ylä-Anttila*. Esitutkimus saatiin päätökseen maaliskuun lopulla 1974.

Tutkimusryhmän raporttien valmistuttua toimikunta aloitti niiden pohjalta tutkinnonuudistuksen tavoitteiden hahmottamisen Kauppakorkeakoulun tutkinnonuudistuksen tarpeita varten. Tavoitteiden asettamisen lisäksi kaavailtiin myös jatkotoimenpiteitä ja niiden aikataulua sekä organisointia opettajaneuvostolle jätettävässä toimikunnan raportissa.

Päättehtävänsä lisäksi toimikunta joutui työssään paneutumaan myös Kauppakorkeakoulun laitosisaation uudistamiseen, mikä aktualisoitui korkeakoulun valtiollistamisen vuoksi. Samoin toimikunta osallistui opetusohjelman ja tutkintovaatimusten uudistamistyöhön yhteistyössä opetustoimikunnan kanssa.

Liikuntatoimikunta

Liikuntatoimikunta on opettajaneuvoston alainen valmisteleva ja päättävä elin. Toimikunnan tehtävä on Kauppakorkeakoulussa suoritettavan liikuntatoiminnan suunnittelu, koordinointi ja järjestely sekä päätösten teko. Toimikunta suunnittelee ja kehittää korkeakoulun opiskelijoiden ja henkilökunnan kunto- ja virkistysliikuntaa sekä informoi liikunnan merkityksestä ja liikuntamahdollisuuksista.

Ensimmäisenä toimikautenaan on toimikunta käsitellyt mm. seuraavia asioita: liikuntatoimen keskipitkän tähtäyksen suunnittelu ja budjetointi, liikuntalaki, liikuntatutkimus, liikuntatilasuunnittelu, liikuntalajien tarjonta, opetusvoimien hankinta, asuntoloiden liikunta-asiamiesten toiminta, liikunnan informaatio, liikuntatempaukset ja kunto-testit.

Toimikunta on kokoontunut keskimäärin kerran kuukaudessa. Liikuntatoimikunnan puheenjohtajana on toiminut apulaisprofessori *Jouko Manninen* ja jäsenenä vt. yliassistentti *Tapio Sipponen*, henkilökuntayhdistyksien nimeämänä jäsenenä keskuksenhoitaja *Kaarina Tötterman*, opiskelijajäsenenä kauppat.ylioppilaat *Leena Hyvärinen* ja *Ari Grönlund* sekä ekonomi *Veikko Somersalmi*. Sihteerinä on virkansa puolesta toiminut liikuntasihteeri *Katri Tuominen*.

Järjestystoimikunta ja tutkintolautakunnat

Lukuvuoden 1973—74 aikana on järjestystoimikunnan puheenjohtajana toiminut professori *K. A. Telaranta* ja jäsenenä hallintoneuvos *Lassi Kilpi* sekä Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajana kauppat.yo *Helena Hämäläinen*. Esittelijänä on toiminut varatuomari *Olli Tarpila*. Järjestystoimikunnan ei ole tarvinnut lukuvuoden aikana kokoontua. Tutkintolautakuntien perustaminen ei myöskään tullut lukuvuoden aikana ajankohtaiseksi.

Suunnittelu- ja laskentajärjestelmän kehittämistyöryhmä

Kauppakorkeakouluun on perustettu syksyllä 1973 erityinen suunnittelu- ja laskentajärjestelmän kehittämistyöryhmä (SULAKE), jonka tehtävänä on luoda korkeakoulun laajentunutta ja monipuolistunutta toimintaa ja sen ohjausta palveleva kokonaisjärjestelmä valtiovarainministeriön ohjeiden mukaisesti. Suunnittelu- ja laskentajärjestelmään kuuluu korkeakoulun toiminnan johtamisen edellyttämässä laajuudessa toiminnan päämääriä koskevat arviot ja kuvaukset, pitkän ja keskipitkän aikavälin suunnittelu, vuotuinen tulo- ja menoarviomenettely ja tavoitebudjetointi sekä näitä vastaavat rekisteröinti-, raportointi-, analysointi- ja kuvausjärjestelmät.

Työryhmä on mm. selvittänyt nykyistä tilannetta sekä uudelle järjestelmälle asetettavia vaatimuksia, seurannut kehitystyötä muissa korkeakouluissa, pohtinut korkeakoulun tehtävä-, vastuualue- ja kustannuslajiluokitteluja sekä keskipitkän tähtäyksen suunnitteluprosessin uudistamista.

Työryhmän puheenjohtajana on toiminut talousjohtaja *Olli Tarpila* sekä jäsenenä KTT *Eero Pitkänen*, kamreeri *Sirkka Tuominen*, vt. yliassistentti *Kari Asp*, vt. assistentti *Kari Toikka* ja ekon. *Aarno Järvinen*. Sihteerinä on toiminut suunnittelusihteeri *Aarno Järvinen* 14. 1. 1974 saakka ja *Tarja Oksanen* siitä alkaen. Kokouksissa on ollut mukana myös asiantuntijoita sekä korkeakoulusta että sen ulkopuolelta. Työryhmä on kokoontunut kertomusvuoden aikana 20 kertaa.

Suunnittelu- ja laskentajärjestelmän kehittämistyön tehostamiseksi on keväällä 1974 muodostettu Sulakkeen neuvottelukunta, jonka tehtävänä on lähinnä tukea Sulake-työryhmän toimintaa ja toimia neuvonantajana kehittämistyön linjoista päätettäessä. Neuvottelukunnan puheenjohtajana on rehtori *Jaakko Honko*, jäsenenä professorit *Veikko Jääskeläinen*, *Mika Kaskimies*, *Arvi Leponiemi*, *Jaakko Voipio*, apulaisprofessorit *Kirsti Kivimaa*, *Jouko Manninen*, *Tapani Valkonen*, FT *Henri Broms*, KTM *Matti Sarakontu* ja KTK *Kalevi Sarvikivi* sekä Sulakkeen jäsenet.

Alihallintokokeilu

Kauppakorkeakoulun aine- ja laitoshallinnon kokeilua jatkettiin lukuvuoden aikana edellisissä vuosikertomuksissa esitettyjen pääperiaatteiden mukaisesti.

Kaikkia aine- ja laitoskollegioiden opiskelijajäsenpaikkoja ei saatu kuitenkaan täytetyksi, koska osa ylioppilaskunnan jäsenistöstä ei katsonut voivansa osallistua kiintiöperusteisen alihallintokokeilun jatkamiseen. Tästä syystä ei kaikkien kollegioiden työskentely muodostunut täystehoiseksi kuluneen lukuvuoden aikana.

Neuvoteltaessa alihallintokokeilun jatkamisesta 1. 8. 1974 jälkeen Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunta toisti aikaisemmin esittämänsä vaatimuksen yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden soveltamisesta laitoskollegioiden jäsenten valintaan ja esitti samalla korkeakoulun pysyvien toimikuntien kokoonpanoperusteiden tarkistamista. Opettajaneuvosto katsoi kuitenkin epätarkoituksenmukaiseksi hallintokokeilun perusteiden muuttamisen korkeakoulun uuden hallintoasetuksen käsittelyn ollessa kesken ja päätti tämän mukaisesti jatkaa hallintokokeilua sekä pysyvien toimikuntien, opettajaneuvoston asiantuntijajäsenten että aine- ja laitoskollegioiden osalta entisten perusteiden mukaisena.

Ylioppilaskunta ilmoitti toukokuun lopulla osallistuvansa pysyvien toimikuntien työskentelyyn lukuvuonna 1974—75, mutta jätti avoimeksi osallistumisen aine- ja laitoskollegioiden toimintaan.

Oppilasvalinta

Kauppakorkeakoulun oppilasvalinnassa siirryttiin vuonna 1972 kaksivaiheiseen valintamenettelyyn. Puolet opiskelijoista valittiin koulumenestyksen ja toinen puoli pääsykokeen perusteella. Valinnan jälkimmäiseen osaan vaikuttivat myös koulumenestys sekä harjoittelun ja asevelvollisuuden suorittaminen. Valintamenettely toi siten korkeakouluun aikaisemmasta poikkeavaa oppilasaineista — mikä sen eräänä tarkoituksena olikin. Vuoden 1973 oppilasvalinnan osalta suoritettiin joitakin pistelaskuperusteiden tarkennuksia, joilla lisättiin pääsykokeen merkitystä valintakriteerinä.

Opettajaneuvoston 11. 1. 1974 tekemän päätöksen mukaisesti vuoden 1974 oppilasvalinnassa noudatettiin pääpiirteissään samoja periaatteita kuin edellisinäkin vuosina. Tehdyt muutokset olivat lähinnä teknisluontoisia.

Oppilasvalinnan tuloksista on vuodesta 1972 lähtien laadittu selvityksiä. Näihin liittyen tullaan suorittamaan myös erilaisia seuranta-tutkimuksia oppilasvalintamenettelyn vaikutuksista sekä korkeakouluun eri perustein valituksi tulleen oppilasaineksen menestymisestä.

Opetusministeriön toivomuksen mukaisesti Kauppakorkeakoulun opettajaneuvosto asetti erillisen oppilasvalintalautakunnan suunnittelemaan ja valvomaan oppilasvalintaa. Lautakunnan puheenjohtajaksi nimettiin prof. *Erkki Aaltio* ja jäseneksi yliass. *Kyösti Pulkkinen*. Lisäksi ylioppilaskunta nimesi toimikuntaan edustajikseen kauppat.yo *Laura Kovasen* ja kauppat.yo *Heikki Ala-Ilkan*. Toimikunta kutsui sihteerikseen apul.sihtööri *Pirkko Rajalan*.

Korkeakoulun opettajaneuvosto asetti myös erillisen toimikunnan laatimaan valintaan liittyvän pääsykokeen kysymyksiä sekä vastaamaan pääsykokeen korjaamisesta yhdessä avustajien kanssa. Työryhmän puheenjohtajana toimi vt.prof. *Eero Artto* ja jäsenenä yliass. *Risto Järvinen* ja yliass. *Kyösti Pulkkinen* sekä assistentit *Jyrki Malmio* ja *Heikki Lempiäinen*. Työryhmän sihteerinä toimi ktk *Kalevi Sarvikivi*. Lukuvuoden päättyessä työryhmä viimeisteli pääsykoekysymyksiä. Rehtorinvirasto puolestaan huolehti valintaan liittyvien käytännön järjestelyiden hoitamisesta.

Haku aika korkeakouluun päättyi 15. 6. 1974, johon mennessä hakemuksensa oli jättänyt yhteensä 5.291 henkilöä. Näistä 4.654 haki ylioppilastutkinnon suorittaneiden ryhmässä, 312 opistotasaisen tutkinnon suorittaneiden ja 325 muualla samanaikaisesti opiskelevien tai tutkinnon jo suorittaneiden ryhmässä. Valintaan liittyvä pääsykoe järjestettiin 15. 7. 1974 samanaikaisesti Helsingissä, Jyväskylässä ja Oulussa. Siihen osallistui yhteensä 3.186 hakijaa.

Suomenkielisten kauppakorkeakoulujen edustajat ovat lukuvuoden 1973—74 aikana neuvotelleet yhteisen oppilasvalinnan suorittamisesta. Syyslukukauden 1973 lopussa esitettiin eri korkeakoulujen opettajaneuvostoilta asiaa koskeva muistio, jossa myös edellytettiin korkeakouluilta alustavaa kannanottoa yhteisvalinnan toteuttamiseen v. 1975. Suhtautuminen korkeakouluissa samoin kuin myös kauppakorkeakoulujen rehtorien neuvostossa oli asialle myönteinen ja toimikunta saattoi kokoontua kevätlukukaudella 1974 kartoittamaan yhteisvalinnan toteuttamisen eri mahdollisuuksia. Yhteisvalinnan suorittamisesta tullaan jättämään esitys opettajaneuvoston päätettäväksi syyslukukauden 1974 alussa.

Kesäopetuskokeilu

Kesäopetuskokeilujen järjestäminen Kauppakorkeakoulussa aloitettiin vuonna 1972. Sekä vuoden 1972 että 1973 kesäopetuksesta saadut kokemukset olivat hyvin myönteisiä. Myös suoritettut mielipidekyselyt osoittivat sekä opiskelijoiden että opettajien suhtautuvan kokeiluun myönteisesti ja toivovan sen jatkamista ja laajentamista.

Vuoden 1974 kesäopetuksen toteuttamisesta päätettäessä opettajien halukkuus osallistua opetukseen muuttuneiden palkkionmaksuperusteiden takia oli ennalta vaikeasti arvioitavissa. Suomen Ekonomiliittohan oli jo aikaisempien kesäopetuskokeilujen yhteydessä ilmoittanut, ettei liitto jatkuvasti katso voivansa osallistua opetuksen rahoittamiseen — niin hyvän täydennyskoulutusmahdollisuuden kuin se liiton jäsenille tarjoaakin — vaan rahoitus olisi voitava järjestää muulla tavoin. Korkeakoulun taholta taas todettiin ettei valtiollistamisen jälkeen enää olisi mahdollista maksaa opettajille korotettuja palkkioita. Näin ollen katsottiin tarkoituksenmukaiseksi siirtyä ns. normaalipalkkioperiaatteeseen jo kesällä 1974.

Tämä toimenpide ei kuitenkaan vastoin ennakkokäsityksiä vaikuttanut opettajien halukkuuteen osallistua opetukseen ja tammikuussa suoritettun ennakkotiedustelun jälkeen voitiin kesäopetuksen käytännön järjestelyt aloittaa. Kesäopetusprojektin toteuttaminen siirrettiin tapahtuvaksi Opetustoimikunnan alaisuudessa, jotta se aikaisempaa kiinteämmin nivoutuisi korkeakoulun muuhun opetukseen. Käytännön järjestelyt hoidettiin entiseen tapaan korkeakoulun vakinaisella henkilökunnalla. Kesäopetusprojektin johdossa on toiminut apul.sihtööri *Pirkko Rajala*.

Kesäopetusta annettiin 20. 5.—20. 6. 1974 välisenä aikana. Erilaisia kursseja oli tarjolla 39 kaikkiaan 17 eri aineessa. Vain kaksi tarjottua kurssia jäi järjestämättä liian pienen ennakkoilmoittautuneiden määrän tähden. Ennakkoilmoittautumisissa saavutettiin uusi ennätys, 1.070. Näistä tutkintonsa jo suorittaneita Suomen Ekonomiliiton jäseniä oli noin 120. Neljäsosa ilmoittautuneista kuitenkin muutti suunnitelmiaan opetuksen alkaessa ja lopulliseksi osanottajamääräksi tuli n. 770.

Kesäopetuksen laajuuden ja suosion kehitystä kuvaavat seuraavat luvut:

vuosi	opiskelijamäärä	annettu opetus
1972	425	586 tuntia
1973	736	1 257
1974	n. 770	1 373

Opetettavissa aineissa liiketaloustieteiden osuus on kasvanut. Samoin on lisääntynyt tapahtunut varsinkin cum laude-tason opetuksessa.

Opetuksen jakaantumaa aineittain kuvaa seuraava taulukko:

	1972	1973	1974
liiketaloustieteet	46%	43%	52%
kielet	42	39	35
muut aineet	12	18	13
	<hr/> 100	<hr/> 100	<hr/> 100

Liikuntatoiminnan aloittaminen

Järjestetty liikuntatoiminta aloitettiin Kauppakorkeakoulussa syksyllä 1973, jolloin harrastajilla oli mahdollisuus osallistua 15 eri liikuntamuotoon. Ohjattuja liikuntatunteja oli syyslukukaudella 1973 29 tuntia viikossa ja kevätlukukaudella 1974 31 tuntia. Viikoittain 500–700 henkeä on osallistunut liikuntatoimintaan. Aktiivisuus on ollut vilkkainta lukukausien alku- ja keskivaiheilla. Liikunnan eri muodot ovat olleet vapaasti kaikkien Kauppakorkeakoulun piirissä työskentelevien käytettävissä, ja toiminta on tapahtunut ensisijaisesti korkeakoulun omassa voimistelusalissa. Joitakin liikuntamahdollisuuksia on järjestetty myös korkeakoulun ulkopuolella sijaitsevilla tiloilla.

Liikuntaohjelma on ollut lähes kaikkien lajien kohdalta maksutonta. Lajeja ovat olleet mm. hiihto, jazz-tekniikka, jalkapallo, jooga, judo, jytäjumppa, keilailu, koripallo, kuntokoulu, kuntotestaus, kuntovoimistelu, lentopallo, luistelu, musiikkiliikunta, souljumppa, rentoutusvoimistelu, uinti ja yleisurheilu. Pienryhmät ovat harrastaneet lento-, kori- ja sulkapalloa sekä pöytätennistä ja painonnostoa. Kilpaurheilusta on vastannut Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Urheiluseura. Syksyllä oli liikunnan teemapäivä ja keväällä harrastushiihtopäivä.

Liikuntatoimen suunnittelusta vastaa korkeakoulun liikuntatoimikunta, jonka sihteerinä toimii liikuntasihtööri *Katri Tuominen*.

Rehtorien neuvosto

Suomen yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorien neuvoston puheenjohtajana on toiminut rehtori *Kaarlo Hartiala*, Turun yliopisto, ja varapuheenjohtajana rehtori *Pentti Laasonen*, Teknillinen korkeakoulu. Neuvosto on lukuvuoden aikana kokoontunut säännöllisesti käsittelemään yliopistojen ja korkeakoulujen yhteisiä asioita.

Tammikuun 24.—25. päivänä 1974 järjestettiin Helsingin Yliopiston Lammin biologisella asemalla ns. korkeakoulupäivät, joiden aiheena oli korkeakoulututkintojen uudistaminen. Työskentely tapahtui alustusten pohjalta, ja käsiteltävinä olivat humanististen tieteiden, luonnontieteiden ja yhteiskuntatieteiden alalla tapahtuva tutkintojen uudistus. Työryhmien raportit on sittemmin julkaistu kirjaseinä. Kauppakorkeakoulusta tilaisuuksiin osallistuivat rehtori *Jaakko Hongon* ja vararehtori *K. A. Telarannan* lisäksi КТК *Jorma Viitanen* ja КТК *Kalevi Sarvikivi*.

Kauppakorkeakoulu on hyväksytty lukuvuoden 1973—74 aikana Euroopan yliopistojen rehtorien neuvoston CREn (Standing Conference of Rectors and Vice-Chancellors of the European Universities, Geneva) jäseneksi.

Kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous

Kauppakorkeakoulujen rehtorit ja vararehtorit kokoontuivat helmikuun 7. päivänä 1974 Svenska Handelshögskolanissa. Tällä kertaa käsiteltiin tutkinnonuudistusta, tohtorikoulutusta, oppilasvalintaa sekä uuden kauppakorkeakoulun perustamissuunnitelmia Itä-Suomeen.

Kokouksessa todettiin, että tutkinnonuudistustyön tulisi edetä riittävän koordinoitusti yhteistyössä eri korkeakoulujen kesken ja opetusministeriön myötävaikutuksella. Organisoitun tohtorikoulutuksen merkitystä korostettiin sekä todettiin riittävän tieteellisen jälkikasvun aikaansaaminen erittäin vaikeaksi ongelmaksi. Uuden kauppakorkeakoulun perustamisesta Itä-Suomeen rehtorit totesivat kyseisen alueen tarvitsevan korkeatasoista kaupallista koulutusta. Samalla korostettiin kuitenkin voimakkaasti sitä, että hyvin toimiva kauppakorkeakoulu vaatii suuret ja erikoistuneet henkiset voimavarat. Vakavan opettajapulaa takia rehtorit ehdottivat, että Itä-Suomen kauppakorkeakoulun toiminta aloitettaisiin aikaisintaan 1980-luvulla, ja että varattaisiin riittävästi aikaa toiminnan kaikinpuoliseen suunnitteluun.

Julkaisusarja

Kauppakorkeakoulun oma julkaisusarja perustettiin v. 1967. Se jakautuu kolmeen, A-, B- ja C-osasarjaan.

A- ja B-sarjat muodostavat *Acta Academiae Oeconomicae Helsingiensis*-sarjan. C-sarja on nimeltään *Kauppakorkeakoulun julkaisuja*. A-sarjaan kuuluvat tieteelliset tutkimukset, esim. väitöskirjat, B-sarjaan taas lähinnä oppikirjat. C-sarja jakautuu kolmeen osaan: C I (oppikirjat ja luentomonisteet), C II (tutkielmat) ja C III (artikkelikokoelmat).

Julkaisusarjan toimittamisesta huolehtii julkaisutoimikunta, jonka puheenjohtajana on professori *K. A. Telaranta* ja jäseninä professorit *Mika Kaskimies* ja *Fedi Vaivio*. Toimikunnan sihteerinä on ktm *Jarmo Granfelt*.

Lukuvuoden 1973—74 aikana ovat seuraavat teokset ilmestyneet:

- C: I Oppikirjat ja luentomonisteet
 C: I: 22 *Raija Konttinen*: Kielenkäytön opas.
 C: I: 23 *Kyösti Pulkkinen*: Yrityksen organisaation rakentumisen, miehityksen ja toiminnan perustekijät.
 C: I: 24 *Jouko Manninen*: Lineaarialgebraa taloustieteilijälle.
 C: I: 25 *Jouko Manninen—Timo Salmi*: Matemaattinen optimointi — teoriaa ja tekniikkaa.
- C: II Tutkielmat
 C: II: 16 *Vesa Seppälä*: Johdatus sosiologian tutkimusmenetelmiin.
 C: II: 17 *Kai-Veikko Vuoristo*: Virolahden matkailu ja sen kehittäminen.

Ulkomaisia luennoitsijoita

Seuraavat luennoitsijat vierailivat lukuvuoden 1973—74 aikana Kauppakorkeakoulussa ja antoivat myös ohjausta tutkimustyössä lähinnä jatko-opiskelijoille:

Professori *Horst Albach*, Bonnin yliopisto, 29. 10. 1973 "On the Estimation of Business Investment Functions — Hypotheses and Results".

Professori *Philippe A. Naert*, European Institute for Advanced Studies in Management, (Bryssel), vieraili 22. 11. 1973 tohtoriohjelman tutkimusseminaarissa.

Professori *Sandor Asztély*, Göteborgin yliopisto, 14. 2. 1974 "Forskningsmetoder i budgetering och redovisning".

Professori *Walter H. Goldberg*, Göteborgin yliopisto ja International Institute of Management (Berliini), 7. 3. 1974 "Strategic Planning: An Assessment of Policy Alternatives and Combinations".

Professori *Walther Busse von Colbe*, Ruhr-Universität Bochum, 18. 4. 1974, kaksi vierailuluentoa: "General Price-Level Financial Statements — Recent Development in Germany" sekä "Harmonized Financial Accounting in the European Community".

Professori *Arch G. Woodside*, University of South Carolina, piti Kauppakorkeakoulussa ns. Fulbright-luennoitsijana 7 viikkoa kestäneen luentosarjan kevätlukukaudella 1974 aiheesta "Research in Consumer Behavior".

Professori *Bernard M. Bass*, University of Rochester, The Graduate School of Management, 5. 2. 1974, "Bridging the gap between basic and applied social science".

Mr. *Angus Hone*, Oxford University, Institute of Commonwealth Studies, 1. 10. 1973, "Perushyödykkeiden maailmanmarkkinahintojen nousu".

Professori *Jan Johansson*, Uppsalan yliopiston liiketaloustieteellinen laitos, 28. 1. 1974, markkinoinnin seminaari aiheesta "The Internationalization Process of the Firm — Case Studies of Swedish Firms".

Professori *John Child*, Astonin yliopisto, Birmingham, piti kaksi vierailuluentoa hallinnon laitoksen kutsumana, 13. 5. 1974 "Organization Structure" ja 14. 5. 1974 "The Managerial and Organizational Factors Associated with the Performance of Organizations".

SEV-maiden taloutta käsitellyt opetus

Kauppakorkeakoulussa järjestettiin lukuvuoden 1973—74 aikana SEV-maiden talouselämää, taloudellista suunnittelua sekä niiden keskinäisen taloudellisen yhteistyön kehitystä, rakennetta ja toimintaa käsitellyttä opetusta. Sen keskeisenä osana oli Neuvostoliiton tiedeakatemian sosialististen maiden taloussuhteiden laitoksen professorin *K. I. Popovin* vierailu Kauppakorkeakoulussa 14. 3.—30. 4. 1974. Prof. Popov piti vierailunsa aikana 20 tuntia käsittäneen luentosarjan, jossa kosketeltiin mm. Neuvostoliiton talouselämää ja ulkomaankauppaa, SEVin kehitystä, rakennetta ja asemaa sosialistimaiden taloudellisen yhteistyön kehittämisessä, SEV-maiden taloussuhteita länsimaihin ja kehitysmaihiin sekä Suomen ja SEV-maiden välisen yhteistyön kehittämisongelmia. Asiantuntevana tulkkina prof. Popovin venäjänkielisillä luennoilla toimi *KTM Jarmo Eronen*. Prof. Popov antoi lisäksi ohjausta sosialistimaiden taloudellisia kysymyksiä selvitteleville tutkijoille.

SEV-maiden talouselämää ja taloudellista suunnittelua käsitelleessä luentosarjassa pitivät lisäksi seuraavat kutsutut luennoitsijat esitelmää alempana mainituista aiheista:

Professori *Ivan Kádár*, Unkarin ulkomaankauppaministeriön tietokonekeskuksen tieteellinen johtaja, 26. 11. 1973 "Application of Mathematical Methods in Hungarian Economic Management".

Professori *Boris Vaganov*, Neuvostoliiton yleisliittolaisen ulkomaankauppa-akatemian rehtori vieraili korkeakoulussamme 31. 1. 1974 Neuvostoliiton ulkomaankauppaministeriön osastopäällikkö *K. K. Shishkinin* kanssa pitäen tällöin luennon, jossa hän esitteli johtamansa akatemian toimintaa.

Osastopäällikkö, dipl.-ins. *Stanislav Sokolenko*, Koneisto Oy, 14. 2. 1974, ”Erikoistuminen ja yhteistyö Suomen ja Neuvostoliiton konekaupassa”.

Johtaja *Sergei Tchernov*, Inturistin täysin valtuutettu edustaja Suomessa, 27. 3. 1974, ”Matkailun kehittäminen Neuvostoliitossa”.

Maalis-huhtikuun vaihteessa 1974 eri puolella Suomea vietettyjen Puolan päivien johdosta Kauppakorkeakoulu sai vierakseen Puolan valtion suunnittelukomitean puheenjohtajan, ministeri *Józef Pajetskan*, joka piti 8. 4. 1974 vierailuluennon aiheesta ”Prospectives of the Economic Development of Polish People Republic”.

Kehitysyhteistyöprojekti PRODEC

PRODECin toiminta on osa Suomen virallista kehitysyhteistyötä ja sen rahoittaa ulkoasiainministeriö. Pääosa PRODECin koulutustoiminnasta tapahtuu yhteistyössä UNCTADin ja GATTin yhteisjärjestön International Trade Centren (ITC) kanssa.

Syyslukukaudella PRODEC järjesti kuudennen perättäisen vienninedistämiskurssin 20 kehitysmaatipendiaatille. Kurssi kesti kolme kuukautta, ja sen osanottajina oli valtionhallinnon vienninedistämisvirkamihiä ja yritysten vientimarkkinoijia Keniasta, Sambiasta, Tansaniasta ja Ugandasta. Kurssin opetus oli englanninkielistä, ja se käsitti mm. luentoja, case-harjoituksia, seminaareja ja yritysvierailuja. Lisäksi tekivät osanottajat käytännön markkinatutkimukset itä-afrikkalaisten tuotteiden vientimahdollisuuksista Pohjoismaihin. Kurssin opettajina toimi Kauppakorkeakoulun sekä elinkeinoelämän asiantuntijoita.

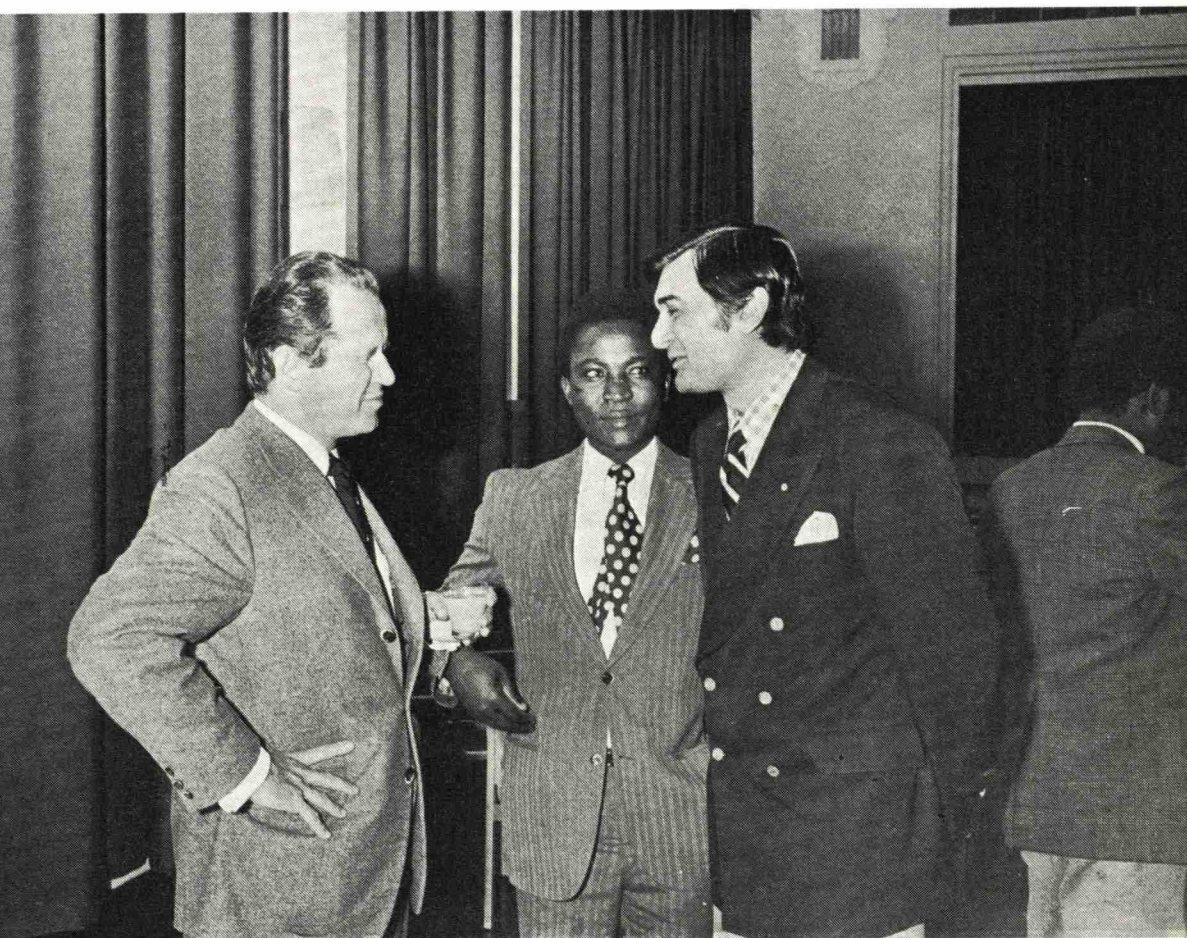
PRODEC on tehnyt ja ohjannut kehitysmaatutkimusta Kauppakorkeakoulussa sekä osallistunut ”Kehitysmaat maailmantaloudessa”-luentosarjan toteutukseen kevätlukukaudella 1974. Koulutuksen ja tutkimuksen yhteydessä PRODEC on pitänyt yllä yhteyksiä vastaaviin ulkomaisiin laitoksiin.

PRODECin valvojina olivat professorit Jouko Paakkanen ja Mika Kaskimies. Projektin akateemisena asiantuntijana oli KTL Reijo Luostarinen. Projektisihteereinä toimivat ekonomi Heikki Hyvärinen ja KTK Tapani Kaskeala. Toimistosihteerin tehtäviä hoiti akat.siht. Marjut Kynäslahti-Vierikko.

Kuudennen vienninedistämiskurssin osanottajat.

Kehitysyhteistyöprojektin päättäjäistilaisuus Chydeniassa.

Studia generalia -luentosarjan kuulijoita.

*Puheenjohtaja Sulo Penttilä pitämässä alustustaan.
Vieressä komentaja Tor Wahlström ja rehtori Jaakko Honko.*

Studia Generalia -luentosarja

”Miten johdan organisaatiotani” oli valittu Kauppakorkeakoulun järjestämän studia generalia -luentosarjan aiheeksi, jonka tarkoituksena oli valaista johtamiseen liittyviä ongelmia eri tyyppisten organisaatioiden kannalta. Tilaisuudet järjestettiin Kauppakorkeakoulun suuressa luentosalissa, ja niihin osallistui arviolta yhteensä 1.800 henkeä.

Helmikuun 11. päivänä 1974 järjestetyn tilaisuuden alustajina toimivat rehtori *Jaakko Honko*, Kauppakorkeakoulu, sekä vuorineuvos *Erkki Partanen*, Huhtamäki-yhtymä Oy. Tilaisuuden puheenjohtajana toimi kansleri *Klaus Waris*.

Helmikuun 18. päivänä toimivat alustajina Hesperian sairaalan ylilääkäri *Toivo Pihkanen* ja Linkosuo Oy:n toimitusjohtaja *Juhani Linkosuo*. Tilaisuutta johti professori *Oiva Laaksonen*.

Maaliskuun 4. päivänä järjestetyn tilaisuuden alustivat Puolustusvoimain komentaja kenraali *K. O. Leinonen* sekä Neste Oy:n toimitusjohtaja, vuorineuvos *Uolevi Raade*. Tilaisuuden puheenjohtajana toimi professori *Jouko Paakkanen*.

Maaliskuun 11. päivänä esiintyivät Pelastusarmeijan komentaja *Tor Wahlström* ja Suomen Metallityöväen liitto ry:n puheenjohtaja *Sulo Penttilä*. Tilaisuutta johti rehtori *Jaakko Honko*.

Kukin alustaja esitteli johtamaansa organisaatiota sekä selvitteli tässä työssä esiintyviä ongelmia. Alustajat joutuivat myös vastaamaan yleisön heille esittämiin lukuisiin kysymyksiin.

Kaikki edellä mainitut alustukset taltioitiin nauhalle, ja esitykset ovat kuunneltavissa korkeakoulun kielistudiossa. Niistä painatetaan myös kirja, joka ilmestyy kesän 1974 aikana.

Lahjoitukset

Liikesivistysrahasto 542.000,—, *Saastamoinen Oy* 40.000,—, *Eevi ja Eemil Tannisen säätiö* 5.000,—, *Jenny ja Antti Wihurin rahasto* 100.000,—.

Stipendivarat

Seuraavassa esitetään rahastojen pääomat 1. 1. 1974 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu vuonna 1974, selostetaan jäljempänä luvussa VII.

Oskari Aromaan säätiön pääoma oli 111.099,77 ja korot 8.802,03, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 8.800,—.

Professori W. Bonsdorffin rahaston pääoma oli 134.056,32 ja korot 11.542,17. Rahastosta julistettiin haettavaksi 11.500,— ja jaettiin 6.750,—.

Vakuutusyhtiö Fennian rahaston pääoma oli korkoineen 17.273,47.

Kauppaneuvoksetar Aino Haakin lahjoitus 15.800,—.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahaston pääoma oli 173.728,01 ja korot 13.583,66, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 13.500,—.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahaston pääoma oli 3.689,60 ja kertyneet korot 1.642,39. Rahastosta julistettiin haettavaksi 1.600,—, joka jaettiin.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 65.000,—. Rahaston korkovarot olivat 6.567,56, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 3.250,—.

Kalle Kaupin muistorahasto, pääoma 20.534,13 ja korko 1.664,81, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.600,—.

Kalle Kaupin erikoisrahasto, pääoma korkoineen oli 124.167,48. Rahastosta annettiin apurahoja 27.674,—.

Kauppakorkeakoulun keräyksen Naistoimikunnan stipendirahasto, pääoma 20.000,—. Rahaston korkovarot olivat 2.331,33, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.300,—.

Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistys r.y. Stipendirahasto, pääoma oli 10.639,27 ja korko 689,63, mistä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 650,—.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma 13.894,67 ja korot 990,04, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 900,—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 2.000,— ja korot 140,77, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 140,—.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 4.875,86 ja korot olivat 399,95, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 350,—.

Kauppaneuvos K. H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 3.696,34 ja korot 608,74. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 600,—.

Kauppaneuvos I. Lindforssin rahasto, pääoma 20.000,— ja korot 2.328,—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.300,—.

Kauppaneuvos P. A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 5.854,20 ja korkovarot 497,97, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 450,—.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 2.834,07. Rahaston korot olivat 304,16, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 300,—.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 15.192,07 ja korko-
varat 1.072,—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.000,—.

Maija ja Lauri Niiniojan rahaston lahjoituksesta 2.651,70 julistettiin
haettavaksi ja jaettiin 2.650,—.

V. P. Nurmilahden muistorahaston pääoma oli 11.709,14 ja korot 948,86,
josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 900,—.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 15.618,48 ja korot 1.238,77.
Julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 1.200,—.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 2.731,64 ja korot 222,53, joista
tänä keväänä julistettiin haettavaksi 200,—.

Ekonomi L. Y. Sailen rahaston pääoma oli vuoden lopussa korkoineen
235.365,74.

Elin ja Evert Sellgrenin rahaston pääoma oli 2.162,40 ja korot 244,08,
josta julistettiin haettavaksi 240,—.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 42.605,21 ja
korot 6.358,57, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 6.300,—.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 6.277,89 ja korko-
varat 533,28, josta julistettiin haettavaksi 520,—.

Senaattori Otto Stenrothin rahaston pääoma oli 300.000,— ja stipendinä
käytettävät voittovarot 36.000,—.

Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahaston pääoma oli 82.999,60 ja korot
5.836,04, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 5.800,—.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 34.911,92 ja korko-
varat 2.470,64. Rahastosta julistettiin tänä keväänä matkastipendinä
haettavaksi ja jaettiin 2.400,—.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 6.644,08 ja käytettä-
vissä olevat korot 419,57. Koroista julistettiin haettavaksi 400,—, mikä
summa jaettiin.

Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön lahjoitus 5.000,— julistettiin haettavaksi
ja jaettiin.

Weilin+Göösin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 92.449,58 ja korko-
varat 7.421,37.

Professori Henrik Virkkusen muistorahaston pääoma oli 57.737,56 ja korot
4.627,91, mistä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 4.600,—.

Eeva ja Matti Virkkusen rahaston pääoma oli 27.698,80 ja korot 2.263,93,
joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 2.200,—.

Edellä mainittujen lisäksi ovat seuraavat rahastot, joiden pääoma
on alle 2.000,—:

*Herman Otto Geselliuksen stipendirahasto, Rudolf Geselliuksen stipendira-
hasto, Helsingin yleisen Ravintoyhdistyksen rahasto, Donovan Hjelmännin sti-
pendirahasto, Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahasto, Konttoritekniiikan*

palkintorahasto, Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahasto, Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendirahasto, Olga ja J. Nissisen stipendirahasto, Anni ja Samuli Pajarisen rahasto, Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahasto, Knut Wallinin stipendirahasto ja Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahasto.

Kirjasto

(1973)

Pääkirjasto

Kirjaston kokoelmat karttuivat vuoden kuluessa 8.082 (1972 7.132) nidoksella, joista ostamalla saatiin 3.461 (1972 3.476) ja vaihtoina tai lahjoituksina 2.979 (1972 2.140) nidosta. Näiden lisäksi vietiin hankintakirjaan 1.098 (1972 1.092) nidosta aikakauslehtiä. Vuoden lopussa oli kirjaston nidosmäärä 115.379 (1972 107.297). Kotimaisten taloustieteellisten aikakauslehtien artikkeleita on luokiteltu 3.330.

Kirjasto on lisäksi solmittujen vaihtosuhteiden perusteella saanut ulkomaisista kauppakorkeakouluista ja yliopistojen taloustieteellisistä tiedekunnista väitöskirjoja ja julkaisusarjoja.

Lahjoittajista mainittakoon seuraavat, joista useimmat jatkuvasti lähettävät julkaisuja Kauppakorkeakoulun kirjastolle.

Oy Alko Ab, Barclays Bank Limited, Centre Culturel Francais, Hki, Commission des Communautés Européennes, Bruxelles, Ekonomiska Forskningsinstitutet vid Handelshögskolan i Stockholm, Espoon kaupunki, European Institute for Advanced Studies in Management, Oy Gaudeamus Ab, Göteborgs Universitet + sen eri laitokset, Handelshögskolan i Stockholm, Biblioteket, Handelshögskolan vid Åbo Akademi, Helsingin Kaupungin Kaupunkisuunnitteluvirasto. Liikennesuunnitteluosasto, Helsingin Kaupungin Kaupunkisuunnitteluvirasto. Yleiskaavaosasto, Helsingin Kaupungin Revisiotoimisto, Helsingin Kaupunkiseudun Liikennesuunnittelun Koordinointitoimisto, Helsingin Seutukaavaliitto, Helsingin Yliopisto + sen eri laitokset, Helsingin Yliopiston Kirjasto, Hochschule St. Gallen für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften, Institut Européen d'Administration des Affaires, Institut National de la Statistique et des Etudes Economiques, Jyväskylän Yliopisto + sen eri laitokset, Kansallis-Osake-Pankki, Kansaneläkelaitoksen Sosiaaliturvan Tutkimuslaitos, Kyrri Oy, Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, Lunds Universitet. Biblioteket, Neuvostoliittoinstituutti, Norges Handelshøyskoles Bibliotek, O.E.C.D. Bibliothèque, Osuuspankkien Keskuspankki Oy, Pohjoismaiden Neuvosto, Oy Pohjois-

maiden Yhdyspankki, Rand Corporation, SITRA, SOK, Sosiaali-
vakuutuksen Tutkimusryhmä, Staats- und Universitätsbibliothek Ham-
burg, Suomen Pankki, Suomen Pankin Kirjasto, Suomen Teollisuus-
liitto, Suomen Ulkomaankauppaliitto, Suomen Vakuutusyhdistyksen
kirjasto, Svenska Handelshögskolans Bibliotek, Szkola Glowna Plano-
wania i Statystyki, Warszawa, Taloudellinen Suunnittelukeskus, Talous-
tieto ry, Tampereen Yliopisto + sen eri laitokset, Tampereen Yliopiston
Kirjasto, Tilastokeskus, Turun Kauppakorkeakoulu, Turun Yliopisto +
sen eri laitokset, Turun Yliopiston Kirjasto, Umeå Universitet + sen
eri laitokset, United States Information Service, Universitet i Stockholm,
Universitetsbiblioteket Uppsala, University of Oslo, Universitäts- und
Stadtbibliothek Köln-Lindenthal, Universitätsbibliothek Erlangen-
Nürnberg, Universitätsbibliothek Mannheim, Uppsala Universitet.
Kulturgeografiska Institutionen, Vaasan Kauppakorkeakoulu, Åbo
Akademi, Åbo Akademis Bibliotek.

Lisäksi ovat lukuisat tutkimus- ja oppilaitokset, liikeyritykset, pankit
ja vakuutuslaitokset lahjoittaneet kirjastolle toimintakertomuksensa.
Seuraavat yksityishenkilöt ovat tehneet lahjoituksia kirjastolle: KRT
Jorma Pasanen, prof. Esko Pennanen ja prof. Jorma Pohjanpalo.

Kirjasto esittää kaikille lahjoittajille parhaat kiitoksensa.

Vuoden kuluessa annettiin korkeakoulun pääkirjastosta 24.557 (1972
25.350) kotilainaa, mikä kurssikirjaosastosta annettujen lainojen kanssa
teki yhteensä 65.228 (1972 68.012) kotilainaa. Lainojen uusimisia teh-
tiin yhteensä 8.658 (1972 11.152) ja kirjojen tilauksia käsiteltiin 21.849
(1972 25.392). Lisäksi lainattiin 23.316 (1972 23.106) nidosta luku-
saliin. Kaukolainoja annettiin 965 (1972 710) nidosta ja saatiin 107
(1972 99). Vuoden aikana oli päiväkirjaan merkittyjä lukusalikäyntejä
17.012 (1972 23.432). Aikakauslehtikiertoon osallistui 105 korkeakoulun
opettajaa ja toimihenkilöä, joilla kiersi yhteensä n. 8.500 aikakauslehden
numeroa. Kirjastoon tuli kaikkiaan 960 aikakauslehteä, joista 784
ulkomaista. Kirjastossa olevalla raha-automaatilla toimivan kopiointi-
koneen Rank Xerox 740 käyttö on ollut erittäin suuri. Jäljenteitä otet-
tiin sekä omia kokoelmia että asiakkaita varten 160.446 (1972 124.043)
aukeamaa.

Kirjaston hankinnoista ilmestyi vuoden aikana 12 uutuustiedotusta,
joista jaettiin n. 420 korkeakoulun ulkopuoliselle laitokselle ja yksityi-
selle henkilölle.

Kirjastoa on useassa eri yhteydessä esitelty koti- ja ulkomaisille vie-
raille. Kortistojen, hakuteosten ja muiden tiedonlähteiden käytössä on
korkeakoulun 16 seminaariryhmälle annettu opastusta. Uusille opis-
kelijoille on jaettu kirjaston käyttöä esittelevä moniste.

Kirjaston tietopalvelu on vaatinut yhtä merkittävän työpanoksen kuin lainaus. Kirjastossa on jo pitkähkön aikaa suoritettu kirjallisuuspalvelua etsimällä materiaalia ja laatimalla luetteloita asiakkaille eri aiheista. Kuten aikaisemmin, tarjottiin korkeakoulun tutkijoille ja opettajille mahdollisuus jatkuvasti osallistua kirjaston selektiiviseen tiedonjakeluun k.o. henkilöiden toivomusten mukaisista aiheista. Vuoden loppuun mennessä oli 25 tutkijalle toimitettu viitemateriaalia sekä kotimaisesta että ulkomaisesta kirjallisuudesta yhteensä 2.517 viitettä.

Kirjaston muiden käyttäjien tiedusteluja neuvojille saapui vuoden kuluessa 2.425. Tiedustelujen laajuus vaihteli suuresti, ja ne aiheuttivat työtä 5 minuutista 7 tuntiin.

Varsinaisina informaattikkoina toimineet kaksi amanuenssia ovat osallistuneet korkeakoulun tutkimusryhmiin, tehneet tiivistelmiä eri tiedonaloilta ja hoitaneet pisimmät haut.

Kotimaisten talous- ja yhteiskuntatieteellisten aikakauslehtien luokittelua on jatkettu entiseen tapaan. Artikkelit on luokiteltu, luetteloitu ja osa korteista on varustettu lyhyin referaatein. Korttipalvelu on muutettu maksulliseksi v. 1972 ja sen hinta on ollut 250 mk/v. 55:lle asiakkaalle on lähetetty vuoden aikana 22 korttisarjaa, joissa oli yhteensä 1.426 viitekorttia. Valikoima artikkeleista varustettuna englanninkielisin otsikkokäännöksin on toimitettu julkaistavaksi Pariisissa UNESCO:n teoksissa "International bibliography of the social sciences: Economics" ja "Sociology".

Kirjaston oma julkaisusarja aloitettiin v. 1972. Sen tarkoituksena on vähitellen systemaattisesti kartoittaa kotimainen kirjallisuus liiketalous- ja kansantaloustieteiden aloilta. Siinä on vuoden kuluessa ilmestynyt kahdeksan bibliografiaa:

Ahti, Kristiina, Tuotesuunnittelu. Product planning.

Pirilä, Marja, Kulutus. Consumption.

Broms, Henri, Kehitysmaat. Developing countries.

Ruhanen, Tuula, Matkailu. Tourism.

Ruokonen, Kyllikki, Taloustieteellisiä aikakauslehtiä 1973. Union list of periodicals in the fields of economics and business sciences.

Vaisto, Erkki, Organisaatio-opin, hallinnon ja laskentatoimen kirjallisuus Suomessa 1972. Bibliography of organization, administration and accountancy in Finland 1972.

Ruokonen, Kyllikki, ATK-kirjallisuutta. Yhteisluettelo 1967—1972. ADP-literature. A union catalogue 1967—1972.

Vaisto, Erkki & Helsilä, Martti, Yhteiskuntatieteellinen tutkimus Suomessa 1960—1972. I. Research reports on social sciences in Finland 1960—1972. I.

Yhteistyötä eri kauppakorkeakoulujen kirjastojen kesken on kehitetty sekä kirjastonhoitajien, luokittelijoiden että informaattikkojen kesken. Eduskunnan kirjaston ja Svenska Handelshögskolans bibliotekin välillä on sovittu hankintojen koordinoinnista.

Kirjastotoimikunta, jonka tehtävänä on kirjaston toiminnan suunnittelu ja kehittäminen, on kokoontunut toimintavuoden 1973 aikana neljä kertaa. Kirjastotoimikunta on mm. käsitellyt ja hyväksynyt kirjaston talousarvioesityksen ensimmäiselle vuosipuoliskolle 1974, lähettänyt ainelaitoksille selvityksen pääkirjaston ja laitoskirjastojen välisistä suhteista ja käsitellyt anomusta Kauppakorkeakoulun pääsemisestä Taloustieteelliseksi keskuskirjastoksi. Toimikunnan kokoonpano on kuluneen lukuvuoden aikana ollut seuraava: Puheenjohtajana on toiminut professori *Arvi Leponiemi* ja varapuheenjohtajana virkansa puolesta kirjastonjohtaja *Henri Broms*. Opettajaneuvoston valitsemana opettajakunnan edustajana on toiminut KTL *Kyösti Pulkkinen* sekä Kauppakorkeakoulun assistentit r.y:n nimeämänä edustajana KTM *Heikki Närhi*. Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan edustajana on toiminut kauppat.yo. *Anja Anttonen*. Kirjaston henkilökunnan edustajana on ollut keväällä HUK *Pirjo Laaksonen* ja syksyllä FK *Tuula Mäkinen*. Sihteerinä on ollut FM *Tuula Ruhanen*. Syksystä 1973 assistenttien edustajana on ollut ekonomi *Kim Kuusi* ja Ylioppilaskunnan edustajana kauppat.yo. *Esa Ahonen*.

Kirjasto ja lukusali ovat kertomusvuonna olleet avoinna klo 9.00—20.00, lauantaisin klo 9.00—14.00 sekä kesäaikana klo 14.00—19.30.

Kurssikirjaosasto

Kuluneen toimintakauden aikana on kurssikirjaosastoon hankittu Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan varoilla 271 nidosta ja Kauppakorkeakoulun kirjaston varoilla 1.158 nidosta. Toimintavuoden lopussa oli kurssikirjojen määrä kurssikirjaosastossa kaikkiaan 9.609 nidosta. Lukuun sisältyy kuitenkin huomattava määrä tutkintovaatimuksista poistettuja kirjoja, jotka siirretään kurssikirjaosastosta pääkirjastoon vuoden 1974 alkupuolella.

Toimintavuoden aikana annettiin kaikkiaan 40.671 lainaa (1972 41.635 lainaa). Lainojen kokonaismäärä on siis laskenut edelliseen vuoteen verrattuna 2,3 prosentilla. Käsikirjastolainoja tehtiin kuluneen toimintavuoden aikana 17.462 (1972 17.418) ja lukusalikäyntejä oli

8.832. Tilauksia tehtiin kuluneen toimintavuoden aikana 15.375 (1972 18.407). Kirjalainojen uudistuksia tehtiin toimintavuoden aikana 4.158 (1972 5.144).

Kurssikirjaosaston kirjastotoimikunta on toiminut kertomusvuoden alkupuolella seuraavassa kokoonpanossa: puheenjohtajana Kauppakorkeakoulun edustaja assistentti, КТМ *Roy Dahlstedt*, Kauppakorkeakoulun kirjaston edustajana amanuenssi, НОК *Erkki Vaisto* ja Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina kauppat. ylioppilaat *Matti-Jussi Pollari* ja *Eija Toiminen*. Syksystä 1973 lähtien vaihtui Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajan kauppatiet. ylioppilas *Eija Toimisen* tilalle kauppatiet. ylioppilas *Keijo Halinen*. Kauppakorkeakoulun kirjaston edustajana toimi edelleen amanuenssi, НОК *Erkki Vaisto*. Kirjastotoimikunnan sihteerinä on toiminut kurssikirjaosaston vastaava hoitaja НУК *Markku Kahri*. Kokouksissa on ollut läsnä asiantuntijana kirjastonjohtaja, FT *Henri Broms*.

Kurssikirjaosasto on ollut avoinna lukukausien aikana lainaustoimisto maanantaista perjantaihin klo 11.00—18.00, lauantaisin ja aattoina klo 9.00—14.00. Lukusali on ollut avoinna lukukausien aikana maanantaista perjantaihin klo 9.00—20.00, lauantaisin ja aattoina 9.00—14.00. Kesällä 1. 6. 1973—31. 8. 1973 kurssikirjaosasto on ollut avoinna klo 14.00—19.30. Suljettuna kurssikirjaosasto on ollut kesällä 1. 7.—22. 7. 1973.

ATK-laitos

Lukuvuoden 1973—1974 aikana on Kauppakorkeakoulun käytössä ollut kolme tietokonelaitteistoa. ATK-laitoksen tiloihin sijoitettu IBM S/1130 on toiminut korkeakoulun omissa tehtävissä. Lisäksi opetusministeriön korkeakoulujen käyttöön asettamia suurtietokonetta UNIVAC-1108 sekä osituskäyttösysteemiä HP-2000 B on käytetty aikaisempia vuosia huomattavasti tehokkaammin. Osituskäyttöä varten korkeakoululla on 17 etäispääätettä, joista 11 sijaitsee ATK-laitoksen tiloissa.

ATK-laitoksen tehtävät jakautuvat kolmeen lähes yhtä suureen alueeseen: hallinnon (40%), opetuksen (30%) sekä tutkimuksen (30%). Kuinkin sektori kuormittaa eri tietokonelaitteistoja varsin eri suhteessa:

	IBM S/1130	UNIVAC-1108	HP-2000 B
hallinnon sovellutukset	95%	5%	—
opetukseen liittyvät tehtävät	25%	15%	60%
tutkimustehtävät	60%	35%	5%

Hallinnollisten sovellutusten mittavin kohde on oppilas- ja opinto-suoritusrekisteröintisysteemit. Lukuvuoden aikana kirjattiin yli 30.000 opintosuoritusta. Rekistereistä ajettiin n. 3.000 opintokirjanotetta. Ilmeisesti jo lähitulevaisuudessa lisääntyvä välikuulustelujen sekä luentosarjoihin liittyvien harjoitustehtävien rekisteröinti kasvattaa tuntuvasti esitettyjä kirjausmääriä.

Opetusohjelmaan liittyviä oppilastöitä on lukuvuoden kuluessa ajettu yli 25.000 kappaletta. Liiketaloustieteiden lisäksi on tietokoneella suoritettavia oppilastöitä teetetty ainakin kansantaloustieteen, talousmatematiikan, tilastotieteen sekä maantieteen kursseihin liittyen.

Tutkimukseen liittyviä töitä on määrällisesti eniten ollut laudatur-tutkielmien ryhmässä. Ajoja on suoritettu myös yhteen väitöskirjaan ja kolmeen liseniaattitutkielmaan liittyen. Kevätlukukaudella 1974 on FM Markku Puustelli pitänyt neljä viikottaista vastaanottotuntia tutkijoille ATK-laitoksessa.

Lukuvuoden aikana ATK-laitos on järjestänyt muutamia koulutus-tilaisuuksia korkeakoulun henkilökunnalle sekä tutkijoille. Lisäksi laitoksen henkilökuntaa on osallistunut kursseille sekä tietojenkäsittely-päiville.

Vuoden 1974 alussa ATK-laitos julkaisi uuden painoksen kirjasto-ohjelmien käyttöoppaasta: ”ATK-laitoksen käyttäjän käsikirja”.

Laitoksen esimiehenä on toiminut lukuvuoden 1973–74 aikana professori *Veikko Jääskeläinen* ja ATK-päällikkönä 31. 12. 1973 saakka *Jyrki Ohranen* ja hänen jälkeensä ekonomi *Heikki Huttunen*.

Audiovisuaalinen laitos

Kielistudiot

Vieraiden kielten suuri merkitys Kauppakorkeakoulussa ilmenee myös kielistudio-opetuksessa. Ensimmäisenä oppilaitoksena maassamme Kauppakorkeakoulu on integroinut kielistudio-opetuksen kielten opetukseen. Vuonna 1962 hankittu 30-paikkainen Philips-avokelastudio on kevätlukukauden 1974 aikana korvattu suomalaisvalmisteisella automaattisella sähkötaso-National-kasettistudiolla. Syyslukukaudella 1973 hankittiin korkeakouluun 24-paikkainen samanmerkkinen kasettistudio.

Elektron-studion 32 paikkaa mukaanluettuna toimii korkeakoulussa näin ollen kolme studiota, joissa on yhteensä 86 paikkaa. Kaikki studiot ovat ”audio-active-comparative” -tyyppiä (AAC). Tämän lisäksi on

lukuvuoden aikana viiteen luentosaliin hankittu ns. audiopöydät, joiden avulla opettajat voivat täydentää luentojaan nauha- tai levyohjelmin.

Suullisen kieltenopetuksen n. 130 viikkotuntia jakaantuvat tasan studioiden kesken. Itseopiskelu on toistaiseksi hoidettu pääasiallisesti 32-paikkaisessa Elektron-studiossa joko opettajajohtoisen opetuksen yhteydessä siinä määrin kuin vapaita paikkoja on ollut tai iltaisin opetuksen jälkeen. Parhaillaan suunnitellaan kasettistudioiden käyttöä itseopiskeluun, jolloin eräiden kielten opetus siirtyisi kokonaan kasettitekniikkaan.

Lukuisten kotimaisten vieraiden lisäksi on korkeakoulun studioissa käynyt monia ulkomaisia vieraita. Kielistudion esimies, lehtori *C.-A. von Willebrand* on luennoinut Kauppakorkeakoulun kielistudio-opetuksesta mm. kansainvälisen yhdistyksen "Sprache und Wirtschaft" vuosikokouksessa 1973 Kufsteinissa Itävallassa ja antanut lausunnon Augsburgin yliopiston kielikeskuksen perustamisesta. Useat Kauppakorkeakoulun kielten opettajat ovat valmistaneet studioihin soveltuvia ohjelmasarjoja. Kielistudioamaneuenssina on toiminut huk *Christine Tammisto* ja hänen sijaisenaan fil.yo. *Hannu Kalla*. Iltaisin tapahtuvan itseopiskelun ohjauksesta ovat huolehtineet eräät kielten opiskelijat, joilla on näin ollut tilaisuus tutustua lähemmin kielistudiotekniikkaan.

Kuvalaitos

Kuvalaitoksen tehtäviin kuuluu opetustarkoitukseen ja muuhun korkeakoulun käyttöön tarvittavien kuvamateriaalien, valokopioiden sekä offsetmonisteiden valmistaminen. Tämän lisäksi keväällä 1974 hankitut opetustelevisiolaitteet ovat kuvalaitoksen hoidossa.

Kesällä 1973 keskitettiin korkeakoulun monistustyöt siten, että kuvalaitokseen hankittiin korkeakoulun monistustarpeita vastaavat offsetlaitteet. Näihin kuuluu painolevyjen (mastereiden) valmistukseen tarkoitettu kamera AM 805, jonka avulla voidaan portaattomasti alku-peräiskappaletta pienentää aina 45 %:iin asti ja samaten suurentaa 150 %:iin. Kamerassa käytetään ns. pahvimastereita, joiden hinta tällä hetkellä on jokseenkin sama kuin valokopioiden.

Painokoneeksi hankittiin puoliautomaattinen offsetkone MULTI-LITH 1250, jonka painatusnopeus parhaimmillaan on yli 10.000 liuskaa tunnissa. Koneessa voidaan monistaa eri paksuisia papereita, alkaen tavallisesta kirjoituspaperista (48 gr/m²) aina kansilehtikartonkeihin (300 gr/m²) asti.

Monisteiden valmistuksen hitain työvaihe, lajittelu, on ratkaistu hankkimalla NORFIN 104-lajittelija, jonka avulla saadaan kerralla

lajitteluksi 104 valmista monistetta. Lajittelija toimii erillisenä yksikkönä, eikä ole sidottu painokoneeseen. Laitteistossa voidaan lajittelunopeus säätää lajiteltavan paperin paksuuden mukaan 8.000—18.000 liuskaa tunnissa.

Offsetpainossa monistetaan kuukausittain keskimäärin 300.000 liuskaa. Viime lukuvuoden aikana painolevyjä käytettiin kaikkiaan 25.000 kpl, joilla monistettiin yhteensä noin 3,5 milj. liuskaa, keskimäärin yhdellä painolevyllä noin 140 liuskaa.

Valokopioiden valmistamista varten kuvalaitoksessa on RANK XEROX 7000-valokopioikone, jolla valmistetaan korkeakoulun keskuks-hallinnon, opettajien ja vuoden 1974 alusta lähtien myös oppilaiden tilaamat kopiot. Lukuvuoden aikana tällä kopiokoneella otettiin kaikkiaan 258.000 jäljennöstä.

Opetuksessa tarvittavien diakuvien sekä korkeakoulun eri tilaisuuksista otettavien valokuvien valmistukseen kuvalaitoksessa on LEICA M- ja LEICAFLEX SL-kamerat sekä valokuvauslaboratoriossa Leitzin REPROVIT-jäljennöslaitte ja puoliautomaattinen suurennuskone FO-COMAT I C-COLOR.

Diakuvia lukuvuoden aikana valmistettiin noin 300 ja valokuvia noin 500 kpl.

Korkeakouluun hankittiin keväällä 1974 japanilaiset SONY-opetus-televisiolaitteet, joilla on tarkoitus tehdä erilaisia opetusta havainnollistavia ja selventäviä kuvanauhoitettuja ohjelmia.

Laitteita tullaan käyttämään eri laitosten pienryhmien case-harjoitusten kuvanauhoittamiseen, ATK-laitteiden ja niiden käytön esittelyyn sekä kielten erikoiskursseihin.

Hankittu laitteisto käsittää tällä hetkellä kuvanauhurin SONY AV-3670 CE, studiokäyttöön tarkoitettua TV-kameran SONY AVC-4200 ACE, 3 kpl mikrofoneja sekoittimiseen, 5 kpl seurantamonitoreja SALORA BOSTON 24 B, tarkkailumonitorin SONY CVM-110 UET sekä RF-modulaattorin, jonka avulla kuvanauhoitettu tai suora lähete voidaan keskusantennin välityksellä vastaanottaa — keskusantennin alueella — kanavalta 3 millä tahansa TV-vastaanottimella.

Laitteisto on tällä hetkellä koekäytössä. Varsinainen kuvanauhoitus-toiminta on tarkoitus aloittaa syksyllä 1974.

Kuvalaitoksen hoitajana on toiminut lukuvuoden aikana *Kullervo Myllyrinne*, AV-mekaanikkona *Pentti Hertteli*, laboratorioapulaisena *Mariita Laine* ja offsetmonistajana *Kristiina Pihlman*.

III Jatko- ja täydennyskoulutus

Tohtoriohjelma

Jatko-opiskelijan ensisijainen tehtävä on tutkimustyön suorittaminen. Siitä johtuen tänä tohtoriohjelman toisena lukuvuonna on keskitytty tutkimustöiden ohjausjärjestelmän kehittämiseen ja yleensä ohjauksen tehostamiseen. Ohjausjärjestelmällä tarkoitetaan tutkimustyötä tekevän eli ohjattavan ja ohjaajan välisiä säännöllisiä, vähintään kuukausittaisia tapaamisia, raportointia tutkimustyön edistymisestä ja sen jatkamisesta sekä raportointia suoritetuista jatko-opinnoista. Ohjausjärjestelmään on nyttemmin kytketty myös säännölliset, pääainekohtaiset tutkimustyöseminaarit, jotka lähinnä vastaavat entisiä liseniaattiseminaareja. Näissä seminaareissa on tutkimustyötä tekevällä mahdollisuus saada neuvoja ja kritiikkiä ryhmän puitteissa henkilökohtaisen ohjauksen lisäksi.

Muita keskeisiä tohtoriohjelmassa käsiteltyjä asioita ovat olleet mm. liseniaattitutkinnon asema, väitöskirjan vaatimukset, sivuaineen merkitys, tutkimusaiheen valinta, lahjakkaiden jatko-opiskelijoiden rekrytointi ja tutkimusolosuhteiden parantaminen.

Kertomusvuonna on tohtoriohjelman puitteissa järjestetty koko lukuvuoden kestänyt menetelmäkohtainen tutkimusseminaari, jota ovat johtaneet professori *Aarni Nyberg* ja dosentti *Reijo Ruuhela*. Koulun omien opettajien ja tutkijoiden lisäksi seminaarissa ovat vierailleet professori *Pentti Malaska* Turun Kauppakorkeakoulusta ja professori *Philippe Naert* European Institute for Advanced Studies in Managementista (Bryssel).

Kaikille jatko-opiskelijoille, tutkijoille ja opettajille tarkoitetut tieteen filosofian jatko- ja peruskurssit johti lehtori *Marja-Liisa Kakkuri-Ketonen* ja survey-tutkimuksen menetelmiä koskevan luento- ja harjoituskurssin apul.professori *Tapani Valkonen*.

Säännöllisiä tutkimustyöseminareja järjestettiin kertomusvuonna seuraavissa aineissa: liiketaloustieteet: hallinto, markkinointi ja laskenta-toimi sekä kansantaloustiede, lisäksi markkinoinnin laitos järjesti syyslukukaudella aineen jatko-opiskelijoille tarkoitetun kirjallisuus- ja tutkielmaseminaarin sekä koko lukuvuoden kestäneen luentosarjan. Muutamat kertomusvuonna pidetyt laudaturtason luentosarjat soveltuivat myös

jatko-opiskelijoille heidän pääaineensa suorituksiksi. Menetelmäkoh-
taisesta opetuksesta vastasi talousmatematiikan ja tilastotieteen laitos.

Kauppakorkeakoulussa vierailleet ulkomaiset luennoitsijat, professori *Horst Albach* Bonnin yliopistosta, edellä mainittu professori *Philippe Naert*, professori *Sandor Asztély* Göteborgin yliopistosta, professori *Walter H. Goldberg* International Institute of Managementista (Berliini) ja Göteborgin yliopistosta, professori *Walther Busse von Colbe* Ruhr-Universität Bochumista ja professori *John Child* Astonin yliopistosta Birminghamista antoivat vierailunsa aikana myös henkilökohtaista ohjausta tutkimus-
työtä suorittaville jatko-opiskelijoille.

Kertomusvuoden päättyessä oli tohtoriohjelmaan rekisteröity 131 jatko-opiskelijaa, joista 23 on jo suorittanut lisensiaatin tutkinnon. Jatko-opiskelijat jakautuvat pääaineittensa mukaan seuraavasti:

	KTK-tutk. suorittaneet	KTL-tutk. suorittaneet	yht.
Hallinto	18	3	21
Laskentatoimi	29	6	35
Markkinointi	26	4	30
Systeemit	6	1	7
Kansantaloustiede	23	9	32
Talousmaantiede	4	—	4
Tavarateknologia	1	—	1
Sosiologia	1	—	1
	<u>108</u>	<u>23</u>	<u>131</u>

Tohtoriohjelman johtoryhmään ovat kertomusvuonna kuuluneet professori *Aarni Nyberg* puheenjohtajana, professorit *Reijo Helle*, *Veikko Jääskeläinen*, *Oiva Laaksonen*, *Veikko Leivo*, *Sakari Mattila*, *Jouko Paakkanen* ja *Osmo A. Wiio*, dosentti *Jouko Lehtovuori*, dosentti *Reijo Ruuhela* ja KTM *Risto Tainio*. Tohtoriohjelman sihteerinä on toiminut KTM *Tytti Oukari-Hannonen*.

Johtamiskoulutusohjelma (JOKO)

Lukuvuoden aikana toteutettiin Kauppakorkeakoulussa syksyllä 1970 aloitettu koulutusmuoto, lukuvuoden mittainen johtamistehtäviin valmistava liiketaloudellinen täydennyskoulutusohjelma neljännen kerran. Johtamiskoulutusohjelman tavoitteina oli:

- tietojen ja johtamisen tekniikoiden syventäminen ja uusiminen liiketalouden ja hallinnon alueilla
- liiketaloudellisten ongelmien havainnointi-, formulointi- ja analysointitaidon kehittäminen
- näkemyksien antaminen yrityksen ja sen ympäristön suhteista ja vuorovaikutukseen vaikuttavista tekijöistä
- liikkeen johtamisessa tarvittavan osatoimintojen yli ulottuvan kokonaisnäkemyksen antaminen
- organisaatioiden toiminnan edellyttämän yhteistyötaidon kehittäminen
- entistä parempien lähtökohtien antaminen itsensä jatkuvaan kouluttamiseen

Tämän koulutusmuodon perusajatuksena on koulutuksen ja työkokemuksen vuorovaikutuksen mahdollisimman laajamittainen hyväksikäyttö. Siksi JOKO on toteutettu niin, että opiskelu on mahdollista työtehtävien hoitamisen ohella. Ohjelma on käsittänyt 12 lukuvuoden aikana joka kolmas viikko toteutettavaa viikon opiskelujaksoa.

Johtamiskoulutusohjelman suunnittelussa on kiinnitetty huomiota ohjelman soveltuvuuteen niin talouselämän kuin julkisen hallinnonkin piirissä toimiville johtamistehtäviin valmistuville henkilöille. Koulutusohjelmaan sisältyi 490 opetustuntia ja se muodostui seitsemästä aineesta. Aineet olivat: Yritys ja sen ympäristö, Päätöksenteko ja kvantitatiiviset menetelmät, Talouden suunnittelu ja valvonta, Yrityksen rahoitus, Markkinoinnin johtaminen, Organisaatio ja henkilöresurssit sekä Yritysstrategia. Opetuksen ainekohtaisesta suunnittelusta ja koordinoinnista on vastannut kuhunkin aineeseen nimitetty pääopettaja. Ohjelman osanottajilta vaadittiin koulutuksen omaksumisen edellyttämiä perustietoja sekä lyhyehkön käytännön kokemuksen kautta saavutettua johtamisen ongelmien tuntemusta.

Johtamiskoulutusohjelmaan osallistuivat lukuvuonna 1973—74 seuraavat henkilöt:

Aho, Jouko Urho; Ahonen, Seppo Antero; Arni, Klaus Paavo Juhani; Arvonen, Arto Asko Aulis; Elo, Arto Niilo; Haapanen, Heikki Tapani; Harra, Tapio Aatos; Isotalo, Timo Juhani; Jaakkola, Matti Juhani; Jalkanen, Erkki Matti Johannes; Kaasalainen, Mikko Kalervo; Karsila, Eero Sakari; Karvinen, Timo Erkki; Keinonen, Harri Sakari; Kekkonen, Toivo Osvald; Koponen, Vesa Antero; Kopra, Reino Heikki Ilmari; Kostamo, Pentti Antero; Kurri, Sauli Kalervo; Kuosmanen, Kari Seppo Ilmari; Kyllönen, Ansa Helena; Lehtinen, Markku Pekka Eero; Lindholm, Lars Gunnar; Lyytikäinen, Aarno Kalle Antero; Markus, Pekka Lauri Juhani; Niininen, Taisto Einari; Norha, Kari Juhani; Ojala, Matti Aukusti; Ovaskainen, Pekka Antero; Pellikka, Jarmo Antero; Peltoniemi, Pentti Ilmari; Perälä, Veli Uolevi; Pirskanen, Aarni Ismo; Polamo, Aarno Kalevi; Priewert, Walter Rafael; Punkari, Antti Rikhard; Pykälä, Taisto Kalevi; Pöyhönen, Pekka Jalmari; Reko, Raimo Lasse Juhani; Rinne, Kauko

Ilkka; Ristimäki, Matti Juhani; Salmi, Markku Olavi; Sarkomaa, Pertti Juhani; Salo, Liisa; Sara, Kalervo Juhani; Sarlin, Seppo Kari Juhani; Saukkonen, Paavo Tapani Jussi; Syvähuoko, Jorma Jaakko; Tevameri, Onni Juhani; Turunen, Olli Tapio; Ulpovaara, Pauli Ilmari; Valkamo, Jaakko Olavi; Vekka, Matti Erkki; Vilske, Heikki Tapio; Virmavirta, Jarmo Veijo; Wiro, Antti Jurkka Tapani; Virtanen, Antti Toivo Johannes; Vitali, Harri Juhani; Voutilainen, Mikko Kalevi; Vuolle, Pekka Ilmari.

Johtamiskoulutusohjelmasta vastaavina henkilöinä ovat toimineet professori *Jouko Paakkanen* valvojana, KTL *Leo Ahlstedt* 31. 12. 1973 saakka ja KTM *Jyrki Malmio* 1. 1. 1974 lukien johtajana, KTK *Matti Lehti* 31. 12. 1973 saakka ja ekonomi *Kristiina Lehmusto* 1. 2. 1974 lukien assistenttina, *Kristiina Lehmusto* 31. 1. 1974 saakka ja ekonomi *Elias Lähdesmäki* 25. 2. 1974 lukien tuntiassistenttina sekä yo. *Anu Pietilä* toimistosihteerinä.

Liikkeenjohdon Instituutti (LIFIM)

Kauppakorkeakoulu on ollut Liikkeenjohdon Instituutin kannatusyhdistyksen varsinaisena jäsenenä yhdistyksen perustamisesta lähtien vuonna 1964 samoin kuin Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön jäsen. Liikkeenjohdon Instituutin tehtävänä on johtamiskoulutuksen ja siihen läheisesti liittyvien toimintojen toteuttaminen ja kehittäminen maassa sekä johtamiskysymyksiin kohdistuva tutkimus-, julkaisu- ja tiedotustoiminta.

Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön valtuuskunnan puheenjohtajana on toiminut toimitusjohtaja *Gustaf Serlachius* ja vuoden 1974 alusta rehtori *Jaakko Honko* sekä Säätiön hallituksen puheenjohtajana rehtori *Jaakko Honko*, joka on toiminut myös Liikkeenjohdon Instituutin kannatusyhdistyksen hallituksen puheenjohtajana. Säätiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut vuoden 1974 alusta professori *Lars Wahlbeck*. Instituutin johtajana on toiminut tekn.lis. *Pekka Kainulainen*.

LIIKETALOUSTIETEELLINEN TUTKIMUSLAITOS (LTT)

(1973)

Korkeakoulun piirissä harjoitettu instituuttimuotoinen liiketaloustieteellinen tutkimus on kuluneena vuonnakin pääosiltaan tapahtunut korkeakoulun yhteydessä toimivassa Liiketaloustieteellisessä Tutkimuslaitoksessa. Laitoksen palveluksessa on vuonna 1973 ollut keskimäärin 15 kokopäivätoimista tutkijaa henkilökunnan koko vahvuuden ollessa

22. Kaikkiaan on vuoden 1972 aikana tutkimusohjelmaan sisältynyt 32 erillistä tutkimusprojektia, joista huomattava osa on ollut varsin laajamittaisia. Perustutkimusten ohella on tutkimusohjelmaan kuluvanakin vuonna kuulunut joukko talouselämää välittömästi palvelevia sovellettuja toimeksiantotutkimuksia.

Vuoden 1972 alusta saatiin laitokseen perustetuksi päätoiminen johtajaprofessorin virka. Tämän seurauksena ovat laitoksen kehittymisedellytykset olennaisesti parantuneet. Laitoksen keskeisiin tehtäviin kuuluvaa tutkijakoulutusta onkin vuoden 1973 kuluessa pyritty entistä määrätietoisemmin kehittämään järjestämällä erilaisia menetelmäkoulutustilaisuuksia laitoksen tutkijoille. Myös on yhä enenevässä määrin pyritty ryhmätutkimuksiin. Esimerkkeinä tällaisista laajoista projekteista voidaan mainita tutkimus teollisuusyritysten toimintaedellytyksistä kehitysalueilla, tutkimus poissaolojen määrästä ja rakenteesta yrityksissä, tutkimus ns. lehtiliikenteen sekä ns. radio- ja TV-lupaliikenteen kustannuksista ja kannattavuudesta Posti- ja lennätinlaitoksessa sekä pääkaupunkiseudun kasvutekijätutkimus.

Tutkimuslautakuntaan ovat kertomusvuonna kuuluneet professori *Fedi Vaivio* puheenjohtajana sekä jäseninä professorit *Jaakko Honko*, *Aarni Nyberg*, *Sakari Mattila*, *Jouko Paakkanen* ja *Osmo A. Wiio*.

Tutkimuslaitoksen johtajana on toiminut professori *Osmo A. Wiio* ja hallinnollisena johtajana *KTM Jarmo Granfelt*.

Laitoksen eri osastojen johtajina ovat toimineet:

A-osasto, organisaatio- ja henkilökuntakysymykset: Professori *Osmo A. Wiio*

C-osasto, kannattavuus- ja kustannuskysymykset: Professori *Jaakko Honko*

D-osasto, kotimaan jakelutaloudelliset kysymykset: *KTM Jarmo Granfelt* (vt. os.joht.)

E-osasto, ulkomaankauppakysymykset: Professori *Fedi Vaivio*

M-osasto, markkinoinnin strategiakysymykset: Professori *Veikko Leivo*

S-osasto, menekinedistämiskysymykset: Professori *Martti Särkisilta*

Laitoksen organisaatiota ja toimintaa selostetaan lähemmin sen omassa toimintakertomuksessa.

IV Opettajain ja virkailijain kirjallinen tuotanto sekä toiminta korkeakoulun ulkopuolella

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat ja virkailijat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AALTIO, ERKKI:

Teknillisen korkeakoulun paperikemian dosentti. As. Oy Pähkinäranta, johtokunnan puheenjohtaja.

Luennoinut 28. 1. sekä 11. 2. 1974 Ekonomiliiton seminaarissa ”Yrityksen osto- ja materiaali-toiminnot” sekä Suomen Pakkausyhdistyksen jatkokoulutuskursseilla aiheesta ”Paperin laatua ohjaavat valmistustekijät”. Esitelmöinyt Kansantaloudellisen Yhdistyksen kokouksessa 17. 4. 1974 aiheesta ”Kansantaloudellisiin säästöihin materiaalivirtauksen logistisen ohjauksen avulla”.

Julkaisuut:

”Professori Pekka Heinänen 70 vuotta” (KEMIA-KEMI, no 4, 1974).

AHLSTEDT, LEO:

Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön hallituksen jäsen 1. 1. 74 lähtien. Talouselämän johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan sihteerin. Kauppaliiton Yhdistyksen johtokunnan varajäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen.

Luennoinut Liikkeenjohdon Instituutin ym. yhteisöjen koulutustilaisuuksissa ja johtanut eri yritysten liikkeenjohdon kehitysseminaareja.

ALHO, KEIJO:

Toiminut Therapie-säätiön valtuuskunnan jäsenenä vuodesta 1970. Kauppakorkeakoulun Henkilökuntayhdistyksen puheenjohtaja maaliskuusta 1972 alkaen.

ANTTILA, MAI:

Osallistunut ESOMAR/WAPOR-kongressiin Budapestissa 9.—13. 9. 1973.

Osallistunut IDEA M74 XXVI Valtakunnallisiin markkinoinnin päiviin Dipolissa 25.—26. 10. 1973.

Luennoinut 3 t. tuotesuunnittelusta ja toimintaverkkojen käytöstä Tuotannon ja ihmissuhteiden kurssilla 24. 1. 1974 Ammattienedistämislaitoksella.

AUVINEN, EERO:

Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, vanhempi tutkija. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen Kannatusyhdistyksen asiamies, Pohjois-Pohjalaisen Osakunnan tutkimusneuvoston

jäsen. Valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan määräämänä edustajana Wienin keskuksen tutkimuksessa The sociological and economic problems of tourism in Europe.

BINHAM, PHILIP:

Toiminut opettajana Vientikoulutussäätiön vientimarkkinoijakoulutuksen kursilla 1973–74. Toiminut alustajana Helsingin seudun kesäyliopiston järjestämällä Kauppaoppilaitosten kieltenopettajien kielistudiopäivillä 6.–10. 8. 1973. Osallistunut Mainos-Television ”TV:n käyttö koulutustoiminnassa” kurssiin 24.–26. 9. 1973. Osallistunut Annual Joint Conference of the English Departments of Finland-konferenssiin 21.–23. 2. 1974. Toiminut alustajana Rastorin liike-elämän kursseilla. Saanut Suomen Leijonan Ritarikunnan 1 luokan ritarimerkin 17. 5. 1973.

Julkaisuut:

The Young and their Education. 12 s. Finland: an Introduction. London 1973. — La Jeunesse et L'Enseignement. 13 s. La Finlande au Miroir. Paris 1973. — Kaksi suomalaista näytelmää (käännetty). 82 s. Modern Nordic plays. Oslo 1973.
Joukko kirja-arvosteluja Books Abroad’issa.

BROMS, HENRI:

Svenska Litteratursällskapet i Finlandin kirjastonhoitaja. Suomen Itämaisen Seuran hallituksen jäsen, julkaisutoimikunnan jäsen ja kirjastonhoitaja. Tieteellisten seurain valtuuskunnan varajäsen. Helsingin yliopiston Persian kielen ja kirjallisuuden dosentti. Osallistunut seuraaviin kokouksiin: European Business Librarians Meeting, Manchester kesäkuu 1973 ja Nordiska handelshögskolornas biblioteksmöte, elok. 1973.

Julkaisuut:

Kehitysmaat — Developing Countries. Kauppakorkeakoulun kirjaston julkaisuja 9. 1973. 78 s. Eurooppalaista ja pohjoismaista taloustieteellisten kirjastojen yhteistyötä. Signum 10/1973. 2 s.

GAHMBERG, HENRIK:

Luennoinut ATK:sta ja sen hyväksikäytöstä Hotelli- ja Ravintolaopiston liikkeenjohtolinjalla sekä liikkeenjohdon seminaareissa. Luennoinut organisaatiosta ja johtamisesta johdon seminaareissa. Osallistunut 16.–20. 4. 1974 Wienissä Harvard Graduate School of Business Administration’in järjestämälle ja Ford Foundation’in rahoittamalle ”The 1974 European Case Development Workshop”-kurssin ensimmäiselle jaksolle.

GRANFELT, JARMO:

Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, hallinnollinen johtaja, D-osaston vt. johtaja. Kauppakorkeakoulun julkaisutoimikunnan sihteeri. Lapin Tutkimusseuran hallituksen jäsen.

GRANLUND, ÅKE:

Ylioppilastutkintolautakunnan jäsen. Valtion kielitutkintolautakunnan jäsen. Svenska språkvårdsnämndenin jäsen. Helsingin kaupungin nimilautakunnan jäsen. Porvoon maalaiskunnan paikannimitoimikunnan asiantuntija. Kieli-instituuttien valvontalautakunnan jäsen. Svenska Handelshögskolanin ruotsin kielen professori. Helsingin yliopiston pohjoismaisen filologian dosentti. Vaasan kauppakorkeakoulun ruotsin kielen opiskelijoiden opetuksen järjestäjä ja valvoja. Kouvolan kieli-instituutin ruotsin kielen asiantuntija. Asiantuntijana Tampereen yliopiston ruotsin kielen lehtorin virkaa täytettäessä. Johtanut Lovisa Medborgarinstituutin järjestämän kansakoulunopettajien ruotsin kielen cum laude-kurssin.

Folkkultursarkivets nämndin jäsen. Språkvetenskapliga kommitténin jäsen. Folkmålskommissionenin jäsen.

GUSTAFSSON, KAJ:

Asiantuntijajäsen puutuotteiden loppukäyttöä selvittelevässä komiteassa, Rationalisointiliitto ry:n koulutuslautakunnan jäsen. Tilintarkastajana muutamissa yhteisöissä.

Esitelmöinyt useiden yritysten ja järjestöjen koulutustilaisuuksissa markkinoinnin suunnitteluun, kuluttajan käyttäytymiseen sekä markkinoiden segmentointiin liittyvistä kysymyksistä.

Julkaisut:

”Mitä on markkinointi?” Kuvan ja äänen käsittävän opetus-paketin käsikirjoitus ja suunnittelu. Markkinointi-Instituutti, kevät 1974.

HAGLUND, HENRY:

Luennoin Tietojenkäsittelyneuvonta OY:n järjestämässä on-line suunnitteluseminaareissa on-line tietojenkäsittelyjärjestelmien suunnittelusta, ohjelmoinnista ja testauksesta.

HAKKARAINEN, HEIKKI J.:

Helsingin yliopiston germanistisen lingvistiikan dosentti. Vaasan Kauppakorkeakoulun saksan kielen dosentti. Aikakauslehden Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik (Frankfurt a.M.) tieteellisen neuvottelukunnan (Beirat) jäsen.

Tehnyt tutkimusmatkan Cambridge'iin ja Lontooseen 1.—5. 4. 1974.

Julkaisut:

Studien zum Cambridger Codex T-S.10.K.22, III osa: Lexikon (= Suomalaisen Tiedeakatemian Toimituksia B 182). 607 s. Helsinki 1973. — Peruskurssi saksan kielen kehityksestä kauppakorkeakouluja varten. 55 s. Helsinki 1974.

HAVUKKALA, JAAKKO:

Osallistunut 22. Saksan Kartografian päiville Münchenissä 6.—9. 6. 73. Vierailut Zürichin yliopiston maantieteen laitoksella sekä tutustunut Luzernin Gletschergartenissa Zürichin yliopiston maantieteen laitoksen retkikunnan Huippuvuorille tekemää tutkimusmatkaa esittelevään näyttelyyn.

HELENIUS, RALF:

Helsingin yliopiston yleisen valtio-opin vs. professori syyslukukaudella 1973, Svenska Handelshögskolanin valtiotieteen ja historian vt. professori kevätlukukaudella 1974.

Svenska Vetenskapliga Centralrådetin jäsen, Akava r.y:n hallituksen varajäsen, korkeakoulu- ja tiedejaoston jäsen.

Tehnyt tutkimus- ja opintomatkan Tukholmaan joulukuussa 1973 sekä Osloon ja Kööpenhaminaan toukokuussa 1974. Esitelmöinyt Insinöörijärjestöjen koulutuskeskuksen järjestämässä ammatillisen järjestöjohdon seminaarissa Ellivuorella 26. 4. 1974 sekä osallistunut Akava r.y:n edustajana Sosiaalisyöntekijäin liiton järjestämään ammatillistumista käsittelevään seminaariin Seinäjoella 20. 4. 1974. Pitänyt poliittisista aatesuunnista Työväen Akatemian II vuosikurssille 10 t. käsittävän kurssin.

Julkaisut:

Konsumera allt och alla, 270 s. Tukholma 1974. — Kooperation och samhälle i konsumentpolitiken. 10 s. Kooperatören 10—11/1973. Fackförbundens beredskap mot de ”stora jättarna”.

2 s. Forum för ekonomi och teknik. — De ofrånkomliga realiteternas lag. En elitteoretisk hypotes. 15. s. Statsvetenskaplig Tidskrift 2/1974.

HELLE, REIJO:

Oulun yliopiston talousmaantieteen dosentti. Suomen maantieteellisen seuran hallituksen jäsen. Lapin tutkimusseuran työjäsen.

Osallistunut Nordisk Sällskap för Regional Samfundsanalys'in konferenssiin 21.—25. 8. 1973 Matinkylässä Espoossa järjestelytoimikunnan jäsenenä ja suunnittelupelin johtoryhmän jäsenenä.

HELME, EERO:

Oy Interplan Ab, toimitusjohtaja, 1964—. — Luentotehtäviä alan yhdistyksissä. — Artikkeleita mainosalan julkaisuissa.

HELSILÄ, MARTTI:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen vanhempi tutkija. Kauppaliiketaloudellinen Yhdistys r.y:n sihteeri. Kauppakorkeakoulun Assistentit r.y:n hallituksen jäsen.

Luennoinut eri yhteisöjen sekä yritysten koulutustilaisuuksissa.

Julkaisuut:

Sisäisen tiedotustoiminnan ja tiedontarpeen tutkiminen, 7 s., julkaisussa Sisäinen tiedotustoimintajärjestelmä, STK-LK, Hki 1973.

Yhteiskuntatieteellinen tutkimus Suomessa 1960—1972, osa I, 317 s. Hki 1973 (yhdessä Erkki Vaiston kanssa).

Kirja-arvostelu Liiketaloudellisessa Aikakauskirjassa.

HONKO, JAAKKO:

European Foundation for Management Development'in hallituksen jäsen. European Institute for Advanced Studies in Management'in tieteellisen neuvoston jäsen. Nordic Management Board'in jäsen. Ruotsin Institutet för företagsledning'in kehittämisneuvoston jäsen. Aikakauskirjan Swedish Journal of Economics (Stockholm) Corresponding Editorial Committeeen jäsen. Talouselämän johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan puheenjohtaja. Valtionhallinnon henkilökuntakoulutuksen neuvottelukunnan jäsen.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen ja C-osaston johtaja. Liikkeenjohdon Instituutin Säätiön valtuuskunnan ja Liikkeenjohdon Instituutin Kannatusyhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Kalliolan Kannatusyhdistys ry:n johtokunnan jäsen. Yrjö Jahnssonin Säätiön hallituksen jäsen. Vuorineuvos, tekn. ja kauppat.tri h.c. Marcus Wallenbergin Tutkimussäätiön hallituksen jäsen.

Suomalaisen Tiedeakatemian varsinainen jäsen vuodesta 1966. Suomen Tiedeseuran varsinainen jäsen vuodesta 1972.

Saanut Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan komentajamerkin.

Pohjoismaiden Yhdyspankki Oy:n ja Rautaruukki Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Eräiden yhteisöjen hallituksen jäsen ja tilintarkastaja.

Luennoinut Institutet för Företagsledning -nimisen instituutin kursseilla Yxtaholmissa aihepiiristä ”Investeringsplanering och dess samordning med finansiell planering” 12. 9.—13. 9. 1973. Esitelmöinyt lukuisissa tilaisuuksissa kotimaassa, mm. Liikkeenjohdon Instituutin kursseilla.

Julkaisuut:

Die Anforderungen an die akademische Ausbildung für Aufgaben der Unternehmensführung. Schmalenbachs Zeitschrift für betriebswirtschaftliche Forschung. Neue Folge, Heft 9, 1973. 10 s. Opladen.

Yhteiskunnan päätösprosessi ja Kauppakorkeakoulun asema. Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 6. 9. 1973 pidetty puhe. Eripainos tämän vuosikertomuksen liitteestä. 13 s. Tapiola 1973.

Investointien suunnittelu ja tarkkailu, 4. uudistettu ja laajennettu painos, 263 s. Porvoo 1973. Fortbildung von Führungskräften in Finnland. Teoksessa Gegenwartsfragen der beruflichen Aus- und Weiterbildung. 12 s. Wiesbaden 1974.

Sivilökonomutdannelse i Finland. Bedriftsøkonomen nr. 3 — 1974. 10 p. Bergen 1974.

Planering och kontroll av investeringar, 2. tarkistettu painos, 220 s. Stockholm 1974.

Korkeakoulut suunnittelun maailmassa. Helsingin Sanomat 8. 10. 1973. 6 p.

Laajahkoja haastattelulausuntoja eri lehdissä.

JUTILA, HELMI:

Huolinta-alan ammattikurssin englannin kielen opettaja 31. 5. 1973 asti. Suomen Urantia-ryhmän kääntäjistön jäsen.

Tehnyt opintomatkan Englantiin korkeakoulun kanslerin myöntämän matka-apurahan myötävaikutuksella osallistuen 2. 7.—27. 7. The Business Language Schoolin järjestämille kursseille Lontoossa sekä 28. 7.—11. 8. The Arthur Findlay Collegessa järjestetyille kursseille Stansted Mountfitchetissä.

JÄRVINEN, RISTO:

Jäsenenä tai asiantuntijana Kirjanpitolautakunnassa, Keskusverolautakunnassa, Keskuskauppakamarin veroneuvottelukunnassa, Maataloustuottajain Keskusliiton verovaliokunnassa, Verotuslehden toimituskunnassa, Veronmaksajain Keskusliiton valtuuskunnassa ja Yrittäjien Keskusliitossa. Vantaan kaupunginvaltuuston jäsen. Pääkaupunkiseudun Yhteistyövaltuuskunnan varajäsen. Valtion tilintarkastajan varamies. Asiantuntijalausunnot Tampereen yliopiston yrityksen taloustieteen, laskentatoimi, lehtorin virkojen hakijoista. Tilintarkastajana lukuisissa yhteisöissä. Esitelmiä järjestöjen ja yritysten tilaisuuksissa.

Julkaisuut:

Järvinen, Nuorvala, Riistama ja Tikkanen: Uusi kirjanpitolainsäädäntö, 316 s., Tapiola 1973. — Em. teoksen 2. painos, Tapiola 1974. — Yritysverotus suhdannepolitiikan välineenä, 3 s., Rakentava talouspolitiikka 1973.

JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO:

Julkaisuut:

"Designing Retail Outlets with Markov Chains and Mathematical Programming", Liikelatoudellinen Aikakauskirja 2/1973 (yhdessä Esko Kervisen kanssa).

Kvantitatiivisen suunnittelun perusteet. 235 s. Tapiola, 1974, (yhdessä Kim Kuusen kanssa).

KAREOJA, SIRKKA-LIISA:

Toiminut Suomen Ekonomiliiton järjestämän ranskan kielen sihteeriseminaarin opettajana. Italian kielen approbaturonetusta Helsing'n yliopiston hist.kielit. osastossa. Opintomatka Ranskaan.

KAUHANEN, JUHANI:

Oy ALKO Ab:n Salmisaaren tehtaan henkilökonttorin esimies 31. 3. 1974 asti ja 1. 4. 1974 alkaen yhtiön pääkonttorissa organisaation suunnittelutehtävissä.

Suomen Ekonomiliiton työmarkkinatoimikunnan jäsen. Kuluttajat — Konsumenterna r.y:n taloudenhoitaja.

KAUPPINEN, TIMO:

Julkaisut:

Metallityöntekijä ja työehtosopimus. Tutkimus työehtosopimusneuvottelujen kulusta ja ammattiyhdistysaktiivien ja -passiivien työehtosopimustavoitteista. Helsinki 1974, 118 s.

KELOHARJU, RAIMO:

Osallistunut the 2/nd International Conference on Production Research 1973 -nimiseen konferenssiin Kööpenhaminassa 27. 8.—31. 8. 73.

Virkavapaana kevätlukukaudella 1974 (varttuneiden tieteenharjoittajien apuraha).

KILPI, LASSI:

Hallintoneuvos Korkeimmassa Hallinto-oikeudessa.

Pitänyt Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen vero-oikeudellisilla luentopäivillä 6. 6. 1973 esitelmän ”Yleishyödyllisten ja aatteellisten yhteisöjen verotuksesta”. Pitänyt Lakimiesliiton koulutuskeskuksen opintopäivillä verosuunnittelun mahdollisuuksista 8. 3. ja 22. 3. 1974 esitelmät ”Verotusseuraamuksen ennakoimisesta kiinteistöjen ja arvopaperien kaupassa” ja ”Verotusseuraamuksen ennakoimisesta osituksessa ja perinnönjaossa”.

Werner Söderström Osakeyhtiön hallintoneuvoston jäsen.

Julkaisut:

Veroilmoitus — tahdonilmaisu vai tosiasialuettelo, Suomalainen Lakimiesyhdistys 75 vuotta, Vammala 1973. 8 s.

Lakimieslehdessä kirja-arvosteluja ja oikeustapausselostuksia.

KIVIMAA, KIRSTI:

Toiminut 31. 12. 1973 saakka Turun Yliopiston englantilaisen filologian vt. professorina.

Toiminut asiantuntijana Kauppakorkeakoulun englannin kielen kotimaisen lehtorin virkaa täytettäessä.

Tutkimusmatka Englantiin heinä-elokuussa 1973.

Osallistunut yliopistojen ja korkeakoulujen englantilaisen filologian ja englannin kielen opettajien neuvottelupäiville Lammilla 21.—22. 2. 1974.

KORPELA, ASKO:

Talusteos Korpela KY:n vastuunalainen yhtiömies, Suur-Helsingin Osuuspankin Runeberginkadun konttorin valvoja, Talouselämä-lehden avustaja.

ASLA-Fulbright visiting scholar University of Pennsylvania Wharton Schoolissa Philadelphia Yhdysvalloissa 1973—74. Osallistuminen N.B.E.R:n kongressiin 'Macroeconomic Teaching Games', New York 73-10-23. Osallistuminen American Economic Associationin vuosikokoukseen, New York 73-12-28—30. Osallistuminen Fulbright-Hays Senior kongressiin, Washington 74-03-17—20.

Julkaisut:

Kansantaloutemme peruspiirteet, oppikirja 3. painos 88 s., Tampere 1973.

Kansantaloutemme osat ja kokonaisuus, oppikirja 3. painos 335 s., Tampere 1974.

Kansantaloutemme peruspiirteet, oppikirja 4. painos 88 s., Tampere 1974.

Öljykriisiä ja oloja Yhdysvalloissa käsittelevät kirjoitukset Talouselämässä ja Kaakonkulmassa.

KOTKANSALO, ALEKSANTERI:

Turun yliopiston finanssioikeuden apulaisprofessori. Helsingin yliopiston finanssioikeuden dosentti.

KUUSI, KIM:

Luennoinut eri järjestöjen koulutustilaisuuksissa kvantitatiivisten menetelmien käytöstä liikkeenjohdossa.

Julkaisut:

(& Veikko Jääskeläinen) Kvantitatiivisen suunnittelun perusteet. 235 s. Helsinki 1974.

KYLÄKALLIO, JUHANI:

Turun yliopiston professori.

Turun Kauppakorkeakoulun kauppaoikeuden dosentti.

Julkaisut:

Toimituksen asianosaisten vastuu pesänjakajan palkkiosta ja kuluista. DL 1973. 13 s.

LAAKSONEN, OIVA:

Kymenlaakson kesäyliopiston rehtori, Valtion henkilökuntakoulutuksen neuvottelukunnan jäsen, Kauppätieteellisen Yhdistyksen varapuheenjohtaja.

Tehnyt tutkimus- ja opintomatkan Japaniin ja Kiinaan kesä-heinäkuussa 1973.

Osallistunut European Institute for Advanced Studies in Management'in järjestämään seminaariin "Organizational structure" Brysselissä 7.—8. maaliskuuta 1974 sekä European Council of Management'in kokoukseen Amsterdamissa 11.—13. 3. 74 aiheesta "Continuous education and management development in Europe".

Antanut asiantuntijalausannon hakijan pätevyydestä Svenska Handelshögskolanin professorin virkaan, jonka opetusala on liiketaloustiede, erikoisalueena yrityksen strategia ja hallinto. Pitänyt esitelmän Kauppätieteellisessä Yhdistyksessä 28. 11. 73 aiheesta "Kiinalaisten yritysten organisaatio ja henkilöstöresurssien ohjaus" sekä Kansantaloudellisessa Yhdistyksessä 29. 1. 1974 aiheesta "Organisaatioiden johtaminen muuttuvissa olosuhteissa".

Esitelmöinyt Pekingissä 19. 6. 1973 Suomen taloudellisesta asemasta The Chinese People's Association for Friendship with Foreign Countries -yhdistyksen edustajille.

Luennoinut Suomen Ekonomiliiton, Rastor-Instituutin, Rationalisointiliiton ym. yhteisöjen tilaisuuksissa.

Julkaisut:

Henkilöstöresurssien omalaatuinen ohjaus. 4 s. Talouselämä 36/1973. — Kiinalainen yritysorganisaatio. Helsingin Sanomat 4. 12. 1973. — Organisaatioiden ohjaaminen muuttuvissa olosuhteissa. Kansantaloudellinen Aikakauskirja 3/1974.

LAHDENPÄÄ, MARKKU:

Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan liiketaloustieteen opettaja, Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen vanhempi tutkija 31. 12. 1973 saakka.

Esitelmöinyt Ekonomiliiton, Rastor-Instituutin ja Markkinointi-Instituutin koulutustilaisuuksissa markkinoinnin suunnittelua koskevista aiheista.

LARMOLA, EERO:

Kauppakorkeakoulun Lehtorit ry:n hallituksen jäsen Yliopiston ja korkeakoulujen lehtori-liitto ry:n varapuheenjohtaja ja hallituksen jäsen. Akava ry:n valtuuskunnan jäsen, Korkeakoulujen palkkaus- ja työsuhdeneuvottelukunnan ja sen useiden jaostojen jäsen. Kauppatieteellinen Yhdistys ry:n rahastonhoitaja ja hallituksen jäsen. Kauppatieteiden kandidaattiyhdistyksen, Helsingin Ekonomit ry:n ja TYK-seniorien jäsen. Tietojenkäsittelyliiton koulutus-toimikunnan jäsen. Sairaalaliiton konsultti ja eräiden työryhmien puheenjohtaja tai jäsen. Suomen Ekonomiliiton ja KY:n yhteisen takaustoimikunnan puheenjohtaja.

Esitelmöinyt koulutustilaisuuksissa.

LAULAJAINEN, RISTO:

Tampereen Yliopiston yrityksen taloustieteen, markkinointi, vt. professori 1. 8. 1973 lähtien. Tampereen Yliopiston aluetieteen, talousekologia, apulaisprofessori. 1. 8. 1973 lähtien. Helsingin Teknillisen Korkeakoulun Yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutuskeskuksen sovelletun maantieteen erikoisopettaja.

Osallistunut Suomen Kuljetustaloudellisen Yhdistyksen USA:han tekemään opintomatkaan 4.—15. 3. 1974. Esitelmöinyt Nordisk Sektion — Regional Science Associationin seminaarissa Espoon Matinkylässä 22. 8. 1973 sekä osallistunut mainittuun seminaariin 21.—25. 8. 1973. Osallistunut Suomen Operaatiotutkimusseuran seminaariin yhdyskuntasuunnittelusta Espoon Lepolammilla 29.—30. 11. 1973.

Julkaisut:

Keski-Suomen polttonestemarkkinat, alueellinen tarkastelu poikkileikkaustilanteista 1963, 1970 ja 1971. 62 s. Tre 1973. — An entrepreneurial view of transportation, a case study of the physical distribution of petroleum products in Central Finland 1963. s. 15. Geografiska Annaler 2/1973 B. Sthlm 1973. — Kaupunkisuunnittelu ja Leningrad. s. 3. Asuntoreformi 1/1973. Hki 1973. — Kaupungin optimikoko. s. 3. Suomen Kunnallislehti 10/1973. Hki 1973. Kirjarvostelu Terrassa.

LAUTSILA, ERKKI:

Määrätty edelleen Ylioppilastutkintolautakunnan jäseneksi vuodeksi 1974. Laatinut työryhmien jäsenenä erityyppisiä testejä.

Laatinut näyteluennon tehtävän Kauppakorkeakoulun saksan kielen lehtoraatin hakijoille. Esitelmöinyt aineiden korjaamisesta ja ohjannut harjoituksia saksan opettajien jatkokoulutus-päivillä Svenska Normallyceumissa 17. 11. 73.

LEHTOVUORI, JOUKO:

Liiketaloustiede I:n (laskentatoimi) vt. professori Turun Kauppakorkeakoulussa 31. 12. 1973 asti; Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen (laskentatoimi) dosentti. Luennoinut yleisen liiketaloustieteen kurssin (40 t.) Mikkelin kesäkauppakorkeakoulussa kesäkuussa 1973. Osallistunut kongresseihin "Skatteharmonisering i EG" Helsingörissä 27.—28. 9. 1973 ja "Budgetering och redovisning som instrument för styrning" Kungälvissä 7.—10. 1. 1974 (keskustelualustus).

Pohjoismaisen verotieteellisen tutkimusneuvoston jäsen. Kirjanpitolautakunnan varajäsen. Esitelmiä eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa.

Julkaisuut:

Liiketaloustieteen metodologista taustaa. Turun Kauppakorkeakoulun julkaisuja, sarja A I—6: 1973, Turku 1973. 71 s. — MIS-johdon informaatiojärjestelmien perusteita. Turun Kauppakorkeakoulun julkaisuja, sarja B I—4: 1973, Turku 1973. 50 s. — Om den nya bokföringslagens teoretiska bakgrund. Ingår i: Kurs kring den nya bokföringslagen 7. 11. 1973, publ. av Finlands Svenska Ekonomförbund rf, Hfors 1973. 6 s.

LEIVO, VEIKKO:

Suomen Akatemian yhteiskuntatieteellisen toimikunnan jäsen 1. 1. 1974 lähtien.

Helsingin Teknillisessä korkeakoulussa markkinoinnin dosentti. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen M-osaston johtaja.

Rastor Instituutin tieteellinen neuvonantaja. Industrial Marketing Management Journal, Advisory Board Scientific'in jäsen. OECD:n International Management for Educational Change -toimikunnan jäsen. Suomen kuljetustaloudellisen asiantuntijalautakunnan jäsen. Markkinointiseuran hallituksen jäsen. Suomen kaupunkiliiton rationalisointineuvottelukunnan jäsen.

Luennoinut Rastor Instituutin seminaareissa.

LEMPIÄINEN, HEIKKI:

Helsingin Yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan kansantaloustieteen opettaja. Kauppakorkeakoulun Assistentit r.y:n hallituksen jäsen.

Julkaisuut:

Artikkeleita Kuvastimessa ja Spegeln'issa.

LEPONIEMI, ARVI:

Hoitanut osittain Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kansantaloustieteen apulaisprofessorin virkaa. Antanut asiantuntijalausunnot Tampereen yliopiston taloudellishallinnollisen tiedekunnan kansantaloustieteen, erityisesti julkistalous, professorin viran kahdesta hakijasta sekä Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan kansantaloustieteen apulaisprofessorin viran hakijasta.

Kyösti Haatajan rahaston ja Osuuspankkijärjestön Tutkimussäätiön sihteeri.

Kansantaloudellisen Yhdistyksen esimies.

Osallistunut "European Meeting of the Econometric Society"-kongressiin Oslolla 28.—31. 8. 1973.

Esitelmöinyt Kansantaloudellisen Yhdistyksen vuosikokouksessa 19. 2. 1974.

Julkaisuut:

Tavoitteiden konfliktit, ennustevirheet ja reaktiiviiveet talouspolitiikassa. Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1974:2.

LILJA, KARI:

Kauppakorkeakoulun toimihenkilöt ja työntekijät ry:n puheenjohtaja.

Osallistunut Pohjoismaisen kesäyliopiston 23. kesäkongressiin Rørosissa, Norjassa 3. 8.—12. 8. 1973 ja alustanut aiheesta "The regulation of the production process". Osallistunut Pohjoismaisen kesäyliopiston ryhmänjohtajien kongressiin Sigtunassa 19. 1.—20. 1. 1974.

Julkaisuut:

Yritysdemokratia-keskustelu. Sosiologia 10 (1973):4, 206—209.

LUODESLAMPI, ULLA-MAIJA:

Tehnyt opintomatkan Saksan Liittotasavaltaan kesällä 1973 ja osallistunut korkeakoulun kanslerin myöntämän matka-apurahan turvin Hampurin yliopistossa pidetylle kurssille Hamburger Fortbildungslehrgang für ausländische Deutschlehrer und Germanisten 2.—21. 7. 73.

LUOSTARINEN, REIJO:

Kehitysyhteistyöprojekti PRODECin Academic Advisor ja pääopettaja. Academy of International Business'in Skandinavian alueen puheenjohtaja.

Osallistunut UNCTAD/GATT/ITC-PRODEC yhteistyönä suunniteltuun vientimarkkinoinnin jatko-seminaarin vetämiseen 6. 5.—26. 6. 1973 Dar-Es-Salaamissa ja Nairobissa. Luennoinut n. 40 tuntia PRODECin Export Promotion kurssilla vientimarkkinoinnista, viennin edistämistä, yrityksen ulkomaisista operaatioista, ulkomaisista investoinneista ja kansainvälisestä yrityksestä.

Luennoinut Vientikoulutussäätiön vientimarkkinointikurssilla 26 tuntia viennin suunnittelun, kansainväliseen markkinointiin ja ulkomaisiin liiketoimiin liittyvistä aiheista. Luennoinut Vientikoulutussäätiön vientijohdon seminaarissa sekä vientipäällikköseminareissa n. 30 tuntia kansainvälisen markkinoinnin ja ulkomaiden operaatioiden kokonaisvaltaisesta suunnittelusta. Luennoinut samoista aiheista myös Ruotsalaisessa Kauppakorkeakoulussa, KKK:n johtamiskoulutusohjelmassa sekä eri yritysten sisäisissä koulutustilaisuuksissa.

Luennoinut Rastorin, Suomen Ekonomiliiton, Pellervo-Seuran ym. yhteisöjen sekä eri yritysten johdon koulutuspäivillä yrityksen toiminnan integroidusta kokonaissuunnittelusta.

FIBO (Finnish International Business Operations) -tutkimusprojektin vetäjä. Vientimarkkinoinnin, ulkomaiden operaatioiden ja kokonaisvaltaisen yrityssuunnittelun asiantuntija eräissä yrityksissä.

MALMIO, JYRKI:

Helsingin Yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan kansantaloustieteen opettaja 31. 12. 1973 saakka. Kansantaloudellisen Yhdistyksen tilintarkastaja.

Luennoinut Suomen Työnantajien Keskusliiton järjestämällä Taloustietokurssilla 13. 8. 1973 ajankohtaisesta taloudellisesta tilanteesta, Rastor-Instituutin Markkinoinnin johtaminen -seminaarissa 3. 12. 1973 aiheesta "Talouspolitiikka ja kysyntä", Heko ry:n Liikkeenjohdon Kerhon kokouksessa 19. 3. 1974 aiheesta "Kauppakorkeakoulun täydennyskoulutusohjelma JOKO" sekä samasta temasta 27. 5. 1974 Korkeakoulu- ja tiedepoliittisen tutkimussäätiön seminaarissa "Korkeakouluista työelämään siirtymisen ongelmat".

Julkaisu t:

(& Timo Airaksinen, Roy Dahlstedt) Talouselämän suuntaviivat Talouselämässä syksyllä 1973 ja keväällä 1974.

MANNINEN, JOUKO:

Rationalisointiliiton tutkintolautakunnan jäsen sekä rationalisointitutkinnon "sovellettu matematiikka ja tutkimustekniikat"-osan tenttaattori.

Osallistunut NATOn järjestämään konferenssiin 'The role and effectiveness of decision theories in practice' Luxemburgissa 20.—24. 8. 1973.

Julkaisu t:

(& Erkki Tomppo) Kauppaopiston matematiikka I. 2. uusittu painos. 226 s. Kouvola 1973.

(& Erkki Tomppo & Pekka Pulkkinen) Kauppaopiston matematiikka II. 299 s. Kouvola 1973.

(& Erkki Tomppo & Pekka Pulkkinen) Kauppaopiston ylioppilasosaston matematiikka. 370 s. Kouvola 1973.

Lineaarialgebraa taloustieteilijälle. 99 s. Helsinki 1974.

(& Timo Salmi) Matemaattinen optimointi: teoriaa ja tekniikkaa. Toinen korjattu painos. 162 s. Helsinki 1974.

MAULA, ERKKA:

Tampereen Yliopiston teoreettisen filosofian dosentti. Turun Yliopiston teoreettisen filosofian dosentti. Määrätty 1. 5. 1973—15. 5. 1974 hoitamaan Turun Yliopiston teoreettisen filosofian professuuria. Pitänyt esitelmän The XV World Congress of Philosophy'ssa, 15.—22. 9. 1973, Varna, Bulgaria (Turun Yliopiston kanslerin matka-apuraha), ja Uppsalan Yliopiston kutsumana 9.—11. 11. 1973 Uppsalassa, sekä 16.—30. 5. 1974 Kreikan Tiedeakatemiassa Ateenassa (Suomen Akatemian matka-apuraha). Toiminut asiantuntijana KKK:n filosofian lehtoraattia täytettäessä.

Julkaisut:

"Ancient Shadows and Hours", pp. 20, Annales Universitatis Turkuensis Ser. B, Tom. 126, 1973; "Logiikka", pp. 17, Oy Yleisradio Ab:n julkaisu — Logiikka ja Filosofia (Raili Kauppi, Paul E. Kustaanheimo, Erkki Maula), 1973; "The Harmony of Spheres in Eudoxus and Plato", pp. 11, Proceedings of the XVth World Congress of Philosophy, Sofia 1973; Studies In Eudoxus' Homocentric Spheres, pp. 124, Commentationes Humanarum Litterarum, Vol. 50, Societas Scientiarum Fennica, 1974.

MÖLLER, KRISTIAN:

Osallistunut IDEA M 74 Valtakunnallisiin markkinoinnin päiviin Dipolissa 25.—26. 10. 1973. Luennoinut Kauppakorkeakoulun Johtamiskoulutusohjelmassa 4. ja 5. 3. 1974.

NENONEN, A. V.:

Suomen Pankin kirjeenvaihto-osaston päällikkö.

Kotimaisten kielten tutkintolautakunnan jäsen, jonka alana on talouselämän tuntemus.

Julkaisut:

"Det nya affärsbrevet". 224 s. Hki 1973.

NUUTINEN, VEIKKO:

Lausunto ammattikasvatushallitukselle oppikirjasta Heikki Kivelä—Reijo Nordell: Oikeusoppi I (22 s.)

Lausunto ammattikasvatushallitukselle oppikirjasta Paula Nikkilä: Opiston oikeusoppi I (28 s.).

Esitelmä: Sopimusoikeudellisia kysymyksiä. Suomen Puhallintehdas Oy:n koulutustilaisuus.

Julkaisut:

Condictio indebiti -säännöstö (lensiaattityö), 492 s.

Puolison tasinkoaseman suojaamisesta lähinnä AL 37 ja 40 a §:n mukaan, 166 s.

PASANEN, JORMA:

Forssan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja. Forssan asemakaavalautakunnan puheenjohtaja.

Forssan seurakunnan kirkkovaltuuston jäsen.

Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustiede II:n dosentti.

Käsi- ja Pienteollisuusliiton tarkastusmestari. Forssan Seudun Kiinteistöyhdistys r.y:n hallituksen jäsen. Forssan Yhteiskoulun johtokunnan puheenjohtaja.

Julkaisut:

Suomalaiset kulutustavarat Neuvostoliiton markkinoilla. 99 s. Turun Kauppakorkeakoulun julkaisuja, sarja B I-8: 1973.

PEITSO, JUKKA:

PYP:n ulkomaansuhteistön kamreeri. Suomalais-amerikkalaisen stipenditoimikunnan jäsen. Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen.

Toiminut opetusministeriön määräyksestä valantehneistä kielenkääntäjistä annetun asetuksen edellyttämän portugalil kielen tutkintolautakunnan puheenjohtajana.

PENTTILÄ, ERKKI:

Helsingin yliopiston dosentti. Ylioppilastutkintolautakunnan jäsen.

PITKÄNEN, EERO:

Valtiovarainministeriön suunnittelusuhteistö, kustannusanalyysi- ja suunnittelutoimiston päällikkö.

Osallistunut International Institute of Administrative Sciences -järjestön perustaman integroitujen budjetoitijärjestelmien työryhmän konferenssiin Bonn-Bad Godesbergissa 25.—26. 6. 1973. Esitelmöinyt pohjoismaiden valtionhallinnon rationalisointielinten konferenssissa Otaniemessä 29. 5. 1974 aiheesta Utvärdering och uppmätning av administrativ utveckling inom statsförvaltningen. Luennoinut julkisen talouden suunnitteluun ja laskentatoimeen liittyvistä aiheista lukuisissa valtionhallinnon ja kuntasektorin sekä eräiden korkeakoulujen piirissä järjestetyissä seminaareissa ja muissa koulutustilaisuuksissa.

Julkaisut:

Organisaatiouudistus USA:n liittovaltion hallinnossa. 4 s. R-Muistio 9/1973.

PITKÄNEN, HANNU:

Kadettikoulun englannin ja saksan kielen lehtori. Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen. Valtakunnallisen puhutun kielen ymmärtämiskokeen laatineen jaoston puheenjohtaja. Sotakorkeakoulun saksan kielen opettaja.

Laatinut Audactiv-etäisopetuskielipaketin englannin kielessä.

PREPULA, EERO:

Luennoinut Helsingin yliopiston farmasian laitoksella apteekkialan liiketalouden kurssin ja Mikkelin kesäkauppakorkeakoulussa liiketaloustiede: laskentatoimen esikurssin.

Luennoinut eri koulutustilaisuuksissa operatiivisen laskentatoimen perusteista, suoritealkyyleistä, rahoitusuunnittelusta ja taseanalyysistä.

PULKKINEN, KYÖSTI:

Liikearkistoyhdistys r.y:n koulutustoimikunnan puheenjohtaja ja hallituksen jäsen. Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Luennoinut mm. Liikearkistoyhdistys r.y:n ja Rationalisointiliitto r.y:n koulutustilaisuuksissa

Julkaisut:

Yrityksen organisaation rakenne, miehitys ja toiminta, 3. uudistettu painos, 199 s., Helsinki 1974.

Arkisto yrityksen informaatiojärjestelmän osana, 8 s., Suomen neljännet liikearkistopäivät, Helsinki 1973.

A Finnish Agreement on Internal Communication, Atlanta Economic Review, May—June 1974, Vol. 24, No. 3.

PUUMALAINEN, ASKO:

Helsingin yliopiston hallinto-opin ylim. opettaja.

Päätoimi: Teknos-Maalit Oy, kaupallinen johtaja. Valtiotieteellisen yhdistyksen johtokunnan jäsen. EVAF-Finland, teollisuuden markkinatutkijain järjestön rakennusteollisuusryhmän puheenjohtaja. European Consortium for Political Science'n henkilöljäsen.

Julkaisut:

"Valtion osakeyhtiömuotoinen liiketoiminta Suomessa: Ideologinen perusta, poliittis-hallinnollinen kehitys ja yhteiskunnalliset tuotokset", *Deta* 5 1973, Helsingin yliopiston valtio-opin laitoksen julkaisuja, sarja C, 118 sivua.

"Valtion teollisuuspoliittisen toimenpidekokonaisuuden tutkimisen strategioista", esitelmä valtio-opin päivillä 1974-01-10 (julkaistaan Helsingin yliopiston valtio-opin laitoksen julkaisusarjassa).

RUOKONEN, KYLLIKKI:

Suomen tieteellisen kirjastoseuran opintomatkatoimikunnan puheenjohtaja. — Suomen kirjallisuuspalvelun seuran informaatiopalvelun kurssin opettajaneuvoston jäsen.

Osallistunut European management documentation -groupin yleiskokoukseen Madridissa 17.—18. 10. 1973.

Osallistunut International federation of library associations'in 39. yleiskokoukseen Grenoblessa Suomen tieteellisen kirjastoseuran edustajana ja pitänyt siellä alustuksen erikoiskirjastojen jaostossa, 26. 8.—1. 9. 1973.

Luennoin taloustieteellisistä informaatiopalvelukeskuksista Suomen kirjallisuuspalvelun seuran järjestämällä VI informaatiopalvelun kurssilla ja hankinnasta teollisuusyritysten kirjastonhoitajille 26. 4. 1974. Osallistunut SKPSn teollisuuden tiedontarveseminaariin 25. 4. 1974 alustajana.

Julkaisut:

Taloustieteellisten korttipalvelujen tarkastelua. *Signum* 1974:2, s. 26—29.

Special libraries and universal bibliographic control in Finland: a state of the art report. *Inspel* 1973: 3—4, s. 53—57.

Taloustieteellisiä aikakauslehtiä 1973. *Hki* 1973. 186 s.

ATK-kirjallisuutta. Yhteisluettelo 1967—1972. *Hki* 1973. 138 s.

RUUHELA, REIJO:

Vaasan Kauppakorkeakoulun laskentatoimen vt. professori.

Turun Kauppakorkeakoulun laskentatoimen vt. professori 1. 4. 1974 alkaen.

SAARSALMI, MEERI:

Kutsuttu Väestöntutkimuslaitoksen tutkimustoimikunnan jäseneksi.

Opetusministeriön asettaman, valantehneistä kielenkääntäjistä annetussa laissa tarkoitetun englannin kielen tutkintolautakunnan talouselämän tuntijan varamies.

Helsingin Akateemiset Naiset ry:n neuvottelukunnan jäsen.

Esitelmöinyt Suomen Myynti- ja Mainosyhdistyksen tutkimusjaoston kokouksessa 31. 10. 73

aiheesta "Markkinointitutkimuksen opetuksen asema Kauppakorkeakoulun markkinoinnin laitoksen opetusohjelmassa".

SALMI, TIMO:

Luennoinut 3. 5. 1974 Tampereen Yliopistossa tutkimuksenteon ongelmista taloustieteissä.

Julkaisut:

Monikansallinen yritys tarkasteltuna matemaattisen optimointimallin avulla. 13 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 2/1973. Hki 1973.

Talousmatematiikka/ltt: systeemit, Matemaattinen optimointi, harjoitustehtävien ratkaisut. 147 s. Hki 1973.

The Multinational Firm, A Mathematical Programming Model Building Approach (abstract). 2 s. The Swedish Journal of Economics. Tukholma, joulukuu 1973.

Ltt: systeemit, Cl B-osa, luentomoniste. 150 s. Hki 1974.

Numeerinen analyysi, harjoitustehtävät ja ratkaisut. 115 s. Hki 1974.

Jouko Manninen ja Timo Salmi, Matemaattinen optimointi, teoriaa ja tekniikka. Toinen korjattu painos. 162 s. Hki 1974.

SALO, EIJA:

Toiminut englannin kielen opettajana Vientikoulutussäätiön kurssilla 1973—1974. Luennoinut englannin kielen kauppakirjeenvaihdosta Ekonomiliitto r.y:n sihteeriseminaareissa syyslukukaudella 1973.

Opintomatka Englantiin kesällä 1973.

Kauppakorkeakoulun lehtorit r.y:n puheenjohtaja.

Helsingin Akateemiset Naiset r.y:n johtokunnan jäsen.

SCHOUWVLIEGER, HENK:

Hollannin kielen kurssiassistentti Helsingin Yliopistossa; hollannin kielen tuntiopettaja Tampereen Yliopistossa.

Osallistunut Vijfde Colloquium Neerlandicum -kongressiin Noordwijkerhoutissa Alankomaissa 27.—31. 8. 1973.

SEPPÄLÄ, MATTI:

Suomen Latinalais-Amerikkalaisen yhdistyksen hallituksen jäsen. Storträsketin rantakaava-toimikunnan sihteeri.

Julkaisut:

A Constant Market Share Analysis of the Competitiveness of the Finnish Electrical Equipment Industry. 49 s. Hki 1974.

Economic Research on Competitiveness. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1/1974. Hki 1974.

SIPPONEN, TAPIO:

Julkaisut:

Yrityksen 'tulos-rahoitus'-raportti. 4 s. Yritystalous 7/73.

SIUKOSAARI, ASKO:

Mainostoimistojen Liitto r.y:n varapuheenjohtaja vuodenvaihteeseen 73/74, 74 alusta johtokunnan jäsen.

Pohjoismaisen Markkinointiliiton presidiumin varapresidentti.

Luennoitsijana Markkinointi-instituutin yhteysmiesseseminaarissa kevät 74.

STEUER, OUTI:

Vientikoulutussäätiön saksan kielen opettaja.
Steuer Oy:n hallituksen puheenjohtaja.

SÄRKILAHTEI, SIRKKA-LIISA:

Tampereen Yliopiston ja Turun Yliopiston tuntiopettaja.
Kirja-arvosteluja Aamulehteen ja Kansan Lehteen.

SÄRKISILTA, MARTTI:

Liiketaloustiede II:n professori Vaasan kauppakorkeakoulussa, sekä saman korkeakoulun yrityksen taloustieteen laitoksen esimies. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen S-osaston johtaja. Suomen Ekonomiliiton koulutuskeskuksen johtoryhmän jäsen. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman alkoholimainontatoimikunnan puheenjohtaja. Kauppa- ja teollisuusministeriön pienteollisuusneuvottelukunnan asettaman pienen ja keskisuuren teollisuuden markkinointikoulutuksen kehittämistä tutkineen toimikunnan puheenjohtaja 1973. Mainostajan toimitusneuvoston jäsen 1973. Markkinointi-lehden toimitusneuvoston jäsen 1974—. Puheenjohtaja tai jäsen eräiden yritysten ja yhteisöjen yrityssuunnittelu- ja markkinointitoimikunnissa.

Pitänyt virkaanastujaisesityksen Vaasan kauppakorkeakoulussa aiheesta ”Yrityssuunnittelu liikkeenjohdon ja korkeakouluopetuksen näkökulmista”. Luennoinut Ekonomiliiton koulutuskeskuksen, Vientikoulutussäätiön sekä useiden yritysten koulutustilaisuuksissa yrityssuunnitteluun ja markkinointiin liittyvistä aiheista.

Julkaisut:

Panos-tuotos- ja struktuurianalyttiset mallit markkinoinnin strategisessa suunnittelussa. 17 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1974:1. Hki 1974.
Kohderyhmätekijät markkinoinnin suunnittelussa. 3 s. Markkinointi 1974:1. Hki 1974.
Yrityssuunnittelu liikkeenjohdon ja korkeakouluopetuksen näkökulmista. 4 s. Eripainos — Vaasa-lehti n:o 104 (19. 4. 1974).
Yrityssuunnittelu liikkeenjohdon ja korkeakouluopetuksen näkökulmista. 5 s. Ekonomiuutiset 1974:9. Hki 1974.

TELARANTA, K. A.:

Teknillisen ja kaupallisen korkeakouluopetuksen neuvottelukunnan opetusjaoston varapuheenjohtaja. Opetusministeriön asettaman, valantehneistä kielenkääntäjistä annetussa laissa tarkoitetun ranskan kielen tutkintolautakunnan lakimiesjäsen.

Siviilioikeuden dosentti Helsingin yliopistossa (luentovapaa koko lukuvuoden).

Vakuutusalan liiketapaneuvoston varapuheenjohtaja. Suomen vakuutusyhtiöiden keskusliiton ja Kuluttajaneuvoston yhteisesti asettaman vakuutuslautakunnan puheenjohtaja. Lääkemainonnan valvontakunnan puheenjohtaja. Teknokemian liiketapavalvontakunnan puheenjohtaja. KOP:n Erottajan konttorin valvoja. Eräiden yhtiöiden hallituksen jäsen.

Pelastakaa Lapset r.y:n hallintoneuvoston puheenjohtaja. Mannerheimin lastensuojeluliiton liittoneuvoston jäsen. Lasten Päivän säätiön valtuuskunnan jäsen.

Ollut Saksan Liittotasavallan kutsumana tutustumassa maan korkeakouluhallintoon 30. 11. — 8. 12. 1973.

Pitänyt Teknokemian päivillä 2. 10. 1973 esitelmän aiheesta ”Myyntimieslaki” ja Suomen Lakimiesliiton järjestämällä agenttipäivillä 10. 12. 1973 kaksi esitelmää aiheista ”Agenttisopimus, komissio ja yksinmyyntisopimus” sekä ”Päämiehen ja agentin suhde kolmanteen

henkilöön". Esitelmöinyt Kauppa- ja teollisuusministeriön toimesta järjestetyillä Pohjois-Karjalan päivillä Joensuussa 14. 1. 1974 "Agenttilainsäädännöstä".

Julkaisut:

Myyntimieslaki. 13 s. Teknokemian päivä 2. 10. 1973. Hki 1973.

TERÄS, HANNU:

Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen. Vieraiden kielten tutkijalautakunnan jäsen. Toiminut opettajana Ekonomiliiton kolmipäiväisessä sihteeriseminaarissa Vääksyssä 1.—3. ja 27.—29. 10. 1973 sekä Aulangolla 13.—15. 3. 1974.

Julkaisut:

(& Kaius Sulonen ja Raija Laine) Äänitys ja opettajan opas 1972 samojen tekijäin 1972 julkaisemaan teokseen Handel über die Grenzen.

TÖRNUDD-JALOVAARA, ELISABET:

Ohjannut Helsinginseudun Kesäyliopistossa suullisia käännösharjoituksia approbaturia varten 56 t. 4.—29. 6. 73.

Osallistunut Geijersamfundetin kesäkurssiin Ransäterissä Värmlannissa 25. 6.—14. 7. 73.

Osallistunut Kymenlaakson Kesäyliopiston järjestämään suomalais-ruotsalaiseen kääntäjäseminaariin Kouvolassa 1.—4. 11. 73.

Luennoinut kauppaoppilaitosten ruotsin kielen opettajien koulutuspäivillä Seinäjoella 28.—29. 9. 73 aiheena Det moderna affärsbrevet.

VAISTO, ERKKI:

Luotsikirjaston kirjastonhoitaja. Suomen tieteellisen kirjastoseuran tilintarkastaja ja julkaisu- jaoston jäsen. Suomen kirjastoseuran varatilintarkastaja ja julkaisu- ja tiedotustoimikunnan jäsen.

Osallistunut valtakunnallisiin kirjastonpäiviin Jyväskylässä 2.—3. 6. 1973.

Julkaisut:

Markkinoinnin kirjallisuus Suomessa vuosilta 1945—1971. 328 s. Hki 1973. Mainonnan tietopalvelun julkaisuja 2. — Markkinoinnin ja mainonnan kirjallisuus Suomessa 1972. 127 s. Hki 1973. Mainonnan tietopalvelun julkaisuja 3. (Yhdessä Marjalei Suosen kanssa). — Organisaatio-opin, hallinnon ja laskentatoimen kirjallisuus Suomessa 1972. 119 s. Hki 1973. Kauppakorkeakoulun kirjaston julkaisuja 12. — Yhteiskuntatieteellinen tutkimus Suomessa 1960—1972. Osa I. 317 s. Hki 1973. Kauppakorkeakoulun kirjaston julkaisuja 14. (Yhdessä Martti Helsilän kanssa). — Sosiaaliturvan kirjallisuus Suomessa 1965—1971. 336 s. Hki 1973. — Suomen nuorisopoliittinen kirjallisuus 1972. Kansalaiskasvatuksen keskuksen vuosikirja 1974. 55 s. Hki 1974. — Majakassa ja merellä. 3 s. Kirjastolehti 3/1973. Hki 1974.

VALKONEN, TAPANI:

Helsingin yliopiston sosiologian dosentti.

Toiminut virallisena vastaväittäjänä Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisessä tiedekunnassa tarkastettaessa liikuntatieteen lisensiaatti Pekka Kiviahon väitöskirjaa Sport organizations and the structure of society 7. 12. 1973. — Antanut asiantuntijalausuntoja valtion yhteiskuntatieteelliselle toimikunnalle.

Osallistunut Yhdysvalloissa sosiologisiin konferensseihin University Parkissa, Marylandissa 24.—27. 8. 1973 ja New Yorkissa 28.—31. 8. 1973. Pitänyt esitelmän Economic development and regional population redistribution vertailevan sosiaalitutkimuksen konferenssissa Helsin-

gissä 17.—21. 9. 1973. Osallistunut pohjoismaiseen aluepoliittisen tutkimuksen symposiumiin Matinkylässä 27.—28. 3. 1974. Osallistunut puolalais-suomalaiseen sosiologiseminaariin Gdanskissa Puolassa 19.—23. 5. 1974. Pitänyt luennon kehitysalueongelmista Taideteollisessa Korkeakoulussa ja Yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutukseskuksessa Teknillisessä Korkeakoulussa.

VANHANEN, HEIDI:

Helsingin seudun yhteiskuntatutkimuksen neuvottelukunnan (HESYN) korkeakoulutyöryhmän jäsen.

Haja-asutusalueiden suunnitteluseuran sihteeri.

VVTL:n helsinkiläisten ammattiosastojen neuvottelukunnan sihteeri. Kauppakorkeakoulun toimihenkilöt ja työntekijät r.y:n pääluottamusmies.

Opintomatka Intiaan, Pakistaniin ja Afganistaniin heinä-syyskuussa 1974. Esitelmöinyt Afganistanista mm. Suomen maantieteellisessä seurassa 19. 3. 74.

Kirja-arvostelu Terrassa.

VIERIKKO, ERKKI:

Toiminut edelleen valantehneistä kielenkääntäjistä annetun lain edellyttämän espanjan kielen tutkintolautakunnan varapuheenjohtajana sekä Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäsenenä.

Antanut espanjan kielen opetusta Helsingin seudun kesäyliopistossa.

Julkaisut:

Espanjankielen alkeisoppikirja *Textos Espanoles*, 3. täydellisesti uusittu painos, 42. s., KKK:n offset, 1973.

WIIO, OSMO:

Suomen Akatemian tieteen keskustoimikunnan jäsen, viestintäpoliittisen komitean jäsen ja lehdistöjaoston puheenjohtaja, Liberaalisen kansanpuolueen puoluehallituksen jäsen.

31. 12. 73 saakka Kauppatieteellisen yhdistyksen varapuheenjohtaja, Tiedotusopillisen yhdistyksen johtokunnan jäsen. Kutsuttu International Communication Association'in johtokunnan jäseneksi.

Esitelmä 19. 4. 74 International Communication Association'in vuosikokouksessa New Orleansissa aiheesta "Auditing Communication in Organizations". Esitelmä palkittu teollisuuspalkinnolla käytännön työelämään parhaiten soveltuvana tutkimuksena.

Julkaisut:

Viestinnän perusteet, 214 s. W+G Tapiola 1973; Lindegaard—Wiio: Yrityksen suhteet, 112 s. W+G Tapiola, 1973; *System Models of Information and Communication*, Liiketaloustieteellinen Aikakauskirja 1 — 1974, s. 1—24. Uusintapainoksia: Ymmärretäänkö sanomasi? 5. painos, W+G Tapiola 1973.

4-osainen televisio-ohjelma "Millainen olet" MTV:ssä ihmisen käyttäytymisen perusteista. Ohjelmasta valmistettu englanninkielinen versio ulkomaiseen myyntiin.

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST:

Edelleen valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen saksankielisiä maita varten. Jäsenenä opetusministeriön asettamassa korkeakoulutasoisessa kielistudiotoimikunnassa.

Antanut Vientikoulutussäätiön vientimarkkinoijakoulutuksessa saksan kielen opetusta 4 vt. syys- ja kevätlukukaudella.

Kielistudio-Yhdistyksen perustajajäsen ja varapuheenjohtaja 1. 1. 72—.

Suomalais-Saksalaisten Yhdistysten yhteiselimen puheenjohtaja 1. 5. 73—.

Edelleen Helsingin Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen johtokunnan jäsen.

Toiminut opettajana lehtori Hannu Teräksen kanssa Suomen Ekonomiliiton järjestämässä useammissa saksan kielen seminaareissa.

Antanut opetusta Ulkoasiainministeriön virkamiehille lukuvuoden 1973—74 aikana.

Seurannut audiovisuaalista kieltenopetusta Augsburgin, Saarbrückenin ja Erlangenin Yliopiston Sprachenzentrumissa 1. 5.—30. 6. 73.

Luennoinut Deutsch-Finnische Gesellschaftin vieraana mm. Kölnin Yliopistossa ja muualla Länsi-Saksassa 25. 9.—4. 10. 73 aiheesta "Die jüngste finnische Geschichte".

Esitelmöinyt Internationale Vereinigung Wirtschaft und Sprachen vuosikokouksessa Kufsteinissa (Itävallassa) 22. 6. 73 aiheesta "Der wirtschaftssprachliche Unterricht in Finnland". Luennoinut Helsingin kesäyliopiston Kielistudiopäivillä aiheesta "Kielistudio käytännössä".

Julkaisuut:

Joukko taloudellisia ja muita käännöksiä.

VIRTANEN, KALERVO:

Suorittanut KHT-tilintarkastajatutkinnon.

Luennoinut laskentatoimen eri aiheista eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa.

Toiminut tilintarkastajana eräissä yrityksissä.

Julkaisuut:

Yrityksen arvon määrittelyn ongelmia I—III. Tilintarkastus-laskentatoimi no 4/1973, 6/1973 ja 2/1974, yht. 18 s.

Vientihinnoittelu ja viennin kannattavuus. Kauppakamarilehti no 11/1973, 2 s.

VOIPIO, JAAKKO:

Kirkko ja valtio -komitean pysyvä asiantuntija. Kunnallisverotoimikunnan jäsen ja varapuheenjohtaja. Antanut Eduskunnan kansliatoimikunnalle yhdessä Tauno Ellilän ja Kaarlo Ståhlbergin kanssa lausunnon Eduskunnan taloudenhoitajan kavallusasiaan liittyvistä kysymyksistä.

Helsingin yliopiston finanssioikeuden dosentti, hoitanut saman aineen professorin virkaa. Antanut Vaasan kauppakoreakoululle lausunnon HTT Esko Riepulán kelpoisuudesta oikeustieteen apulaisprofessorin virkaan.

Pohjoismaiden Yhdyspankin Tapiola-Keskusta konttorin valvoja.

Ottanut osaa Pohjoismaisen verotieteellisen tutkimusneuvoston EEC-veroseminaariin Helsingörissä 27. 9.—28. 9. 1973.

Toiminut suunnittelutoimikunnan puheenjohtajana ja esitelmöitsijänä Lakimiesliiton koulutuskeskuksen kursseilla "Verosuunnittelun mahdollisuuksista" 7.—8. 3. ja 21.—22. 3. 1974. —

Esitelmöinyt Verovirkailijain liiton vero-opintopäivillä Helsingissä 8. 10. 1973, Turun Kauppakamarissa 4. 12. 1973, Kirjanpitotoimistojen Liiton tili- ja veropäivillä Helsingissä 4. 1. 1974, Oulun Kauppakamarissa 29. 3. 1974 ja Tapiolan Keskustakerhossa 9. 4. 1973 sekä pitänyt kolmesti kaksi esitelmää Suomen Ekonomiliiton koulutuskeskuksen kursseilla Liikeverotus 1973.

Julkaisut:

Elinkeinoverolain tulkinnassa käytetyistä argumenteista. 17 s. Defensor Legis 11—12/1973, Hki 1973. — Ajatuksia verokonsultin vastuusta. 9 s. Verotus 2/1974, Hki 1974. — Kirja-arvostelu Lakimiehessä.

VOIPIO, MIKA:

Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan edustajiston jäsen.

VON VOLBORTH, DOROTHEA:

Kauppakorkeakoulun kielilaboratoriotoimikunnan jäsen. Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäsen. Osallistunut venäjän kielen opettajien seminaariin kesäkuussa 1973 Helsingissä.

Ollut 6. 3. 74 asiantuntijana arvostelemassa Turun Kauppakorkeakoulun venäjän kielen lehtorin viran hakijoiden opetusnäytteitä.

VOUTILAINEN, EERO:

Suomen Työnantajien Keskusliiton asiamies, erityisalueena yritysten henkilöstöhallintoon liittyvät kysymykset.

Luennoinut henkilöstöhallintoon ja hallinnon rationalisointiin liittyvistä asioista Ekonomi-liiton Koulutuskeskuksen, Johtamistaidon Opiston, Tietomiehen ym. yhteisöjen järjestämissä koulutustilaisuuksissa.

Julkaisut:

(& Aarno Palm) Henkilöstöasiain opas. Kirjoittanut henkilöstöhallinnon kehittämiskysymyksistä artikkeleita Teollisuuslehteen ja Yritystalouteen.

VUORISTO, KAI-VEIKKO:

Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen. Jäsen Ammattikasvatushallituksen asettamassa työryhmässä, jonka tehtävänä on uudistaa kauppaaopettajien talousmaantiedon opetussuunnitelmat.

Helsingin Yliopiston kulttuurimaantieteen dosentti.

Suomen Maantieteellisen Seuran sihteeri ja hallituksen jäsen. Haja-asutusalueiden suunnittelu-seuran tilintarkastaja. Suomen teiden historiatoimikunnan jäsen (Suomen Tieyhdistyksen asettama toimikunta). Aikakauskirjan "Terra" toimitusneuvoston jäsen. Teossarjan "Suomenmaa" (WSOY) neuvottelukunnan jäsen. Suomen Matkailuliiton Tietopankin johtoryhmän jäsen.

Aineistonkeruumatka Bulgariaan ja Turkkiin (Istanbul, Bospori).

Johtanut talousmaantieteen opettajien opintoretkeilyn Mikkelin—Anttolan—Puumalan seudulla 2. 8. Johtanut talousmaantieteen lyhyeen oppijaksoon liittyvän opintoretkeilyn Suur-Helsingin ja Läntisen Uudenmaan alueella 25. 5.

Luennoinut Mikkelin Kesäkauppakorkeakoulussa talousmaantieteen opettajien jatkokoulutuskursseilla jakson "Matkailu — uusi talousmaantieteen tutkimuskohde" 1.—2. 8.

Osallistunut matkailusymposiumiin "Symposium om turism" Turussa (Handelshögskolan vid Åbo Akademi) ja pitänyt esitelmän aiheesta "Turismen från geografins synvinkel" 4. 2.

Julkaisut:

Matkailun virrat paisuvat. 4 s. Suomen Luonto 4—5/1973. — Virolahden matkailu ja sen kehittäminen — Tutkimus matkailun ja kansainvälisen liikennereitin merkityksestä rajaseudun kunnille (painossa).

Kirja-arvostelu Terrassa. Suomen Maantieteellisen Seuran vuosikertomus Terrassa. Maantieteen dia-sarjoja teksteineen (WSOY).

ÅBERG, LEIF:

Helsingin Yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan liiketaloustieteen opettaja.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen vanhempi tutkija.

Alustanut HY:n Tiedotusopin ja täydennyskoulutuksen keskuksen järjestämällä Metsätalouden ATK-kursseilla 8.—11. 10. 1973 aiheesta yrityksen informaatiojärjestelmät; saman keskuksen järjestämällä Johtamistaito-kursseilla 21.—24. 1. 1974 aiheesta organisaation rakenne, toiminta ja ohjaus; Rastor-Instituutin järjestämällä Nykysuomen päivillä 18.—19. 4. 1974 aiheesta viestinnän kielet; Rastor-Instituutin järjestämällä Markkinoinnin johtaminen -kursseilla 23.—24. 4. 1974 aiheista päätöksenteko ja ryhmadynamiikka sekä johtaminen organisaatiossa; eri yrityksissä aiheesta yrityksen viestintä.

V Tilastollisia tietoja

Korkeakoulun varsinaisia oppilaita ovat:

1. ne, jotka ovat korkeakoulun oppilaiksi kirjoitettuina opiskellakseen ekonomin tai akateemista sihteerin tutkintoa varten;

2. ne, jotka ovat korkeakoulussa opiskeleviksi kirjoitettuina harjoitukseen opintoja kauppatieteiden kandidaatin tai lisensiaatin tutkinnon taikka tohtorin arvoon oikeuttavien opinnäytteiden suorittamista varten.

Ylimääräinen oppilas saa seurata luentoja ja harjoituksia yhdessä tai useammassa aineessa sekä suorittaa niissä tutkintoja, joista asianomainen opettaja antaa hänelle yksityisen todistuksen.

Kuuntelijaoppilas saa seurata niitä luentoja ja harjoituksia, jotka on mainittu hänen oppilaaksi hyväksymisestään tehdyssä päätöksessä, mutta hänellä ei ole oikeutta suorittaa tutkintoja. Hän voi kuitenkin saada opettajalta todistuksen, jossa mainitaan ainoastaan, minkä ajan hän on seurannut luentoja tai harjoituksia.

Varsinaisiksi oppilaiksi ekonomin tai akateemista sihteerin tutkintoa varten haki 1973 3.648 henkilöä, joista hyväksyttiin ekonomin tutkintoa suorittamaan 577 ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittamaan 108. Hyväksytyistä aloitti ekonomin tutkinnon opinnot 511 ja akateemisen sihteerin tutkinnon opinnot 79 eli yhteensä 590 opiskelijaa.

Kertomusvuonna on korkeakoulussa syyslukukauden alussa ollut yhteensä 3509 opiskelijaa, joista

	I vsk v. 1973 al.	II vsk v. 1972 al.	III vsk v. 1971 al.	Yhteensä	Aikais. aloitt.	Kaik- kiaan
Ekon. tutk. suor.	511	512	402	1 425	644	2 069
Akat. siht. tutk. suor...	79	43	64	186	144	330
	590	555	466	1 611	788	2 399
Kand. tutk. suor.						1 110
						3 509

**Ekonomin ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittavien
oppilaiden lukumäärä lukuvuoden alussa**

	I vsk 1973		II vsk 1972		III vsk 1971		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Miehiä	284	48,14	333	60,00	201	43,13	818	50,78
Naisia	306	51,86	222	40,00	265	56,87	793	49,22
Yhteensä ..	590	100	555	100	466	100	1 611	100

**Ekonomin ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittavien
oppilaiden lukumäärä**

	I vsk 1973		II vsk 1972		III vsk 1971		Aikais. aloitt.		Yhteensä		Yht.
	ek	as	ek	as	ek	as	ek	as	ek	as	
Syyslukukausi ..	511	79	512	43	402	64	644	144	2069	330	2399
Keskeyttäneet ./.	—	—	—8	—2	—6	—	—31	—7	—45	—9	—54
*)	+15	—15	+5	—5	+5	—5	—	—	+25	—25	—
**)	—	—	—1	+1	—	—	—	—	—1	+1	—
Valmistuneet ./.	—	—	—	—	—6	—	—119	—28	—125	—28	—153
Kevätlukukausi	526	64	508	37	395	59	494	109	1923	269	2192
Keskeyttäneet ./.	—3	—	—4	—1	—3	—	—16	—4	—26	—5	—31
*)	+11	—11	+3	—3	+2	—2	—	—	+16	—16	—
**)	—1	+1	—	—	—	—	—	—	—1	+1	—
Valmistuneet ./.	—	—	—12	—	—104	—6	—135	—39	—251	—45	—296
Lukuv. lopussa	533	54	495	33	290	51	343	66	1661	204	1865

*) akat. sihteerin tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan ekonomin tutkintoa

**) ekonomin tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan akat. siht. tutkintoa

Ekonomin ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittavien opiskelijoiden kotipaikka

	I vsk 1973		II vsk 1972		III vsk 1971		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Ulkomaat	0	0,0	1	0,2	0	0,0	1	0,1
Helsinki	222	37,7	239	43,9	139	30,3	600	37,7
Muu Uudenmaan lääni	131	22,2	105	19,3	91	19,9	327	20,5
Turun ja Porin lääni	31	5,3	24	4,4	26	5,7	81	5,1
Ahvenanmaan lääni	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Hämeen lääni	67	11,4	60	11,0	51	11,1	178	11,2
Kymen lääni.	31	5,3	24	4,4	40	8,7	95	6,0
Mikkelin lääni	22	3,7	22	4,0	23	5,0	67	4,2
Pohjois-Karjalan lääni	11	1,9	9	1,6	13	2,8	33	2,1
Kuopion lääni	14	2,4	11	2,0	19	4,2	44	2,7
Keski-Suomen lääni.	10	1,7	13	2,4	16	3,5	39	2,5
Vaasan lääni.	17	2,9	13	2,4	14	3,1	44	2,7
Oulun lääni	18	3,0	16	2,9	15	3,3	49	3,1
Lapin lääni	15	2,5	8	1,5	11	2,4	34	2,1
Yhteensä	589	100,0	545	100,0	458	100,0	1592	100,0

Ekonomin tutkintoa suorittavat

	I vsk 1973 aloittaneet				II vsk 1972 aloittaneet				III vsk 1971 aloittaneet				Kaikkiaan							
	P	%	T	%	Yht.	P	%	T	%	Yht.	P	%	T	%	Yht.	P	%	T	%	Yht.
Syyslukausi	283	55,4	228	44,6	511	333	65,0	179	35,0	512	201	50,0	201	50,0	402	817	57,3	608	42,7	1425
Keskeyttäneet	—	—	—	—	—	—5	—	—3	—	—8	—5	—	—1	—	—6	—10	—	—4	—	—14
*)	+1	—	+14	—	+15	—	—	+5	—	+5	—	—	+5	—	+5	+1	—	+24	—	+25
**)	—	—	—	—	—	—	—	—1	—	—1	—	—	—	—	—	—	—	—1	—	—1
Valmistuneet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—5	—	—1	—	—6	—5	—	—1	—	—6
Kevätlukausi	284	54,0	242	46,0	526	328	64,6	180	35,4	508	191	48,4	204	51,6	395	803	56,2	626	43,8	1429
Keskeyttäneet ./.	—3	—	—	—	—3	—3	—	—1	—	—4	—1	—	—2	—	—3	—7	—	—3	—	—10
*)	—	—	+11	—	+11	—	—	+3	—	+3	—	—	+2	—	+2	—	—	+16	—	+16
**)	—	—	—1	—	—1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—1	—	—1
Valmistuneet ./.	281	52,7	252	47,3	533	325	64,1	182	35,9	507	190	48,2	204	51,8	394	796	55,5	638	44,5	1434
	—	—	—	—	—	—8	—	—4	—	—12	—60	—	—44	—	—104	—68	—	—48	—	—116
	281	52,7	252	47,3	533	317	—	178	—	495	130	—	160	—	290	728	—	590	—	1318

*) akat.sihterin tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan ekonomin tutkintoa

**) ekonomin tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan akat.siht. tutkintoa

Akateemista sihteerin tutkintoa suorittavat

	I vsk 1973 aloittaneet		II vsk 1972 aloittaneet		III vsk 1971 aloittaneet		Kaikkiaan	
	T	%	T	%	T	%	T	%
Syyslukukausi	78	100	43	100	64	100	185	100
Keskeyttäneet ./.	—		—2		—		—2	
*)	—14		—5		—5		—24	
**)	—		+1		—		+1	
Valmistuneet ./.	—		—		—		—	
Kevätlukukausi	64	100	37	100	59	100	160	100
Keskeyttäneet ./.	—		—1		—		—1	
*)	—11		—3		—2		—16	
**)	+1		—		—		+1	
Valmistuneet ./.	54	100	33	100	57	100	144	100
	—		—		—6		—6	
	54	100	33	100	51	100	138	100

*) akat. sihteerin tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan ekonomin tutkintoa

**) ekonomin tutkintoa suorittavat siirtyneet suorittamaan akat. sihteerin tutkintoa

Ekonomin ja akateemista sihteerin tutkintoa suorittavien opiskelijoiden vanhempien ammatti sosiaaliasemaryhmän mukaan

	I vsk. 1973		II vsk. 1972		III vsk. 1971	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Ylemmät toimihenkilöt ja heihin ver- rattavat yrittäjät: Toimihenkilöt joht. asemassa ja heihin verrattavat yrittäjät	170	28,9	150	27,5	112	24,5
Muut ylemmät toimihenkilöt	50	8,5	59	10,8	40	8,7
2. Alemmat toimihenkilöt ja pienyrittäjät: Myyntimiehet, konttorimyyjät, vakuutus- asiamiehet ja heihin verrattavat toimi- henkilöt	16	2,7	9	1,6	9	2,0
Alemmat toimihenkilöt ja pienyrittäjät ..	155	26,3	111	20,4	119	26,0
3. Ammattitaitoiset työntekijät: Maa- ja metsätalouden, kalastusalan työn- tekijät					1	0,2
Myymäläapulaiset	1	0,2	14	2,6		
Muut ammattitaitoiset työntekijät	91	15,4	86	15,8	82	17,9
4. Ammattitaidottomat työntekijät: Maa- ja metsätalouden, kalastusalan työntekijät	2	0,3	2	0,4	2	0,4
Muut ammattitaidottomat työntekijät ..	16	2,7	17	3,1	19	4,2
5. Maanviljelijät, kalastajat, eläinten kas- vattajat, puutarhurit: Maanviljelijät ym. ilman erittelyä	81	13,8	79	14,5	72	15,7
Maanvilj., akat. loppututkinto	1	0,2			1	0,2
Maanvilj., opistotas. tutkinto	1	0,2	1	0,2		
6. Sijoittamattomat ja ei ilmoitetut ammatit	5	0,8	17	3,1	1	0,2
Yhteensä	589	100	545	100	458	100

**Ekonomien ja akateemisten sihteerin tutkintoa suorittavien opiskelijoiden
vanhempien ammatti ammattiryhmien mukaan**

	I vsk 1973		II vsk 1972		III vsk 1971	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Tekniikka, tieteet, taiteet, opetus, sairaanhoito, yms. työ	142	24,1	139	25,5	121	26,4
2. Hallinnollinen, tilinpidollinen ja konttoritekninen työ	137	23,3	120	22,0	91	19,8
3. Kaupallinen työ	53	9,0	50	9,2	30	6,6
4. Maatalous, metsätyö ja kalastus	92	15,6	87	16,0	81	17,7
5. Kuljetus- ja liikennetyö	30	5,1	28	5,1	30	6,6
6. Teollisuus ja käsityö	86	14,6	79	14,5	77	16,8
7. Palvelukset	20	3,4	14	2,6	21	4,6
8. Muualla luokittelematon työ ja ei ilmoitettua ammattia	29	4,9	28	5,1	7	1,5
Yhteensä	589	100	545	100	458	100

Kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa suorittavat

	M	N	Yhteensä
Kirjoissa syyslukukauden alussa	631	479	1110
Uusia hyväksytty	95	121	216
Uudelleen kirjoihin hyväksytty	29	11	40
	755	611	1366
Valmistunut ./..	24	6	30
Keskeyttänyt ./..	100	67	167
Kevätlukukauden alussa	631	538	1169
Uusia hyväksytty	89	84	173
Uudelleen kirjoihin hyväksytty	31	11	42
	751	633	1384
Valmistunut ./..	30	17	47
Keskeyttänyt ./..	76	42	118
Kirjoissa kevätlukukauden lopussa	645	574	1219

Opiskelijoiden lukumäärä

Kesäkuun 15. pnä 1973 päättyneen hakuajan kuluessa korkeakoulun varsinaisiksi oppilaiksi ekonomin tai akateemista sihteerin tutkintoa varten pyrki 3.648 henkilöä, joista 3.476 ylioppilasta. Hyväksytyistä aloitti ekonomin tutkinnon opinnot 511 ja akateemisen sihteerin tutkinnon opinnot 79 eli yhteensä 590 opiskelijaa. Kertomusvuoden päättyessä oli korkeakoulussa ensimmäistä loppututkintoa varten opintoja harjoittavia oppilaita yhteensä 0,000 edellisen vuoden vastaavan luvun oltua 1809.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon suorittajiksi on kertomusvuoden aikana hyväksytty 471 henkilöä, joista ekonomeja 336, akateemisen sihteerin tutkinnon suorittaneita 36 ja kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittaneita 17. Lukuun sisältyy lisäksi 82 opiskelijaa, jotka keskeytyksen jälkeen ovat ilmoittautuneet uudelleen korkeakoulun kirjoihin. Ekonomin, akateemista sihteerin ja kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia oli lukuvuoden lopussa yhteensä 3.084. Lukuvuoden päättyessä oli kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia 1.219, edellisen lukuvuoden päättyessä vastaava luku oli 1.110.

Ylimääräiseksi oppilaaksi on hyväksytty 74 henkilöä.

Kertomusvuoden aikana on ekonomin tutkinnon suorittanut 376 ja akateemisen sihteerin tutkinnon 73 sekä kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon 77 opiskelijaa.

Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat 31. 5. 1974

Professorit	18	Viran- ja toimenhaltijat	
Ylim. professori	1	Keskushallinto	23
Apulaisprofessorit	11	Kirjasto	27
Yliassistentit	8	Laitokset	21
Yp. lehtorit	21	Huolto- ja käyttöhenkilök.	15
Ap. lehtorit	8	Siivoojat	28
Tp. lehtorit	10	Viran ja toimenhaltijat yht.	114
Assistentit	34		
Tutkimusassistentit	9		
Tuntiopettajat	46		
Opetushenkilökunta yht.	166		

VI Oppiarvot ja tutkinnot

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon ovat suorittaneet:

Airikkala, Reino Kalevi, *10. 4. 40, KTL 25. 1. 74, kansantaloustiede: "Devalvaation maksutasevaikutukset"; KTK 1966, kansantaloustiede; ekonomi 1964.

Gustafsson, Kaj Mauritz, *4. 3. 37, KTL 16. 4. 74, liiketaloustiede, markkinointi: "Targeting the Marketing Work as a Segmentation Problem with Special Emphasis on the Heating Installation Market for Small Houses in Finland"; KTK 1965, liiketaloustiede II; ekonomi 1959.

Lehtinen, Uolevi Valdemar, *15. 1. 41, KTL 1. 3. 74, liiketaloustiede, markkinointi: "Vaihtoehtojen vertailu henkilöauton ostossa"; KTK 1967, liiketaloustiede II; ekonomi 1964.

Seppälä, Matti Veli, *22. 8. 45, KTL 19. 4. 74, kansantaloustiede: "Kilpailukyvyn käsite ja analysointi taloustieteissä" ja "A Constant Market Share Analysis of the Competitiveness of the Finnish Electrical Equipment Industry"; KTK 1969, kansantaloustiede; ekonomi 1968.

Lukuvuonna 1973—74 on hyväksytty seuraavat lisensiaattitutkimukset:

KTL *Kaj Gustafsson*, liiketaloustiede, markkinointi, Targeting the marketing work as a segmentation problem with special emphasis on the heating installation market for small houses in Finland. 5. 4. 1974.

KTM *Matti Seppälä*, kansantaloustiede, Kilpailukyvyn käsite ja analysointi taloustieteissä sekä A Constant Market Share Analysis of the Competitiveness of the Finnish Electrical Equipment Industry. 19. 4. 1974.

KTK *Pekka Ollonqvist*, kansantaloustiede, Teknologisen kehityksen ja kapasiteetin käytön mittaustuotanto- ja kustannusfunktiossa. 30. 5. 1974.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen lukuvuoden aikana suorittaneet:

Ansio, Tero Olavi, *20. 09. 50, KTK 30. 11. 73, ltt: systeemit; ekonomi 1973

Arjatsalo, Jarkko Arvi Antero, *22. 08. 50, KTK 28. 09. 73, ltt: systeemit; ekonomi 1973

Arppe, Reino Olavi, *22. 01. 38, KTK 11. 01. 74, tavarateknologia; ekonomi 1961

- Aulio, Olli Juhani*, *27. 10. 41, KTK 30. 05. 74, tavarateknologia; FL 1968
- Bono, Risto Harry Ludvig*, *09. 01. 42, KTK 14. 12. 73, ltt: laskentatoimi; DI 1968
- Elomaa, Pentti Olavi*, *30. 10. 35, KTK 16. 05. 74, ltt: markkinointi; ekonomi 1958
- Greis, Rauni Elsa Irmeli*, *26. 04. 31, KTK 30. 05. 74, englantia; ekonomi 1955
- Haapaniemi, Kalervo Teemu Robert*, *01. 06. 47, KTK 21. 06. 73, ltt: markkinointi; ekonomi 1971
- Haapaniemi, Ritva Kyllikki*, *31. 01. 49, KTK 16. 05. 74, ltt: markkinointi; ekonomi 1972
- Haglund, Karl Henry*, *21. 09. 47, KTK 30. 05. 74, ltt: systeemit; ekonomi 1974
- Heikkilä, Hannu Jaakko Tapani*, *02. 08. 48, KTK 17. 12. 73, kansantaloustiede; ekonomi 1970
- Heino, Arto Sakari*, *06. 05. 44, KTK 03. 05. 74, ltt: systeemit; ekonomi 1972
- Heino, Marjo-Riitta Inkeri*, *05. 10. 47, KTK 30. 05. 74, ltt: markkinointi; akat.siht.tutk. 1971
- Hintikka, Liisa Inkeri*, *29. 06. 46, KTK 30. 05. 74, englantia; ekonomi 1971
- Holstila, Risto Juhani*, *18. 06. 39, KTK 28. 09. 73, ltt: systeemit; DI 1964
- Hurskainen, Arvi Eero Kullervo*, *10. 12. 45, KTK 05. 10. 73, ltt: systeemit; ekonomi 1969
- Hyttinen, Jouko Antti*, *23. 12. 27, KTK 14. 09. 73, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1958
- Hölttä, Risto Taneli*, *08. 07. 47, KTK 08. 05. 74, talousmaantiede; ekonomi 1972
- Jouhki, Lea Mirjam*, *18. 12. 47, KTK 05. 10. 73, englantia; akat.siht.tutk. 1970
- Junka, Helmi Annikki Ilona*, *17. 02. 47, KTK 29. 05. 74, kansantaloustiede; ekonomi 1970
- Järvinen, Pertti Tuomo*, *27. 05. 47, KTK 19. 04. 74, ltt: markkinointi; ekonomi 1971
- Jääskeläinen, Tarja Katriina*, *06. 04. 49, KTK 30. 05. 74, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1971
- Kaljala, Asmo Olavi*, *24. 05. 50, KTK 21. 11. 73, oikeustiede; ekonomi 1973
- Kivi, Pentti Oskari*, *01. 08. 43, KTK 05. 10. 73, ltt: systeemit; ekonomi 1971
- Konkari, Matti Veikko*, *07. 08. 47, KTK 23. 05. 74, ltt: markkinointi; ekonomi 1972
- Korhonen, Urmas Sauli*, *24. 05. 36, KTK 19. 10. 73, oikeustiede; ekonomi 1973
- Koskela, Markku Olavi*, *04. 08. 49, KTK 05. 10. 73, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1972
- Kunnas, Maila Tuulikki*, *21. 10. 36, KTK 30. 05. 74, taloushistoria; ekonomi 1964
- Kuusi, Kim Olavi*, *28. 12. 47, KTK 18. 04. 74, kansantaloustiede; ekonomi 1971
- Laamanen, Ossi Kalevi*, *07. 01. 41, KTK 22. 03. 74, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1964
- Lahtinen, Ritva Kyllikki*, *11. 08. 45, KTK 30. 05. 74, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1971
- Lariola, Martti Juhani*, *04. 12. 46, KTK 22. 02. 74, kansantaloustiede; ekonomi 1970
- Lehtinen, Seppo Eino Antero*, *28. 08. 46, KTK 30. 11. 73, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1970
- Leivo, Maire Anneli*, *28. 10. 43, KTK 03. 05. 74, oikeustiede; ekonomi 1969
- Lindström, Kunto Tapio*, *24. 12. 45, KTK 28. 09. 73, ltt: markkinointi; ekonomi 1969
- Luoma, Ossi Vesa Tapio*, *04. 04. 44, KTK 18. 04. 74, ltt: markkinointi; ekonomi 1970
- Luoma, Pentti Veikko Olavi*, *21. 03. 47, KTK 11. 01. 74, talousmatematiikka; ekonomi 1969
- Luotonen, Yrjö Kim David*, *28. 04. 48, KTK 24. 10. 73, ltt: markkinointi; ekonomi 1972
- Mattila, Airi Inkeri*, *16. 05. 48, KTK 19. 04. 74, ltt: hallinto; ekonomi 1971
- Mattila, Erkki Viljo*, *28. 06. 51, KTK 16. 05. 74, kansantaloustiede; ekonomi 1974
- Montola, Kari Paavo Olavi*, *14. 11. 43, KTK 14. 12. 73, oikeustiede; DI 1970
- Naarvala, Pekka Antti*, *19. 05. 48, KTK 20. 11. 73, ltt: markkinointi; ekonomi 1971
- Newonen, Teuvo Tapio*, *29. 06. 50, KTK 09. 04. 74, ltt: markkinointi; ekonomi 1971
- Nurminen, Timo*, *16. 06. 41, KTK 19. 12. 73, kansantaloustiede; DI 1967
- Näyhä, Ulla Eeva*, *08. 02. 44, KTK 16. 05. 74, talousmaantiede; ekonomi 1971
- Oksanen, Jouko Tapio*, *18. 12. 51, KTK 18. 03. 74, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1973
- Paajanen, Rauno Kullervo*, *08. 07. 49, KTK 05. 04. 74, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1971
- Parikka, Lauri Tapani*, *17. 10. 48, KTK 30. 11. 73, valtio-oppi; ekonomi 1970
- Pasanen, Maria Helena*, *20. 12. 37, KTK 26. 11. 73, ltt: markkinointi; FK 1963
- Pesälä, Juhani Vilho*, *10. 03. 42, KTK 06. 05. 74, ltt: markkinointi; ekonomi 1966
- Pitkänen, Seppo Olavi*, *06. 04. 39, KTK 24. 09. 73, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1967

Punakivi, Olavi Juhani, *02. 05. 44, KTK 14. 12. 73, kansantaloustiede; ekonomi 1967
Puttonen, Antti Tapani, *19. 09. 45, KTK 05. 12. 73, tavarateknologia; ekonomi 1969
Raade, Raino Antero, *27. 05. 43, KTK 25. 01. 74, ltt: hallinto; DI 1966
Rannikko, Seija Irmeli, *25. 01. 47, KTK 16. 05. 74, ltt: markkinointi; ekonomi 1971
Rautkoski, Päivi Marjatta, *27. 06. 48, KTK 03. 05. 74, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1970
Riddington, Leila Marjatta, *10. 03. 47, KTK 19. 04. 74, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1970
Ruuska, Markku Alvari, *29. 08. 49, KTK 08. 05. 74, kansantaloustiede; ekonomi 1972
Räisänen, Liisa Marjatta, *25. 11. 49, KTK 27. 03. 74, ltt: hallinto; ekonomi 1971
Rönkkö, Paavo Fredrik, *20. 05. 45, KTK 08. 02. 74, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1970
Saarelainen, Elli Marjatta, *08. 03. 33, KTK 16. 05. 74, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1970
Saarin, Maija Liisa, *28. 02. 48, KTK 30. 11. 73, talousmaantiede; ekonomi 1970
Salminen, Leo Antero, *27. 05. 47, KTK 19. 04. 74, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1971
Savonen, Martti-Antero, *01. 09. 44, KTK 03. 05. 74, oikeustiede; OTK 1968
Seppälä, Jukka Tapani, *14. 04. 49, KTK 08. 02. 74, taousmaantiede; ekonomi 1972
Späre, Harri Erik, *29. 02. 48, KTK 25. 01. 74, kansantaloustiede; ekonomi 1971
Stén, Risto Olavi, *22. 08. 41, KTK 24. 09. 73, talousmaantiede; ekonomi 1965
Teräs, Timo Juhani, *10. 11. 47, KTK 19. 04. 74, ltt: markkinointi; ekonomi 1971
Thommesen, Laila Heleena, *16. 08. 42, KTK 11. 12. 73, saks; kirjeenv.tutk. 1966
Tonteri, Sulo Veikko, *15. 08. 38, KTK 25. 05. 73, tavarateknologia; ekonomi 1964
Turunen, Jorma Ensio, *05. 02. 48, KTK 25. 10. 73, ltt: markkinointi; ekonomi 1972
Turunen, Matti Raimo, *09. 07. 43, KTK 21. 09. 73, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1967
Vanhala, Ulla Pirjo Sinikka, *12. 06. 48, KTK 02. 11. 73, ltt: hallinto; akat.siht.tutk. 1970
Wessman, Rauno, *31. 10. 33, KTK 16. 04. 73, ltt: markkinointi; VTK 1962
Vuorenmaa, Maija-Liisa, *12. 12. 37, KTK 21. 09. 73, oikeustiede; kirjeenv. tutk. 1961
Vuori, Synnöve Irma Katarina, *14. 05. 49, KTK 25. 05. 73, kansantaloustiede; ekonomi 1970
Vuorinen, Hannu Leo, *27. 12. 45, KTK 21. 09. 73, ltt: laskentatoimi; ekonomi 1969

Pro gradu - kokeen

ovat lukuvuonna 1973—74 suorittaneet seuraavat kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat, jotka ovat tutkimuksissaan käsitelleet alla mainittuja aiheita:

Liiketaloustiede: hallinto

Airi Mattila: Pienteollisuuden Keskusliiton Yritysvalmennuskoulutuksen arviointia; *Anneli Mäkinen*: Näkökohtia Puolan yritysten organisaatorakenteesta ja työntekijäin itsehallinnosta; *Antero Raade*: Liikkeenjohto ja Machiavelli; *Liisa Räisänen*: Organisaatioilmasto Helsingin kaupungin sähkölaitoksella; *Sinikka Vanhala*: Työvoiman vaihtuvuus ja siihen vaikuttavat tekijät eräässä suomalaisessa lasialan yrityksessä.

Liiketaloustiede: laskentatoimi

Risto Bono: Yritystoimintaa koskevien veronhuojennusten edullisuudesta; *Tarja Jääskeläinen*: Arvopaperisijoittajan tuottovaatimuksen koostumus; *Tuomo Kaipanen*: Lyhyen tähtäyksen rahoitussuunnittelu simuloinnin avulla eräässä markkinointiyrityksessä; *Matti Koiranen*: Talou-

dellisen informaatio-järjestelmän kehittäminen tavoiteohjaukseen orientoituneessa prosessiteollisuudessa; *Markku Koskela*: Epävarmuuden huomioonottaminen budjettitavoitteiden asettamisessa ja poikkeamien arvostelussa; *Ossi Laamanen*: Automaattisen tietojenkäsittelyn ja mallien käytöstä budjetoinnissa; *Ritva Lahtinen*: Käyttöomaisuuden arvonkorotukset; *Seppo Lehtinen*: Investoinnit yritys suunnittelun osa-alueena; *Jouko Oksanen*: Osinkoverotuksen harmonisointi EEC:ssä; *Rauno Paajanen*: Budjetointi monimyyntäyrityksen ohjausjärjestelmänä; *Marjatta Rautkoski*: Kahvilavintolan budjetointi; *Leila Riddington*: Englannin tilinpäätösten informaatioarvo; *Paavo Rönkkö*: Kannattavuuden ja taloudellisuuden valvonta vähittäiskaupassa erityisesti yleismyymälöitä tarkasteltuna; *Elli Saarelainen*: Kirjanpidon sisäinen tarkkailu valtion liikeyrityksessä; *Antero Salminen*: Näkökohtia paikallisten rahalaitosten erään keskuspankin käyttäytymisestä; *Matti Turunen*: Ympäristötekijöiden vaikutus liikennejärjestelmän edullisuuteen, kustannushyöty-analyttinen tarkastelu; *Pertti Vaarre*: Informaatiojärjestelmän luominen teollisuusyrityksessä; *Hannu Vuorinen*: Eräs vähittäiskaupan varastonvalvonta- ja tilausjärjestelmä sekä arviota sen käyttökelpoisuudesta ja kannattavuudesta kauppiaan kannalta.

Liiketaloustiede: markkinointi

Olavi Elomaa: Kotitalouskoneiden markkinointimalli; *Ritva Haapaniemi*: Yrityskuva ja sen käyttö pankin markkinoinnissa; *Marjo-Riitta Heino*: Suomalaisten vaatetus- ja tekstiilialan yritysten ulkomaiset myyntiyritykset; *Pertti Järvinen*: Markkinoinnin johtamisen ja markkinointisuunnittelun kehittäminen automaahantuoja yrityksessä; *Matti Konkari*: Strategisen suunnittelun prosessi; *Kunto Lindström*: Automarket-tyyppinen suurmyymälä Länsi-Euroopan vähittäiskaupassa; *Pekka Naarvala*: Sveitsin vaatetusmarkkinat; *Teuvo Neuwonen*: Kilpailuparametrit muoviraaka-aineiden markkinoinnissa Suomessa; *Juhani Pesälä*: Mainonnan vaikutuksen vertailu kahden median välillä esimerkkitapauksessa; *Seija Rannikko*: Tutkimus huonekalujen ilmoittelumainonnan sisällöstä kuluttajan näkökulmasta tarkasteltuna; *Timo Teräs*: Vaihtoehtoisstrategioiden käyttö selluloosan markkinoinnin suunnittelussa.

Liiketaloustiede: systeemit

Tero Ansio: Yrityksen kasvun tutkiminen talousdynamiikan avulla; *Jarkko Arjatsalo*: Henkilöstö-, rahoitus- ja markkinointipolitiikan integroitu päätös malli ja sen ratkaisu search decision rulen avulla; *Henry Haglund*: On-line tietojenkäsittelytekniikka ja sen soveltamismahdollisuuksia yrityksen informaatiojärjestelmissä; *Arto Heino*: Jakeluvarastojen sijoitteluongelman ratkaiseminen Cascade- ja Branch and Bound algoritmien avulla; *Arvi Hurskainen*: Lineaarisen ohjelmoinnin hyväksikäyttöön perustuva budjetointi ja budjettitarkkailu liikepankin integroidussa kokonaissuunnittelussa; *Risto Holstila*: Monituoteyrityksen kokonaistuotantos suunnitelman jakaminen eri tuotteille; *Pentti Kivi*: RAS-Risk analysis system, päätösanalyysiohjelmisto IBM/1130 tietokoneelle; *Heikki Vahala*: Lineaarisen optimointimallin käyttömahdollisuudet toimialarationalisoinnissa.

Kansantaloustiede

Ilona Junka: Maalaiskuntien verorasitus ja kunnalliset palvelut; *Hannu Heikkilä*: Yritysten tutkimus- ja kehitystyö teknillisen kehityksen edistäjänä; *Raija Hietanen*: Portfolioanalyysi; *Pekka Hyttinen*: Aaltopahvin kysyntä Suomessa 1961–1978; *Hannele Kuosmanen*: Empiirinen tutkimus kerrostaloasuntojen markkinahintaindeksiin laatimismenetelmistä; *Kim Kuusi*: Suomen varastoinvestoinneista, ekonominen tutkimus julkaistusta varastosarjoista; *Martti Lariola*: Scandinavian imports from East Africa 1955–1971; *Erkki Mattila*: Suomen kansantalouden

kasvumalli; *Timo Nurminen*: Pielisjoen väylän kuljetustaloudellinen tutkimus; *Olavi Punakivi*: Pitkän tähtäyksen yrityssuunnittelusta Suomen öljyteollisuudessa; *Harri Späre*: Joint venture in international business (A study on the problematics and decisions involved to a joint venture process).

Oikeustiede

Asmo Kalpala: Tuloksen sääteleminen tukkukaupassa, erityisesti silmälläpitäen verovelvollisen vaikutusmahdollisuuksia; *Lauri Kivisto*: Liike- ja ammattisalaisuudesta; *Urmes Korhonen*: Sopimuksen muodosta erityisesti maanvuokraa ja huoneenvuokraa silmälläpitäen; *Anneli Leivo*: Lakon vaikutuksesta sopimussakkovälipuheeseen; *Kari Montola*: Toiminimen kirjoittaminen; *Martti Savonen*: Valmistajan tuotevastuu ja sen vakuuttaminen; *Maija-Liisa Vuorenmaa*: Mallisuojusta.

Talousmaantiede

Risto Hölttä: Innovaatiodiffuusio ja sen alueellinen simulointi; *Aini Karppila*: Vimpelin kunnan pellonvaraus- ja teurastussopimustilojen vertailututkimus; *Kari Kumpulainen*: Puoluevalintojen ja tulotason välisen alueellisen riippuvuuden esiintyminen Helsingin kunnallisvaalien yhteydessä v. 1972; *Ulla Näyhä*: Reinin ja Tonavan liikenteen kehitys toisen maailmansodan jälkeen; *Kari Palonen*: Erään keskusliikkeen jakelujärjestelmän kehittäminen Pohjois-Suomessa; *Martti Piltz*: Haja-asutusalueen vähittäismyymälän toimintaa rajoittavista tekijöistä; *Tuula Ratilainen*: Kansallispuiston takamaan, käytön ja merkityksen selvitys, erityisesti ehdotetun Seitsemisen kansallispuiston kannalta; *Maija Saarinen*: Osuusliikkeiden myymäläverkon kehitys ja siihen vaikuttavat tekijät Suomessa, erityisesti Lahden alueella; *Jukka Seppälä*: Autoton keskusta kaupunkirakenteen kehitysvaiheena ja vähittäiskaupan ympäristönä; *Risto Sten*: Työpaikan siirtymisen vaikutuksesta henkilökunnan asuinpaikkaan ja työssäpysymiseen; *Tuire Toivanen*: Brasilian metsävarat ja niiden käyttö.

Taloussuhteiden matematiikka ja tilastotiede

Pentti Luoma: Korvausinvestointiprobleeman ratkaisu Markovin päätösprosessilla.

Tavarateknologia

Reino Arppe: Huoltamoilla myytävien voiteluöljy- ja autokemikaalipienpakkausten ominaisuudet ja käyttö; *Olli Aulio*: Neutroniaktiivointianalyysin käyttö erityisesti teollisuussovelluksiin; *Antti Puttonen*: Pakkausmateriaalien valonläpäisevyys.

Taloushistoria

Maila Kunnas: Suomen turkisvaroista ja -kaupasta n. 1920—1973.

Valtio-oppi

Lauri Parikka: Ruotsin EEC-ratkaisusta käyty poliittinen keskustelu vv. 1970—72.

Englannin kieli

Rauni-Irmeli Greis: A Comparison of Mika Waltari's "Mikael Karvajalka" and its English Translation "The Adventurer"; *Lea Jouhki*: A Study of the Use of Numerals in English Newspapers; *Inkeri Virkkunen*: Terms Relating to Foreign Trade Agency Functions.

Saksan kieli

Laila Thommesen: Englisches (britisches und amerikanisches) Lehngut in der heutigen deutschen Sprache der Geschäftskorrespondenz.

Hyväksytyt laudaturtutkimukset sivuaineessa

KTM *Reino Airikkala*, valtio-oppi: OECD:n päätöksentekorakenne; KTM *Kaj Gustafsson*, talousmaantiede: Elintarvikepohjaisen vähittäiskaupan sijaintiongelmien keskus- ja vaikutus- aluetutkimuksen problematiikka; KTM *Erkki Haapa-aho*, kansantaloustiede: Selvitys Espoossa toimivien yritysten työvoiman ja sen koulutuksen tarpeesta; KTK *Jorma Hämäläinen*, kansantaloustiede: Tutkimus pienteollisuuden merkityksestä ja toimintaedellytyksistä kaupunkiympäristössä tarkasteltuna lähinnä Helsingin kantakaupunkialueen kannalta; KTK *Ulla Jätilä* ja KTK *Markku Ruuska*, kansantaloustiede: Teollisuuden sijaintipäätösprosessi ja siihen vaikuttavat tekijät; KTK *Kari Kumpulainen*, liiketaloustiede, hallinto: Erään kauppaoppilaitoksen oppilaskunnan organisaation rakenne ja toiminta; KTM *Heikki Lempiäinen*, liiketaloustiede, markkinointi: Pankkien maksujärjestelmästä ja sen kehittämisestä; KTK *Jarmo Leppiniemi*, liiketaloustiede, laskentatoimi: Vaatimustasojatusta yritysverotuksessa; KTM *Tapio Nurminen*, kansantaloustiede: Infrastruktuurin edullisuus yhteiskunnalle, esimerkkinä Helsingin sataman kannattavuus; KTK *Pauli Torkko*, oikeustiede: Omaisuuden verotusarvojen määrittäminen erityisesti silmällä pitäen osakkeiden verotusarvoja sekä Rahan kustannukset investointi- ja rahoituspäätöksiä tekevän yrityksen operatiivisen johdon näkökulmasta; KTM *Tuire Toivanen*, talousmaantiede: Brasilian metsävarat ja niiden käyttö.

Kauppätieteiden maisterin arvon ovat ilman juhlallista vihkimistä saaneet kauppätieteiden kandidaatit:

Arjatsalo, Jarkko Arvi Antero; Arppe, Reino Olavi; Bono, Risto Harry Ludvig; Elomaa, Pentti Olavi; Haapaniemi, Kalervo Teemu Robert; Haapaniemi, Ritva Kyllikki; Haglund, Karl Henry; Heino, Arto Sakari; Holstila, Risto Juhani; Hurskainen, Arvi Eero Kullervo; Hyttinen, Jouko Antti; Hölttä, Risto Taneli; Iivonen, Soili Anneli; Junka, Helmi Annikki Ilona; Järvinen, Pertti Tuomo; Jääskeläinen, Tarja Katriina; Kalpala, Asmo Olavi; Kivi, Pentti Oskari; Konkari, Matti Veikko; Korhonen, Urmas Sauli; Koskela, Markku Olavi; Kuusi, Kim Olavi; Laamanen, Ossi Kalevi; Lehtinen, Seppo Eino Antero; Leivo, Maire Anneli; Lindström, Kunto Tapio; Luoma, Ossi Vesa Tapio; Mattila, Airi Inkeri; Mattila, Erkki Viljo; Montola, Kari Paavo Olavi; Neuwonen, Teuvo Tapio; Oksanen, Jouko Tapio; Paajanen, Rauno Kullervo; Pesälä, Juhani Vilho; Pitkänen, Seppo Olavi; Punakivi, Olavi Juhani; Puttonen, Antti Tapani; Raade, Raino Antero; Rannikko, Seija Irmeli; Rautkoski, Päivi Marjatta; Ruuska, Markku Alvari; Räisänen, Liisa Marjatta; Rännäri, Osmo Kalevi; Rönkkö, Paavo Fredrik; Saarinen, Maija Liisa; Salminen, Leo Antero; Savonen, Martti-Antero; Seppälä, Jukka Tapani; Späre, Harri Erik; Stén, Risto Olavi; Teräs, Timo Juhani; Timberg, Veikko Ensio; Turunen, Jorma Ensio; Walden, Kari Risto; Wessman, Rauno; Vuorenmaa, Maija-Liisa; Vuori, Synnöve Irma Katarina.

Ekonomin tutkinto

Ekonomin tutkinnon ovat lukuvuonna 1973—74 suorittaneet seuraavat ylioppilaat yhteensä 373.

Aaltonen, Marja Riitta, s. Lausama	Halsberg, Anne Helena	Hämäläinen, Tuula Satu
Aho, Kaija Leena	Halttunen, Vuokko Tuulikki	Hänninen, Jorma Sakari
Ahonen, Esa Matti Tapio	Hannikainen, Eeva Maija	Häppölä, Kai Henrik
Ahtokari, Eero Olavi	Harjanne, Merja Anneli	Härme, Pertti Viljo
Airisto, Kari Pertti Heikki	Harju, Tapio Henrik	*) Hölttä, Harri Kalervo Mikael
Airisto, Sirpa Aulikki, s. Malinen	Harmiala, Leila Maarit	Ihalainen, Veikko Tapani
Ala-Ilkka, Tarja-Liisa Tellervo, s. Piipari	Heikinheimo, Aarne Juhani	Ijäs, Irja, s. Karvinen
Ala-Kauppila, Timo Martti Olavi	Heikkinen, Martti Antero	Ilmakunnas, Pekka Jouko Ari
Alitalo, Pirkko Marjatta	Heikkinen, Pirkko Anneli	Iltanen, Sylvi Kaarina
Almiala, Anne Maarit	Heilala, Viri Vanamo s. Kupiainen	Jalovaara, Pirkko Kyllikki, s. Hietanen
Annala, Mauri Erkki Sakari	Heinonen, Pekka Ensio Johannes	Jaranka, Aarni Arimo
Annala, Pauli Jaakko Kullervo	Heiskanen, Ulla Marjatta	Jaskari, Seppo Johannes
Anttila, Jorma Juhani	Hietala, Kirsti Helena	Javanainen, Lasse Kaarlo Kristian
Anttonen, Anja Marjatta	Hirst-Gee, Virpi Lumikki, s. Palho	Jokinen, Pentti Aarno Antero
*) Anttonen, Kyösti Matti	Hirvilahti, Outi Hannele Elisabeth	Jouhki, Eva Riitta, s. Räikkönen
Arala, Pekka Juhani	Holopainen, Sirpa Hannele, s. Levison	Jouhki, Leo Timo Tapio
Ariluoma, Kalervo Arvi	Honka, Timo Tapio	Joukio, Yrjö Ilkka
Autio, Kaija Lea Marjukka	Honkaniemi, Arto Olavi	Jukarainen, Salme Maria
Auvinen, Olli Tauno Johannes	Honkapohja, Sirkku Anna-Maija, s. Halme	Jussila, Eeva Eriikka
Auvinen, Seija Kaarina	't Hooft, Rense	*) Jänterä, Kirsi-Marja
Backholm, Kerttu Marjatta, s. Koski	Huittinen, Jorma Juhani	Jäntti, Tapio Olavi
Biese, Hans Peder	Huttunen, Mervi Siiri Maria	Jäppinen, Eila Inkeri, s. Suihkonen
Bredenberg, Kaj Edvard	Huttunen, Rauli Juha	Järvinen, Raili Kyllikki, s. Liiman
Broas, Raili Terttu Anneli	Huusko, Suoma Sisko Anneli, s. Hynynen	Kaario, Sinikka Marjatta
Eerola, Jouko Kalevi	Hynninen, Riitta Hannele	Kaartinen, Laura Helena
Eho, Merja Kristiina	Hyttinen, Aira-Kaija Johanna, s. Salo	Kainulainen, Esa Sampsa Tapio
Eloranta, Kaarina Kaija-Liisa	Hyttinen, Kaarlo Juhani	Kaksonen, Pirjo Sisko Kaarina
Eskelinen, Tapio Olavi	Hyväri, Soili Sinikka	Kanerva, Marja Helena
Fagerlund, Timo Antero	Häkli, Minna Margit	Kangas, Antti Juhani
Fahler, Markku	Hämäläinen, Kari Olavi	Kangas, Esa Niilo Juhani
Granberg, Seija-Liisa, s. Virtanen	Hämäläinen, Marja-Leena, al. v. -67	Kankaanperä, Marja-Leena, s. Luukka
Haanpää, Helmi-Riitta Marjatta, s. Moisis	Hämäläinen, Marja-Leena, al. v. -70	Kantola, Raili Marjatta, s. Salminen
Haarlaa, Pirkka Pasi	Hämäläinen, Mirja Hellevi	Kapiainen, Ari Ilmari
Haglund, Karl Henry		Karhia, Juha Veikko
Hakala, Eero Kalevi		
Halonen, Eino Juhani		*) oivallisesti

- Karjalainen, Raija Marjatta,
s. Saavala
Karlsson, Pirkko Kaarina,
s. Pesonen
Karlstedt, Marjut Helena
Karvonen, Seppo Ensio
Kataja, Timo Uolevi
Katko, Ilkka Armas
Kauttu, Tuula Helena Annikka
Keihäs, Kari Juhani
Kekki, Auvo Olavi
Kelo, Eero Juhani
Kempainen, Erkki Viljo Antero
Keravuori, Heikki Aarre
Keski-Suni, Jorma Antero
Keto, Mirja Helena, s. Sairanen
Kilpeläinen, Jorma Juhani
Kinaret, Ari Artturi
Kinnunen, Juha Martti Edvard
Kirppu, Marja Helena
Kivinen, Vuokko Maija-Leena
Koivu, Heli Maarit Hannele,
s. Luukkonen
Koivukoski, Juha Heikki
Koivulehto, Mirja Kristiina,
s. Kauppinen
Koivumäki, Ilkka Kalervo
Kolanen, Riitta Hannele
Konttinen, Eila Sirkka Helena
Korhonen, Urmas Sauli
Korkeavuori-Raebiger, Anu-
Kaarina, s. Korkeavuori
Korolainen, Kaija Tellervo,
s. Tarvainen
Koskela, Silja Helena
Koski, Leena Birgitta
Koskinen, Risto Olavi
Kousa, Päivi Kaarina
Kovala, Ilkka Juhani
Kukkonen, Marja-Leena Elisabet
Kumlander, Virpi Riitta Tuulikki
Kumpulainen, Vesa Tuomas
Kuosmanen, Karita Katri
Kuusiola, Arto Tapio
) Kytälä, Pertti Kalevi
Kärkäs, Tuomo Juhani
- Kääpä, Heikki Tapani
Laamanen, Pirjo Anneli
Laaninen, Auli Tellervo,
s. Pulkkinen
Laine, Hanna Maria
Laipio, Timo Antero
Laitinen, Harri Uolevi
Lankinen, Reijo Juhani
Lassila, Arja Sanelma
Latva-aho, Pirjo Tuulikki,
s. Parviainen
Lehikoinen, Pirjo Maritta
Lehto, Irma Hellevi, s. Laitinen
Lehtosaari, Marja Liisa
Leijavuori, Matti Paavo Tapani
Leino, Sisko Mielikki
Lemmetty, Antero Reino
Lilja, Maria Marketta, s. Valli
Lind, Tuula
Lindqvist, Asko Uolevi
Loponen, Merja Riitta
Luodeslampi, Ulla-Maija Kaarina, s. Rahkonen
Luotonen, Esa Kalervo
Lähdesmäki, Elias Iisakki
Lätti, Jouni Ilmari
Löfman, Göran Henrik
Lönnroth, Merja Sinikka
Maijala, Marja Leena, s. Mylly
Mairinoja, Heikki Juhani
Makkonen, Merja Mariitta
Mankki, Säde Marjaana,
s. Kopponen
Mannila, Pirjo Marita, s. Tuokko
Mannisenmäki, Esa Eero
Matikainen, Heikki Antero
Mattila, Erkki Viljo
Mattila, Heikki Raine Juhani
Mattila, Maija Marjaana
Mattson, Marja Hillevi
Meder, Linnea Elisabet
Melasniemi, Sirkku Maarja
Melin, Simo Johannes
Merikari, Tea Kristina, s. Lahdenperä
Miettinen, Eeva-Liisa, s. Orakangas
Miettinen, Kari Veikko Sakari
- Mikkola, Pirkko-Liisa
Moilanen, Raija Irmeli
Myllyrinne, Jarmo Jari Juhani
Mäkelä, Liisa Kaarina, s. Kareoja
Mäkelä, Mervi Helena
Mäkelä, Pauli Antero
Mäkinen, Timo Tapio
Määttänen, Pekka Tapio
Määttänen, Pekka Tapio
Niemelä, Jouko Teuvo
Niemelä, Viljo Antero
Niemi, Helinä Katriina
Niemi, Tapio Juhani
Nieminen, Gun Marit, s. Viitatanen
Nieminen, Kirsti Marjatta,
s. Nygrén
Nieminen, Pertti Heikki Eerikki
Nikkanen, Marja-Liisa
Nikkilä, Tuula Helena, s. Mattila
Nikkinen, Tuija Marita, s. Rami
Nikku, Veikko Kalevi
Niku, Pekka Tapani
Nurminen, Kari Valtter
Nykänen, Jukka-Pekka
Nyman, Jaakko Sakari
Nyman, Matti August
Ohenoja, Sten Väinö
) Oksanen, Tarja Kaarina
Ora, Marja Terttu
Ouni, Veli-Tapani
Paaianen, Markku Kalevi
Pajo, Juha-Mikko
Pakkanen, Merja Irmeli Helena
Palmroos, Seija Anneli, s. Kulthala
Paloheimo, Timo Kaarlo
Pehkonen, Heikki Topias
Pekkanen, Kauko Tapio
Pekkarinen, Visa-Olli Emil
Peltola, Kauko Olavi
Peltola, Marja Kaarina
Pelttonen, Harri Johannes
Penttilä, Sauli Markus
Pesola, Jorma Pekka Juhani
Pesola, Pirkko Marjatta, s. Svahn
-) oivallisesti

- Pesonen, Marja-Liisa
 Pietilä, Paavo Antero
 Pikkarainen, Raimo Juhani
 Pitkänen, Martti Juhani
 Pitkänen, Seija Anita
 Pollari, Matti-Jussi
 Posti, Ulla Kaarina, s. Aaltonen
 *) Poutanen, Jari Lauri
 Pulkkinen, Kaapo Juhani
 Puolakka, Kari Tapio
 Purhonen, Antti Aimo Juhani
 Pursiainen, Leena Kaarina,
     s. Kelvola
 Puska, Irma Marja Tuulikki
 Puustinen, Pirjo Irmeli, s. Varis
 Päiviö, Aimo Antero
 Päivärinta, Liisa Kyllikki,
     s. Kuivalainen
 Pönkkä, Sirpa Hannele
 Pönttynen, Timo Valter
 Pöyry, Sirkka Annikki
 Rahko, Jukka Tapio
 Raikamo, Ilkka Veli Markus
 Rajamäki, Pekka Ilmari
 Rankama, Ilkka Olavi
 Rantala, Anneli Marietta
 Rantalainen, Tarja Helvi Kris-
     tina, s. Koli
 Rantala-Savinsaari, Ritva Tuu-
     likki, s. Rantala
 Rasi, Lasse Tapani
 Rask, Sirpa Kaarina, s. Lind-
     ström
 Rausti, Sirkku Varpu Helena
 Raitala, Pekka Juhani
 Rautiainen, Ismo Kalevi
 Rautiainen, Pia Aulikki
 Rautio, Anja Riitta
 Rautio, Maria Maritta
 Rautsara, Ari Tapio
 Remes, Seppo Ilmari
 Repo, Aune Helena
 Resla, Jouko Juhani
 Ressler, Lisa-Marja Tellervo
 Riihelä, Simo Tapani
 Riistama, Risto Veikko
 Roininen, Tuula Anneli, s. Aho-
     nen
 Rokkanen, Seppo Olavi
 Ruuskanen, Osmo
 Räihä, Marjut Hannele
 Räsänen, Marja Kyllikki,
     s. Karjalainen
 Saarensalo, Kari Armas Juhani
 Saares, Pekka Väinö Antero
 Saari, Reijo Hannu Taneli
 Saarikko, Pirkko Annikki, s. Vir-
     tanen
 Saarinen, Raija Kyllikki, s. Jo-
     kinen
 Saarnilahti, Liisa Katriina,
     s. Pukonen
 Saikkonen, Olli Jaakko
 Sailas, Harri Matti
 Salmi, Sirpa Marja Helena
 Salmivuori, Pekka Into Kalevi
 Salo, Terho Tapio
 Salonen, Matti Hemmi Topias
 Santamäki, Tuire Inkeri
 Saraneva, Mirja Tuulikki
 Sarola, Leila Marjatta
 Saukkonen, Aulis Matti Juhani
 *) Savaste, Anja Hannele
 Selesvuo, Ritva Hannele
 Sell, Anneli Tyne Orvokki,
     s. Tirronen
 Seppälä, Martti Juhani
 Seppänen, Tuula Kaarina,
     s. Kauppinen
 Seppänen, Veijo Olavi
 Siikala, Hannu Kalevi
 Siikala, Juhani Erkki Armas
 Siivinen, Kari Juhani
 Silfver, Kurt Yngvar
 Sillanpää, Juha Tapio Antero
 Simola, Ritva Eeva Marjatta,
     s. Silén
 Sipilä, Hannu Lars Kustaa
 Sipilä, Ilkka Lauri Antero
 *) Sipilä, Olli Tapani
 Sipilä, Yrjö Martti
 Sipponen, Pirjo-Riitta, s. Paa-
     vilainen
 Skyttä, Jukka Sakari
 Sorvari, Kari Kalevi
 Starckjohann, Marjaliisa,
     s. Muurinen
 Stenros, Ralf-Erik
 Strahlendorff, Marja Liisa,
     s. Mälkönen
 Suikkanen, Hilikka Marjatta
 Suikki, Tuula Tellervo
 Suni, Marja Kaarina, s. Pentti-
     nen
 Suni, Toivo Tapani
 Suominen, Jouko Juhani
 Suominen, Kirsti Kaarina
 Suotsalo, Mikko Ilmari
 Suutarinen, Kirsi-Marja, s. Tik-
     kanen
 Sääskilahti, Kalle August
 Sääskilahti, Leena Marjatta
 Tahvanainen, Veli-Matti An-
     tero
 Tanskanen, Alpo Antero
 Tantt, Raimo Viljo Juhani
 Tapaninen, Erkki Antero
 Teurola, Pirjo Helena
 Tiihonen, Leena Sirkka-Liisa
 Tilvis, Eila Mirjami
 Toikkanen, Ritva Helena
 Toivanen, Raimo Taisto
 Toivanen, Sirpa Tuulikki,
     s. Pelkonen
 Tolvanen, Jarmo Väinö Juhani
 Tolvanen, Paavo Tapio
 Tommola, Toini Aino Helena
 Torppa, Heikki Johannes
 Torvinen, Kirsti Irmeli, s. Perä-
     läinen
 Trappe-Grosskof, Marie-Louise,
     s. Trappe
 Tunkkari, Hilikka Helena
 Tuomi, Irja-Riitta Helena
 Tuominen, Anneli Margareta,
     s. Haalahti
 Tuomioja, Erkki Sakari
 Tuomola, Sirkka Marjatta
 Tuunainen, Leena Mirjam
 Törmä, Pertti Olavi
 Uhlgren, Lauri Sulo
 Utriainen, Eeva Sinikka
 Uusi-Rauva, Pekka Sakari
 Vainio, Irma Orvokki
 Vainio, Kari Juhani
 *) oivallisesti

Vainionkulma, Rainer Kari Jukka	Varis, Jukka Ville Tapani	Villing, Liisa Elviira
Vairimaa, Ilkka Erkki Emil	Varis, Olli Tapani	Wirta, Ilkka Antero
Vaismaa, Leena Marjatta, s. Salomaa	Venetkoski, Eija Marjut	Vornanen, Viljo Erkki Ilmari
Valanto, Riitta Helena	Vento, Leena Kaarina	*) Välimäki, Paula Kaarina
Vallilinna, Raili Tuulikki	*) Vepsäläinen, Riitta Anna- Maria	Wäre, Jukka Aaro
Wallner, Marja-Liisa, s. Tarkko	Vihavainen, Elisabeth, s. Fors- ström	Väänänen, Toivo Veli Tapio
Valtonen, Anna-Maija	Vihinen, Tarmo Tapani	Yli-Öyrä, Kirsti Annikki
Wardi, Freddie Yagil	Viljanen, Jaakko Juhani	Österman, Kirsti Anneli, s. Vuo- risto
		*) oivallisesti

Ekonomin tutkinnon ovat lukuvuonna 1973—74 suorittaneet seuraavat kolme merkonomia:

Hatava, Pertti Heikki Juhani
Jokisuu, Ulla Liisa, s. Sipilä
Juusela, Pekka Yrjänä

Akateeminen sihteerin tutkinto

Akateemisen sihteerin tutkinnon ovat lukuvuonna 1973—74 suorittaneet seuraavat ylioppilaat, yhteensä 73.

Airila, Tarja-Tiina Annika, s. Autio	Lahti, Marja-Leena, s. Tikanmäki	Raukola, Pirkko Elina
Damskägg, Riitta Leena	Laine-Sveiby, Kaija Helena, s. Laine	Reijonen, Helena Marjatta, s. Kattelus
Ekman, Riitta Liisa, s. Mykkänen	Laipio, Sinikka Maija-Leena, s. Hirvelä	Reynaud, Riitta-Liisa Marjatta, s. Jäntti
Elfström, Ulla Marja	Lehtinen, Maria Kyllikki	Riukula, Heli Marjatta
Eskola, Ritva Anneli	Lehtivuori, Irja-Riitta Ursula, s. Sarkia	Ruottu, Marja-Leena, s. Alamaula
Hannula, Marja Liisa	Lehtonen, Sirkka Kristiina	Ryynälä, Liisi Marjut Helena, s. Lattu
Hartman, Leila Kaarina	Långström, Tarja Anneli	Salo, Saira Marketta
Heinonen, Aino Kaarina	Maatala, Marja Onerva	Seppänen, Maija Marjatta, s. Heino
Helin, Marjo Mirjami	Mannisenmäki, Raisa Liisa	Sköld, Monika Ingrid
Hongisto, Linnea Sisko	Mattila, Mirja Kristiina, s. Tiinonen	Suuronen, Tuula Kyllikki
Hovi, Anne Ilona	Miettinen, Paula Asta Kaarina, s. Peltonen	Swanljung, Annika Margareta
Hyppönen, Anu Hilikka Anneli	Mäkinen, Raili Helena	Taipale, Sanna Maija
Ilmonen, Eila Anneli, s. Honkanen	Mäkipää, Marja-Riitta, s. Säilä	Teittinen, Ritva Elina
Isotalo, Seija Annikki, s. Leiwo	Nikkilä, Laila Annikki	Tikkanen, Päivi Kaarina
Joensuu, Ritva Marita, s. Virtala	Nissinen, Helena Marja-Liisa, s. Pirhonen	Tuhkalainen, Katri Marketta
Junkkari, Tuija Helena, s. Penanen	Nuora, Kaija Riitta	Turtiainen, Inga Birgitta, s. Puupponen
Kalliola, Ulla Annikki	Nurmilaukas-Kammonen, Paula Marjatta, s. Nurmilaukas	Tähti, Tarja Irmeli
Kalliomäki, Tuula Anita Hannele	Oja, Anja Viktoria, s. Björkman	Uusipulkamo, Brita Annikki, s. Nordling
Kangas, Ulla Marketta	Palo, Anne Leena	Vaara, Ulla Maija
Kataja, Sini Päivikki	Palonen, Karin Linnéa	Viljanen, Merja-Maaret Helena
Keinänen, Seija Anneli, s. Lind	Pappi, Helena	Yletyinen, Aila Marjatta
Kinnari, Erja Ritva Irmeli, s. Fräntilä	Patronen, Ritva Anna Helena	*) Ylä-Anttila, Eira Tellervo
Korhonen, Seija Hannele	Peltola, Heta Marjatta, s. Liiri	
Laaksonen, Pia Marita Synnöve, s. Mäkelä	Puisto, Päivi Tellervo	
Laamanen, Marja-Liisa Kaarina	Rantama, Hilikka Irmeli	
	Rantanen, Anja Annikki	

*) oivallisesti

VII Stipendit

Opintorahat

Kauppakorkeakoulun opintotukilautakunnan puheenjohtajana on lukuvuonna 1973—74 toiminut professori *Reijo Helle* varamiehenään lehtori *Jorma Pasanen*, varapuheenjohtajana kauppat.yo *Leena Vaismaa* varamiehenään kauppat.yo. *Elisabeth Vihavainen*, ja jäsenenä kauppat.yo *Asko Lindqvist* varamiehenään kauppat.yo *Anna-Kaisa Hirvonen*, lehtori *Leo Kaila* varamiehenään lehtori *Jukka Jutila*, ekonomi *Ulla Ropponen* 22. 10. 1973 saakka, josta eteenpäin kauppat.yo *Maritta Erkheikki* varamiehenään kauppat.yo *Juhani Ojala*, lehtori *Dorothea von Volborth* varamiehenään lehtori *Liisa Törnudd-Jalovaara*. Sihteerinä on toiminut 1. 9. 1973—31. 3. 1974 kanslisti *Erja Neugodov* ja 1. 4. 1974 alkaen kanslisti *Kaarina Korkeamäki*.

Korkeakoulun omat stipendit

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille ja virkailijoille jaettu stipendejä:

Kauppakorkeakoulun hallituksen kanslerin käytettäväksi myöntämät varat: tp. lehtori *Georges Alengry* 1.000,—, tp. lehtori *Joseph Brady* 1.000,—, tp. lehtori *Helka Harlio* 700,—, vt. lehtori *Marja-Liisa Kakkuri-Ketonen* 900,—, valtiot.lis. *Timo Kauppinen* 1.000,—, professori *Arvi Leponiemi* 900,—, lehtori *Leena Porko* 1.000,—, tiedotussihteeri *Pirkko Rajala* 900,—, kirj.hoitaja *Erkki Vaisto* 800,—, lehtori *C-A. von Willebrand* 800,—.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahasto: kauppat.maist. *Uolevi Lehtinen* 1.000,—, professori *Sakari Mattila* 1.000,—, vt.lehtori *Eero Niemi* 600,—, lehtori *Pentti Woivalin* 600,—.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahasto: lehtori *Hilkka Saario* 700,—, apul.prof. *Tapani Valkonen* 1.000,—.

Kauppakorkeakoulun entiset ja nykyiset oppilaat ovat saaneet stipendejä seuraavasti:

Oskari Aromaan rahasto: Ahtiluoto, Veli 400,—, Andersson, Riitta 500,—, Hakala, Marja 400,—, Harmiala, Maarit 1.000,—, Holopainen, Mirja 500,—, Kaikkonen, Leena 500,—, Kotoaro, Sirpa 1.000,—, Lattunen, Jorma 400,—, Malinen, Ulla-M. 500,—, Myyrä, Helena 500,—, Piirainen, Pirkko 500,—, Ruuskanen, Liisa 400,—, Rönkkö, Heikki 500,—, Tontti, Jorma 400,—, Tossavainen, Lea 400,—, Tuupainen, Paula 500,—, Österman, Pirjo 400,—.

Kalle Kaupin muistorahasto: Haapasaari, Toivo 500,—, Kelkka, Jorma 400,—, Nikkilä, Kirsti 300,—, Soikkeli, Timo 400,—.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahasto: Hissa, Marita 500,—, Holopainen, Rea 500,—.

Gustav Pauligin stipendirahasto: Alamäki, Tuomo 400,—, Heinikari, Risto 400,—, Koski, Markku 400,—.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotisrahasto: Ala-Ilkka, Heikki 500,—, Hukka, Matti 500,—, Huovinen, Aila 150,—, Laakso, Veijo 400,—, Laiho, Liisa 500,—, Litmanen, Sirpa 400,—, Siltala-Hurmelinna R. 400,—, Sipilä, Tero 400,—.

Alfred Kordelinin stipendirahasto: Snell, Elisabeth 350,—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahasto: Lantta, Timo 140,—.

K. H. Lehtisen rahasto: Nikkonen, Arja 50,—, Romppainen, Pertti 500,—, Snell, Elisabeth 50,—.

P. A. Luostarisen stipendirahasto: Nikkonen, Arja 450,—.

Elin ja Evert Sellgrenin stipendirahasto: Lantta, Timo 240,—.

Kilpiä Oy:n rahasto: Lantta, Timo 120,—, Ketola, Eija 500,—, Virolainen, Maritta 280,—.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahasto: Hytönen, Hilka 300,—, Juutilainen, Anneli 300,—, Kivinen, Vuokko 300,—, Kivivuori, Pirjo 300,—, Korhonen, Pekka 300,—, Koskelainen, Leena 250,—, Koskinen, Hannu 300,—, Kuutti, Leena 300,—, Käyhkö, Ulla 400,—, Lahtinen, Arja 400,—, Laine, Anja 150,—, Laukkanen, Kaija 250,—, Lehtivuori, Ursula 450,—, Lehto, Ulla 300,—, Loikkanen, Mikko 300,—, Luoma, Riitta 300,—, Mattila, Marjaana 300,—, Mauno, Auli 500,—, Merisalo, Hilka 300,—, Mikkola, Pirkko 300,—, Mustonen, Hannele 400,—, Myllylä, Anja 300,—, Mäkelä, Martti 800,—, Parjanne, Mikko 500,—, Petäjästä, Helena 400,—, Pöyhönen, Leena 500,—, Rahkama, Ritva 500,—, Rintanen, Tarja 400,—, Salminen, Heidi 400,—, Salo, Markku 300,—, Savolainen, Leena 300,—, Siltanen, Raimo 600,—, Suutarinen, Airi 300,—, Toiminien, Eija 500,—, Toivanen, Armi 300,—, Vaahtera, Pirkko 300,—, Vuorio, Tarja 400,—.

Kauppateiden Kandidaattiyhdistys ry:n rahasto: Ketola, Heikki 500,—, Löfman, Göran 150,—.

Ivar Lindforsin stipendirahasto: Haapa-aho, Arja 400,—, Harkki, Ritva 400,—, Hämäläinen, Helena 400,—, Ihmäki, Markus 400,—, Johansson, Pirkko 500,—, Riikonen, Merja 200,—.

Oy Mars Ab:n stipendirahasto: Arponen, Jukka 300,—.

Maija ja Lauri Niiniojan rahasto: Löfman, Göran 150,—, Halinen, Pia 500,—, Halttunen, Vuokko 400,—, Hyvärinen, Irma 350,—, Hyytiä, Alli 350,—, Kauppinen, Maija-R. 500,—, Karumaa, Katrina 400,—.

V. P. Nurmilahden muistorahasto: Ahonen, Esa 400,—, Karlsson, Aila 500,—.

Pohjolan stipendirahasto: Seppänen, Veijo 200,—.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahasto: Airola, Marjaana 500,—, Aura, Mirja 400,—, Huttunen, Mervi 200,—, Janhunen, Arja 300,—, Jokinen, Anita 1.000,—, Jänterä, Kirsi 300,—, Järvinen, Eila 500,—, Kasurinen, Marja-R. 350,—, Kämäri, Päivi 500,—, Lehtinen, Maria 300,—, Levonmaa, Irja 350,—, Pertola, Brita 300,—, Ratilainen, Tuula 300,—, Salo, Helena 600,—, Vihervaara, Tarja 400,—.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahasto: Lommi, Camilla 500,—, Virolainen, Maritta 20,—, Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahasto: Airaksinen, Pekka 600,—, Erkheikki, Maritta 600,—, Grönberg, Eija 600,—, Tanikari, Marita 600,—.

Talous-Osakekaupan stipendirahasto: Filppa, Birgitta 400,—.

Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahasto: Hyttinen, Veli 1.000,—, Hölttä, Risto 1.000,—, Kauppinen, Timo 1.500,—, Vanhanen, Heidi 1.300,—, Virtanen, Tapio 1.000,—.

Eeva ja Matti Virkkusen rahasto: Koskela, Markku 1.200,—, Mäkinen, Mikko 1.000,—.

Prof. Henrik Virkkusen muistorahasto: Akkanen, Pekka 1.000,—, Leppiniemi, Jarmo 1.200,—, Mäkinen, Päivi 800,—, Pohjoisaho, Pirkko 1.000,—, Turunen, Tuula 600,—.

Palkintoina seminaarikirjoituksista ovat alla mainituissa aineissa saaneet:

Liiketaloustiede

Hallinto: Ahtokari, Eero 50,—, Airaksinen, Pekka 60,—, Alaja, Erkki 60,—, Alaja, Pertti 60,—, Alanko, Leena 60,—, Bergdahl, Tuula 50,—, Finne, Kauko 60,—, Haanpää, Hilka 60,—, Haglund, Henry 50,—, Hakala, Marja 60,—, Heiskanen, Erkki 60,—, Hultkonen, Maija 50,—, Hultkonen, Sirkka 60,—, Hyvärinen, Irma 60,—, Hyytiä, Alli 50,—, Iltanen, Kaarina 50,—, Kaksonen, Pirjo 50,—, Kerkola, Yrjö 50,—, Koivunen, Iris 60,—, Kokko, Pirkko 50,—, Koskela, Helena 60,—, Koskivirta, Pirkko 50,—, Kouki, Kaija 60,—, Kovanen, Laura 60,—, Kähäri, Pete-Veikko 60,—, Lampinen, Sirkka 60,—, Laukkanen, Kaija 60,—, Lättilä, Hannu 60,—, Maaranen, Helinä 60,—, Marjanen, Päivi 50,—, Miettinen, Marjo 50,—, Mustonen, Irmeli 60,—, Nousiainen, Sirpa 60,—, Pajo, Mikko 60,—, Pehkonen, Teuvo 60,—, Partanen, Katriina 50,—, Pernu, Marja-Leena 50,—, Rannikko, Riitta 50,—, Sunila, Pirjo 60,—, Tolvanen, Anja 50,—, Tuomola, Sirkka 60,—, Vaahrtrea, Pirkko 50,—, Väisänen, Paula, 60,—.

Markkinointi: Elo, Anna-Mari 70,—, Heinonen, Mauri 70,—, Ilivitsky, Marketta 60,—, Järnefelt, Carl 80,—, Keskiahho, Leena 70,—, Kinnunen, Juha 70,—, Kolanen, Hannele 70,—, Koskelainen, Leena 55,—, Koskimäki, Helena 70,—, Kostermä, Petteri 70,—, Kurko, Maija-Liisa 80,—, Kähäri, Pete-Veikko 55,—, Laukkanen, Anne 80,—, Lavikka, Tuula 80,—, Lehtimäki, Liisa 80,—, Mosha, Felix 80,—, Mäkelä, Pentti 70,—, Mäkinen, Eija 60,—, Nurminen, Auli 70,—, Paloheimo, Sirkka 70,—, Peltola, Marjatta 60,—, Pesola, Pirkko 70,—, Riukula, Heli 80,—, Savolainen, Leena 60,—, Sipilä, Tero 80,—, Sirviö, Jouko 60,—, Sohlberg, Tuula 60,—, Soininen, Esko 80,—, Taskinen, Eeva 80,—, Tuominen, Laila 60,—, Uotila, Tuula 70,—, Uusivirta, Heidi 60,—, Vallius, Leena 60,—.

Laskentatoimi: von Flittner, Tarja 90,—, Halonen, Väinö 90,—, Hirvilahti, Outi 90,—, Härkönen, Marketta 90,—, Kauppinen, Maija-Riitta 100,—, Koivulehto, Mirja 90,—, Kuutti, Leena 90,—, Kyttälä, Pertti 90,—, Loukia, Ismo 90,—, Miettinen, Eeva-Liisa 100,—, Nieminen, Gun-Marit 90,—, Rajala, Tuulikki 90,—, Saari, Marianna 90,—, Selesvuo, Hannele 100,—, Seppänen, Veijo 90,—, Tapaninen Erja 90,—, Vihinen, Tarmo Tapani 100,—, Ylikovero, Risto 100,—.

Systeemit: Ahonen, Esa 50,—, Ala-Ilkka, Heikki 50,—, Alajääski, Jarkko 70,—, Haglund, Henry 50,—, Helenius, Leena 40,—, Härkönen, Marketta 50,—, Kyttälä, Pertti 60,—, Laine, Marja-Liisa 50,—, Lattunen, Jorma 40,—, Malinen, Pertti 50,—, Mauno, Aili 50,—, Miettinen, Sirpa 40,—, Muttonen, Juha 40,—, Naukkarinen, Arto 50,—, Nevalainen, Eero 40,—, Ranta, Risto 50,—, Riihelä, Simo 40,—, Saarensalo, Kari 75,—, Santamäki, Tuire 40,—, Selesvuo, Hannele 50,—, Soila, Anssi 50,—, Tamminen, Ilkka 75,—.

Kansantaloustiede: Andersson, Sten-Olof 50,—, Haarlaa, Pirkka 50,—, Halttunen, Jyrki 50,—, Kostamo, Aulikki 50,—, Lindqvist, Asko 50,—, Niskakangas, Heikki 50,—, Niskanen, Erkki 50,—, Noro, Heikki 50,—, Pagels, Björn-E. 50,—, Salo, Hilikka 50,—, Sipilä, Lars 50,—.

Oikeustiede: Ahonen, Kari 80,—, Ahtiluoto, Jaakko 60,—, Airaksinen, Pekka 80,—, Andersson, Esko 50,—, Erkola, Timo 50,—, Heikinaro, Mona 80,—, Isoviita, Pirjo 50,—, Järvinen, Risto 50,—, Klemetti, Klaus 50,—, Linnakangas, Esko Olavi 80,—, Lähteenkorva, Heikki 50,—, Ojala, Martti 80,—, Pekkarinen, Visa 80,—, Perttilä, Pertti 50,—, Pykäläinen, Anelma 50,—, Santalo, Kari 50,—, Tammelin, Hannu 50,—, Viitamäki, Ulla 50.—.

Talousmaantiede: Hyvärinen, Leena 50,—, Taimisto, Tarja 70,—, Tanikari, Marita 70,—, Taskinen, Eeva 50,—, Uotila, Tuula 50,—.

Tavarateknologia: Haaramo, Maija 50,—, Hakala, Pertti 50,—, Holopainen, Markku 50,—, Yliselkä, Liisa 50,—.

Talousmatematiikka ja tilastotiede: Harkki, Ritva 50,—, Hölttä, Harri 80,—, Ihalainen, Tapani 80,—, Kosonen, Helena 50,—, Lope, Jaakko 80,—, Nurmi, Raimo 60,—, Valanti, Riitta 80,—.

Sosiologia: Leskijärvi, Pirjo 50,—, Vertanen, Liisi 60,—.

Taloushistoria: Aho, Hanna 30,—, Malin, Pertti 30,—.

Valtio-oppi: Karppila, Aini 60,—.

Englannin kieli: Halsberg, Anne 50,—, Hytönen, Hilikka 50,—, Koskinen, Ulla 50,—, Laukkanen, Leena 50,—, Ruuth, Liisa 50,—.

Saksan kieli: Elo, Pirjo 40,—, Laukkanen, Kaija 40,—, Nieminen, Maritta 40,—, Vento, Marjut 40,—, Öhberg, Mervi 40,—.

Venäjän kieli: Käyhkö, Riitta 40,—, Långström, Tarja 40,—.

Ranskan kieli: Vihervaara, Tarja 50,—.

Helsingissä, kesäkuussa 1974

Jaakko Honko

Yhteiskunnan päätösprosessi ja Kauppakorkeakoulun asema

*Puhe, jonka rehtori, professori Jaakko Honko piti
Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 6. 9. 1973*

Korkeakoulumaailma eilen ja tänään

Kielenkäytössämme esiintyy varsin usein sana korkeakoulumaailma. Puhumme siitä kuin omana maailmanaan. Sanoilla on perinteensä; niiden sisältö on muovautunut vallinneiden olosuhteiden perusteella.

Kun 21 vuotta sitten eli syksyllä 1952 palasin teollisuuden piiristä, jo jonkin aikaa sen johtotehtävissäkin työskennelleenä takaisin Kauppakorkeakouluun opettajaksi, oli sanalla korkeakoulumaailma oma oikeutettu sisältönsä. Tämä ”maailma” oli kiistatta toisenlainen kuin se, johon esim. teollisuudessa työskennellyt oli tottunut. Poissa oli korkeakoulun piiristä se kiireinen tahti, joka oli ja on yrityksille tunnusomaista. Aikaa oli ajatteluun ja muihinkin tarkoituksiin runsaasti käytettävissä. Itse korkeakoulun toiminnassa sinänsä ei näyttänyt esiintyvän ostojen, ei valmistuksen, markkinoinnin, henkilöhallinnon tai laskentatoimeenkaan ongelmia. Hiljattain valmistuneesta uudesta korkeakoulurakennuksesta johtuen sen rahoitus muodosti muista sikäli selvästi erottuvan toiminnon, ettei siitä puuttunut avoimia kysymyksiä eikä suunnitelmallisuuttakaan.

Ei myöskään ollut havaittavissa ulkopuolisen yhteiskunnan eri lohkoilta korkeakouluun suuntautuvien sidosryhmien painetta tai edes eri tahoilta hyvin voimakasta kiinnostusta; korkeakoulun sisäisiä ryhmittymiä ei ainakaan selvästi organisoituneina esiintynyt lainkaan.

Todella, korkeakoulumaailma oli teollisuudessa työskennelleelle uusi ja erilainen, kuitenkin ehkä juuri tämän vuoksi erityisen kiehtova. Silloinen Kauppakorkeakoulu on ehkä parhaiten luonnehdittavissa laatusanalla kodikas. Meillä oli hieman yli tuhat opiskelijaa; opettajia oli vajaa 50 ja muuta henkilökuntaa kourallinen.

Kauppakorkeakoululta ei kylläkään tosiasiasa puuttunut laajamittaisia suunnitelmia. Ne olivat kuitenkin pääosiltaan vain silloisen rehtorin O. W. Louhivuoren päässä. Häneen, itsenäisyssenaattoriin ja todelliseen voimahahmoon henkilöistyivät mittavat suunnitelmat, päätökset ja niiden toteutus.

Korkeakoulukin on aikansa lapsi. 20 vuoden takaiset ratkaisut ja järjestelyt olivat kiistatta hyvät ja onnistuneet — silloisissa oloissa. Mutta ajan kuluessa myös sen mukanaan tuomat vaatimukset muuttuvat.

Viime vuosien aikana on alkanut tapahtua melkoisia niin korkeakoulujen rakenteeseen kuin toiminnan sisältöönkin vaikuttavia muutoksia. Jos näille muutoksille halutaan esittää vain yksi taustasyy, on sellaisena mainittava korkeakoulujen ulkopuolisen yhteiskunnan mielenkiinnon voimakas lisääntyminen niihin ja niiden toimintaan. Yhteiskunnan eri lohkoilta on korkeakouluihin alkanut suuntautua paine, joka oli vielä kokonaan tuntematon 1950-luvulla ja myös pitkään viime vuosikymmenellä.

Yhteiskunnan kiinnostuksen lisääntyminen korkeakouluihin on tuonut tullessaan niihin kohdistuvia kasvavia odotuksia ja vaatimuksia. Korkeakouluilta odotetaan lisääntyvässä määrässä tehokkuutta ja suunnitelmallisuutta, niiden hallinnolta demokraattisuutta, niiden tutkimus- ja opetustoiminnalta yhteiskunnan relevantteihin kysymyksiin paneutumista. Ulkopuolinen yhteiskunta ei enää ole sivustakatsoja. Yhteiskunnan päämäärien saavuttamiseksi korkeakoulujen työhön halutaan entistä enemmän puuttua, sitä halutaan säädellä. Nimenomaan valtiovallan taholta esitettyjen kannanottojen painoa lisää se tosiasia, että valtiovalta nykyisin vastaa joko kokonaisuudessaan tai pääosiltaan korkeakoulujen rahoituksesta.

Mainitsemani kehitys kuvastuu myös oman korkeakoulumme toiminnasta. Meidän odotetaan tarjoavan entistä enemmän opiskelumahdollisuuksia ja lisäksi tyydyttävän alati kasvavia laatuvaatimuksia. Korkeakoulustamme onkin tullut varsin suuri tuotantoyksikkö. Onhan meillä tällä hetkellä noin 3.500 opiskelijaa. Opettajia ja muuta henkilökuntaa on noin 300. Ehkä vielä voimakkaammin kuin kasvu ovat vaikuttamassa laatu muutokset. Kun meillä 10 vuotta sitten oli esim. 230 kandidaatin tutkinnon opiskelijaa, lukumäärä on tänään yli 1000. Luku on siten kymmenessä vuodessa runsaasti nelinkertaistunut. Samanlainen kehitys on havaittavissa lisensiaatin ja tohtorin tutkinnon suorittajien luvuissa.

Kasvavia laatuvaatimuksia samoin kuin pyrkimyksiämme niiden tyydyttämiseen heijastaa myös toimintamme monipuolistuminen. Onhan meillä tänään mm. oma täydennyskoulutusohjelmamme ja kehitys-

maaohjelmamme samoin kuin tohtoriohjelmamme, jotka jokainen ovat viime vuosien tuotteita.

Jos nykyisin verrataan toimintaamme teollisuuteen, meille on muodostunut oma "valmistusprosessimme", jota tutkimus ja opetus edustavat. Tapahtuneista määrällisistä ja laadullisista muutoksista johtuen sen ongelmien ratkaisuun tarvitaan uusia henkisiä työkaluja. Oppilasvalinta, jota lähinnä voisi verrata teollisuuden ostotoimintaan, on puolestaan vaatimassa entistä enemmän juuri tämän toiminnon asiantuntemusta. Yhä selvemmin tulee muodostumaan omaksi toiminnokseen myös henkilöstöhallinto.

Samoin korkeakoulun laskentatoimesta lyhytkautisine budjetteineen, suoritemittauksineen ja kustannustarkkailuineen on tulossa oma erikoisalansa. Sama koskee monia muitakin toimintoja, kuten esim. korkeakoulun kehittämistoimintaa sekä tiedotus- ja suhdetoimintaa jne.

Korkeakoulu on kyllä siinä mielessä edelleen oma maailmansa, että siellä suoritetaan nimenomaan tutkimusta ja opetusta. Mutta toisaalta sen toiminnot ja sen johtaminen ovat kuten edellä jo käsittelemäni osoittaneet, tulleet yhä enemmän vertailukelpoisiksi muihin organisaatioihin esim. teollisuuteen. Sana korkeakoulumaailma, mikäli sitä yleensä käytetään, on saamassa selvästi uutta sisältöä, samalla kun raja tämän "maailman" ja muun maailman välillä on tuntuvasti madaltumassa.

Hahmottelemani kehitys on — kuten mainitsin — suurelta osalta seurausta ulkopuolisen yhteiskunnan kiinnostuksen lisääntymisestä korkeakouluja kohtaan. Kun otetaan huomioon tämä tosiasia, on ymmärrettävää, että yhteiskunta pyrkii jatkuvasti löytämään keinoja, joiden avulla se voi vaikuttaa korkeakoulujen toimintaan. Erääksi tärkeimmistä kysymyksistä tulee korkeakoulujen niveltäminen tai niveltäminen sopivalla tavalla niitä ympäröivään yhteiskuntaan, sen päätöksentekojärjestelmiin, sen yleiseen kehittämiseen ja tätä ohjaavaan suunnitteluun.

Suunnittelun lisääntyminen ja sen ongelmat

Suunnittelu kuuluu nykypäivinä suorastaan iskusanoihin. Puhutaan valtakunnansuunnittelusta, kokonaisvaltaisesta suunnittelusta, pitkän tähtäyksen suunnittelusta, aluesuunnittelusta jne. sekä mitä moninaiimmista suunnitelmista eri tarkoituksia varten.

Kun korkeakouluja pyritään jatkuvasti kehittämään ja tämän toteuttamiseksi etenkin juuri meneillään olevina vuosina laaditaan mittavia suunnitelmia sekä tehdään kauaskantoisia päätöksiä, on mielestäni tarpeen juuri nyt kiinnittää huomiota eräisiin suunnittelun ja siihen liitty-

vän päätöksenteon peruskysymyksiin, suunnittelun mahdollisuuksiin, mutta myös sen rajoituksiin. Käsittelen seuraavassa suunnittelua ja siihen liittyvää päätöksentekoa aluksi yleisesti ja sitten etenkin korkeakouluihin soveltaen.

Olipa sitten kysymyksessä julkinen valta tai yksittäiset organisaatiot esim. yritykset, yleisinä havaintoina on viime vuosilta markkinatalousmaista todettavissa, että niissä suunnittelu on selvästi lisääntynyt ja alkanut kohdistua mitä moninaisimpiin yhteiskunnan toimintoihin. Se on pyritty ulottamaan myös entistä pidemmille ajanjaksoille ja sen avulla pyritään kattamaan yhä suurempia kokonaisuuksia samalla, kun improvisointi on vähentynyt. Sosialistisissa maissa taas voidaan havaita suunnittelussa mm. toisaalta pyrkimys suurempaan joustavuuteen, aikaisemmin pitkälle menneen keskityksen sijasta suunnittelun ja päätöksenteon hajautukseen samoin kuin suunnitteluyksiköiden liikkumavaran lisäämiseen. Yhteiskuntajärjestelmät eivät tietysti sinänsä ole muuttuneet, mutta havaittavaa lähentymistä suunnittelun ja päätöksenteon järjestämisen suhteen on tapahtunut. Tähän vaikuttaa osaltaan yhteisenä nimittäjänä informaatioteknologian, etenkin ATK:n sekä suunnittelun ja päätöksenteon menetelmien kehitys.

Suunnittelu- ja päätösprosessien tutkijana sekä varsin pitkään erilaisissa suunnittelutehtävissä toimineena en nähtävissä olevien kehitysuuntien valossa voi sivuuttaa eräitä suunnitteluun liittyviä ongelmia, vaaroja ja haittoja, jotka myös maamme korkeakoululaitosta koskevassa suunnittelussa ja päätöksenteossa tulisi tuntea.

Eräs tällainen tekijä on suunnittelun muodostuminen itsetarkoitukseksi. Aletaan suunnitella sellaisiakin asioita, jotka tuskin suunnittelua tarvitsevat tai jotka eivät hevin sovi suunniteltaviksi. Tyypiesimerkkinä tällaisesta voisi mainita sen suunnittelemisen, miten ihmiset olisivat järjestelmällisesti toisilleen ystävällisiä!

Toinen selvä haittatekijä on suunnittelun tekniikan pääseminen hallitseväksi. Luodaan teknisesti täydellinen järjestelmä, jolta puuttuu varsinainen sisältö sen vuoksi, etteivät esim. todelliset päätöksentekijät ole suunnitteluvaiheessa lainkaan mukana. Erityisen merkittäväksi vaaramomentiksi suunnittelun tekniikan hallitsevan asema voi muodostua informaatioteknologian voimakkaasti kehittyessä. Jo nykyisellään tarjoutuu mahdollisuus sellaisen pitkälle yksityiskohtiin ulottuvan suunnittelun ja valvonnan järjestelmän luomiseen, josta lähinnä tulee kone, jossa keskeinen tekijä ihminen unohtuu tai helposti jää suuren järjestelmäkoneiston pikkuseksi rattaaksi.

Kiistaton vaaramomentti on myös se jäykistävä vaikutus, joka suunnittelulla voi olla toimintaan. Kehitys saattaa jähmettyä ja järjestelmä

alkaa toistaa itseään. Kokemuksesta tiedän, ettei ole vaikeaa luoda sellaista suunnittelun ja päätöksenteon järjestelmää, joka teknisesti toimii täysin moitteettomasti. Siinä saattaa kuitenkin olla se ratkaiseva heikkous, ettei luoda mitään uutta.

Olen suunnittelun vannoutuneena kannattajana lähtenyt siitä, että sen tarjoamat edut, kuten mm. mahdollisuus valmistautua ja vaikuttaa ennakolta tuleviin tapahtumiin, mahdollisuus toiminnano hjaamiseen, päämäärien saavuttamiseen ja päätösvallan delegointiin, ovat selvästi haittoja painavammat. Sen vuoksi en puutu etuihin yksityiskohdittain tässä. Sen sijaan lienee tärkeätä ainakin mainita eräitä näkökohtia suunnitteluun mahdollisesti liittyvien vaarojen ja haittojen torjumisesta.

Tässä tarkoituksessa on ensinnäkin tärkeää lisätä suunnittelun sisälön pohdiskelua, pyrkiä yksityiskohdittain selvittämään, mitä suunnittelulla halutaan toteuttaa. Tämä johtaa väistämättä esim. eri organisaatioiden tehtävien, päämäärien, tavoitteiden ja toimintaperiaatteiden samoin kuin pohjimmiltaan myös arvojen punnintaan.

Mainitsemieni haittojen, etenkin suunnittelun isetarkoitukseksi tulemisen voittamiseksi on tarpeen, että suunnittelussa jo alun alkaen on mukana päätöksentekijöitä riittävän vahvalla panoksella. Suunnittelun teknikat, niin tarpeellisia kuin he ovatkin, eivät voi tätä panosta korvata. Ensisijaisiin keinoihin suunnitteluun liittyvien vaarojen ja haittojen torjumisessa kuuluu myös pyrkimys lisätä osallistumista ja inhimillisen tekijän mukaan ottoa suunnitteluprosessissa yleensä. Erityisen huomionarvoisena pidän sitä, että suunnitteluprosessissa on osallisina juuri niitä henkilöitä, joita suunnittelu välittömimmin koskee. Näin voidaan eliminoida joukko suorastaan pelottavia suunnitteluun ja päätöksentekoon liittyviä tulevaisuuden näkymiä, jotka muutoin voivat jättää ihmiselle ja inhimillisyydelle perin vähän liikkumavaraa. Yleisestikin on haittojen torjumiseksi muistettava suunnitelmien joustavuus ja se tosiasia, että suunnitelmien tulisi olla elämää ja toimintaa varten, ei niiden kangistamiseksi.

Mikä sitten on suunnittelun perusongelma? Se ei varmaankaan ole pelkkä ennustaminen. Se tuskin myöskään on suunnitelmien aikaansaaminen sinänsä. Suunnittelun keskeinen ongelma on mielestäni tasapaino, tasapainon saavuttaminen suunnitellun ja suunnittele mattoman välillä. On kysymys siitä, miten voidaan sovittaa yhteen järjestelmällinen suunnittelu sekä toisaalta liikkumavara ihmisten aloitekyvyille, yritteliäisyydelle ja luovalle mielikuvitukselle. Ongelma ei siis ole, suunnitellaanko vai ei, vaan ennemminkin, kuinka paljon ja kuinka yksityiskohtaisesti suunnitellaan ja ohjataan.

Korkeakoulut suunnittelun ja päätöksenteon kentässä

Kun näistä yleisistä pohdiskeluista siirrytään korkeakoululaitosta ja yksittäisiä korkeakouluja koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon, tulee erääksi tärkeimmistä kysymyksistä keskityksen ja toisaalta hajautuksen ongelma. On selvää, että tarvitaan keskitettyä koko maata koskevaa korkeakoulusuunnittelua ja päätöksentekoa. Mutta yhtä selvää on, ettei yksinomaan sen avulla voida päästä haluttuihin tuloksiin. Tarvitaan myös hajautusta, johon liittyvät tunnusomaisina piirteinä liikkumavara, omaleimaisuus, riippumattomuus, kilpailu ja paikalliset pyrkimykset.

Keskitetyn korkeakoulusuunnittelun ja päätöksenteon piiriin kuuluvat mielestäni mm. eri korkeakoulujen tehtäviä ja aloja koskevat ongelmat, koko korkeakoululaitoksen edustaminen, henkisten ja aineellisten voimavarojen kohdentaminen ja painopistesuuntien valinta, yleisten toimintaperiaatteiden vahvistaminen, uusien korkeakoulujen perustaminen sekä yleensä tietyn mittainen korkeakoulujen toiminnan koordinointi ja tasapainoon saattaminen. Eräänä pääperiaatteena tulisi nähdäkseni olla yksittäisessä korkeakoulussa tapahtuvan suunnittelun ja päätöksenteon kannustaminen, ei jarruttaminen.

Mitä sitten taas tulee yksittäisiin korkeakouluihin, kokemukset eri organisaatioista osoittavat selvästi, että uudet ideat syntyvät ja luova prosessi kehittyi parhaiten juuri hajautuksen kautta, ts. yksittäisten korkeakoulujen tulisi olla tämän luovan prosessin varsinaisia tapahtumapaikkoja. Uusien ideoiden synty edellyttää kuitenkin liikkumavaraa. Sen vuoksi ja myös kaiken edellä esittämäni perusteella tulisi korkeakouluilla olla huomattava liikkumavara ja riippumattomuus sekä tutkimuksessa että opetuksessa. Yksityiskohtiin menevä ohjailu ja virkavaltaisuus tekee korkeakouluista helposti tutkimus- ja opetusvirastoja kaikkine tähän liittyvine piirteineen. Liikkumavarasta puhuessani edellytän, että korkeakoulut toteuttavat yleisesti hyväksytyjä päämääriä ja noudattavat vahvistettuja toimintaperiaatteita.

Korkeakoulujen liikkumavara hyväksytyissä puitteissa edellyttää myös rahoituksen liikkumavaraa. Tämä on se öljy, joka voitelee korkeakoulun toiminnan rattaat. Uusi idea tai hanke saattaa jähmettyä tai vanheta ennen seuraavaa budjettivuotta. Näin on erityisesti meidän alallamme, jossa kansainvälisen kilpailun haasteisiin vastaaminen saattaa edellyttää hyvinkin nopeita toimenpiteitä.

Korkeakoulujen liikkumavara suunnittelussa ja päätöksenteossa tuo niille kuitenkin myös vastuuta. Valtaa ja vastuuta ei tässäkään voi erottaa toisistaan. Niinpä korkeakoulujen tulisi valppaasti seurata yhteiskunnan

ja sen tarpeiden kehittymistä voidakseen suunnitella ja järjestää oma toimintansa niin, että se joustavasti ja parhaalla mahdollisella tavalla palvelisi yhteiskunnan ja sen yksittäisten osien tarvetta.

Voidaan kysyä, mitä syytä on tässä yhteydessä käsitellä näinkin pitkään suunnittelun ja päätöksenteon järjestelyä sekä yleensä ja periaatteessa että etenkin korkeakouluissa? Mitä syytä on pohtia suunnittelun mahdollisuuksia ja rajoituksia, sen perusongelmaa, sen seuraamuksia? Tähän haluan vastata: Ne kysymykset, joita olen sivunnut, tulevat ennemmin tai myöhemmin koskemaan meitä kaikkia. Ne saattavat tulla koskemaan meitä työskennellessämme yksittäisissä organisaatioissa, on se sitten korkeakoulu, yritys, laitos tai mikä tahansa. Suoritettavat kannanotot tulevat lisäksi koskemaan meitä myös yksityisinä kansalaisina, yhteiskunnan jäseninä. Me tulemme olemaan entistä enemmän järjestelmällisen suunnittelun ja päätöksenteon kohteina, haluamme sitä tai emme.

Erityisesti maamme korkeakoululaitos on tällä hetkellä suurten muutosten edessä. Kaavaillaan mittavia suunnitelmia ja ohjelmia, jotka toteutuessaan tulevat vaikuttamaan syvällisesti korkeakoululaitokseen ja koko yhteiskuntaan. Olen halunnut lukuisten suunnittelun ja päätöksenteon kysymysten joukosta poimia vain eräitä periaatteellisia ja kaikkein olennaisimpina pitämiäni seikkoja. Suhtautumisesta niihin saattaa osaltaan riippua, rajoittuakseni korkeakoululaitokseen, onko meillä tulevaisuudessa korkeakoululaitos, jossa on valintaa, erilaisuutta, riippumattomuutta, kilpailua, henkistä ja aineellista liikkumavaraa, sekä myös kykyä tuottaa uusia ideoita ja kehittyä. Toisena vaihtoehtona voi olla korkeakoululaitos, joka on teknisesti kaunis, yhdenmukainen ja standardisoitu järjestelmä, joka kyberneettiselle järjestelmälle ominaisella tavalla noudattaa keskusohjauksen pienimpiäkin sysäyksiä. Se vastaanottaa siihen syötettyä tietoa ja palauttaa tätä, toimii mutta ei elä eikä kehity. Kysymys ei ehkä ole vähemmästä kuin siitä, minkä aseman annamme ihmiselle, hänen luovalle mielikuvitukselleen ja aloitekyvyilleen, voipa olla suorastaan kysymys siitä, mille kohdalle arvoasteikossamme asetamme inhimillisyyden.

Syyt Kauppakorkeakoulun valtiollistamiseen

Lukuvuoden avajaistilaisuudessamme olen tavallisesti myös käsitellyt etenkin omaa korkeakouluamme koskevia alkavaan tai viimeksi kulu-neeseen lukuvuoteen suoranaisesti liittyviä merkittäviä asioita. Tällaisista tärkeistä asioista ei nytkään ole puutetta. Pikemminkin niitä on hyvin runsaasti.

Lukuisista tärkeistä asioista on omassa luokassaan huomionarvoisin kysymys korkeakoulumme ottamisesta valtion haltuun, sen valtiollistamisesta. Niinpä seuraavassa keskitynkkin vain tähän kysymykseen.

Kauppakorkeakoulu, joka perustettiin 1911, on siten toiminut yli 60 vuotta ja alusta alkaen ollut yksityinen korkeakoulu. Tärkeimmän perustan, jonka varaan sekä taloudellinen että oikeudellinen asemamme ovat pitkähkön ajan rakentuneet, ovat muodostaneet kauppakorkeakoulujen valtionavusta 12. 5. 1950 annettu laki ja tämän lain soveltamisasetuksen edellyttämät perussäännöt.

Taloudellisessa suhteessa on Kauppakorkeakoulun asema edellä mainitulla pohjalla ollut järjestetty niin, että pitkään saimme 70 %:n valtionavun hyväksytyistä menoistamme, mikä prosenttiluku vuoden 1968 alusta on nostettu 75:ksi.

Valtionavun jälkeen ovat tärkeimmät tuloerämme olleet yksityisistä rahastoista ja säätiöistä saatu tuki, samoin kuin Kauppakorkeakoulun oman varallisuuden tuotto. Tämän yksityisen rahoituksen osuus tuotoistamme on viime vuosina ollut runsaat 10 %. Suunnilleen saman suuruinen on ollut opiskelijamaksuista saatu tulo. Kun näiden lisäksi Helsingin kaupunki on vuosittain antanut kokonaismenoistamme n. 1—2 %:n suuruisen avustuksen, on korkeakoulumme menot tällä tavoin varsin pitkään onnistuttu kattamaan.

Viime vuosina on kuitenkin esiintynyt vaikeuksia ja kehitys on mennyt usean tekijän osalta taloudellemme epäedulliseen suuntaan — pääasiassa syistä, joihin emme ole itse voineet vaikuttaa tai joihin ei olisi ollut perusteltuakaan vaikuttaa.

Eräänä syynä menojen voimakkaaseen lisääntymiseen ja samalla siis myös valtionavun yli rahoitettavan 25 %:n osuuden markkamääräiseen lisääntymiseen, on ollut korkeakoulun kasvu. Tätä kasvua on tosin viime vuosina opiskelijaluvun osalta tarkoituksellisesti hidastettu. Mutta 1960-luvulla tapahtuneesta opiskelijaluvun voimakkaasta lisääntymisestä on ollut se seuraus, että viime vuosina on tasapainon saavuttamiseksi ollut välttämätöntä pyrkiä ripeästi lisäämään opettajien ja muun henkilökunnan lukua. Tämä on tietysti lisännyt vastaavasti palkkausmenoja.

Esimerkkinä mainittakoon, että vuodesta 1971 vuoteen 1972 palkkausmenomme kasvoivat mk 955.000 eli 17,4 %. Vieläkin on määräsuhde opettajien ja opiskelijoiden luvun välillä korkeakoulussamme epäedullinen ja ponnistuksia sen parantamiseksi on syytä jatkaa, mikä samalla tietysti merkitsee palkkausmenojemme jatkuvaa lisääntymistä.

Viime vuosin on myös tullut kokonaan uusia huomattavia menolajeja, joiden vaikutus talouteemme on melkoinen. Tällaisia esim. ovat tärkeät,

mutta vielä 1960-luvun alkupuolella tuntemattomat ATK-menot, jotka ovat muodostamassa kasvavan osuuden kokonaisuudesta.

Menojen kasvun jyrkkyyttä osoittaa selvimmin niiden kokonaismäärän kehitys. Kun menojen kokonaismäärä vuonna 1962 oli mk 1.650.000, se oli viime vuonna mk 8.217.000. Täten menot ovat kymmenessä vuodessa viisinkertaistuneet, samaan aikaan kun opiskelijain luku kasvoi alle kaksinkertaiseksi. Palatakseni puheeni alussa suorittamaani muutosten tarkasteluun, voidaan liioittelematta todeta, ettei korkeakoulumme menorakenteeltaan eikä myöskään toiminnaltaan ole enää sama kuin esim. kymmenen vuotta sitten.

Järkevä taloudenpito edellyttää, että ainakin jatkuvasta toiminnasta aiheutuvat menot voitaisiin kattaa jatkuvasti saatavilla tuloilla. Näin ei näytä kuitenkaan olevan mahdollista. Menojen kohotessa jyrkästi on opiskelijamaksuista saatava tärkeä tuloerämme inflaation etenemisestä huolimatta markkamääräisesti kohonnut perin vähän samalla kun tämän tuloerän suhteellinen osuus on jyrkästi pudonnut. Näin ollen yksityisistä varoista tarvittaisiin jatkuvasti kasvava 1970-luvun lopulla jo vuosittain useiden miljoonien markkojen suuruinen rahamäärä rahoitusvajauksen kattamiseen. Tällöin voidaan täydellä syyllä kysyä, onko näin suurten rahamäärien kerääminen vuosittain yksityisistä lähteistä korkeakoulun kaltaisen pysyvän laitoksen toimintaan edes perusteltua vai voidaanko nämä yksityiset varat muulla tavalla käyttää tarkoituksenmukaisemmin.

Aivan viime aikoina mukaan vielä tullut eräs huomionarvoinen seikka: opiskelijamaksujen poistaminen. Koska useimmissa yliopistoissa ja korkeakouluissa ei enää ole näitä maksuja, niiden poistaminen myös Kauppakorkeakoulussa on edessä. Tämän noin 12—13 % kokonaismenoista kattaneen tuloerän poisjääminen merkitsee vuosittain markkamääräisesti runsaasti miljoonan markan uuden rahoitustarpeen syntymistä. Ei ole varmuutta, voitaisiinko opiskelijamaksujen poistamisesta aiheutuva tulojen vähennys korvata valtion varoista. Myönteisessä tapauksessa olisi nykytilanteessa seurauksena tähänastisen 75 %:n valtionavun ko hoaminen tosiasiaassa noin 87—88 %:n tasolle, jolla järjestelyllä ei siis vielä saavutettaisi mitään parannusta ennen poistamista vallinneeseen tilanteeseen verrattuna.

Taloudellisia vaikeuksiamme puntaroitaessa on esitetty kysymys, miten olisi aikoinaan esim. Kauppakorkeakoulun kasvua rajoittamalla voitu vaikuttaa siihen, ettei nyt edessä olevia taloudellisia vaikeuksia olisi syntynyt? On arvioitavissa, että yksityisistä lähteistä olisi meneillään olevalla vuosikymmenellä saatavissa sellainen rahamäärä, että se riittäisi ennustettavissa olevan meno- ja tulo rakenteen vallitessa rahoitus-

tarpeemme kattamiseen, mikäli korkeakoulussamme olisi enintään n. 1200—1500 opiskelijaa. Kun tarkastellaan korkeakoulumme opiskelijaluvun kehitystä, havaitaan, että 1200 opiskelijan raja sivuutettiin jo 1950-luvun lopulla. Oikeastaan päätös nykyisen kaltaisten valintatilanteiden syntymisestä tavallaan siis tehtiin jo noin 15 vuotta sitten!

Korkeakoulussamme 1963 käynnistyneestä pitkän tähtäyksen suunnittelutyöstä eräänä seurauksena voidaan sanoa olleen sen, että mm. uusien perustutkinnon opiskelijoiden ottamista rajoittamalla nykyisen tilanteen syntymistä onnistuttiin muutamalla vuodella siirtämään. On kuitenkin todettava, että mukaan on toki tullut myös joukko uusia tekijöitä, jotka eivät mainitun suunnittelutyön aikana olleet vielä selvästi ennustettavissa.

Valtiollistamisen toteutus

Kun nyt esittämäni talouden tulevaisuuden näkymät ovat olleet tiedossa, on korkeakoulumme talouden järjestämistä ymmärrettävästikin pyritty vakavasti puntaroimaan ja kartoittamaan asemamme järjestämisen eri toimintavaihtoehdot seurauksineen niin yksityisenä kuin valtionkin korkeakouluna. Koska kasvavan rahoitusvajauksen kattaminen yksityisin varoin ilmeisesti kohtaisi nykyisellä pohjalla tulevaisuudessa ylivoimaisia vaikeuksia, päätti korkeakoulumme hallitus kuluvan vuoden alkupuolella aloittaa neuvottelut valtiovallan kanssa Kauppakorkeakoulun oikeudellisen ja taloudellisen aseman järjestämisestä. Valmistauduttaessa näihin neuvotteluihin ja itse neuvotteluissa on ollut esillä erilaisia, etenkin sellaisia vaihtoehtoja, joiden avulla valtion panosta toimintamme rahoituksessa voitaisiin lisätä ja vastaavasti yksityisen rahoituksen tarvetta keventää. Kun kaikki vaihtoehdot on yksityiskohteisesti läpikäyty, on niistä eri tekijät huomioon ottaen jäänyt keskeiseksi korkeakoulumme valtiollistaminen.

Neuvotteluja käytiin loppukevään ja kuluneen kesän aikana hyvinkin tiiviisti erityisessä työryhmässä, jonka puheenjohtajana on toiminut opetusministeriön korkeakoulu- ja tiedeosaston päällikkö, professori Mikko Niemi. Ennen pitkää löydettiin yhteinen neuvottelupohja, jolla ratkaisu on ollut aikaansaataavissa.

Korkeakoulumme ylimmät päätöselimet, valtuuskunta ja hallitus kutsuttiin ylimääräisiin kokouksiin kuluneen elokuun alussa. Näissä kokouksissa on hyväksytty saavutettu neuvottelutulos, johon sitä ennen myös opettajaneuvosto oli esittänyt omat näkökantansa. Valtiovallan edustajat ovat puolestaan ilmoittaneet pitävänsä neuvottelutulosta

hyväksyttävänä. Niinpä vielä tänään allekirjoitetaan toisaalta Suomen valtion ja toisaalta Kauppakorkeakoulun ja Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiön välillä esisopimus, joka koskee korkeakoulumme valtiollistamista.

Kauppakorkeakoulun oikeudellisen ja taloudellisen aseman uusi järjestäminen edellyttää, että Eduskunnalle annetaan lakiesitys Helsingin kauppakorkeakoulusta samaten kuin tämän lain voimaansaattamisesta. Nämä lakiesitykset on tarkoitus antaa huomenna. Juuri näinä päivinä elämme siis aikaa, joka lähtemättömästi piirtyy korkeakoulumme historiaan.

Suoritettavien järjestelyjen mukaan korkeakoulustamme tulee valtion kauppakorkeakoulu 1. 8. 1974. Valtio ottaa vastatakseen pääpiirteittäin korkeakoulun kaikista menoista kuitenkin jo 1. 1. 1974 alkaen. Opiskelijamaksut tullaan poistamaan valtiollistamisajankohdasta, s.o. 1. 8. 1974 lukien.

Kauppakorkeakoulun opettajille ja muulle henkilökunnalle annetaan mahdollisuus jatkaa työtään valtion palveluksessa 1. 8. 1974 lähtien, ja heille pyritään turvaamaan olennaisilta osiltaan samat palkkaedut, jotka heillä ovat aikaisemmin olleet. Valtiollistamiseen liittyen suoritetaan joukko omaisuusjärjestelyjä, joiden tuloksena molemmat korkeakoulukiinteistömme siirtyvät valtiovallan omistukseen. Taas pääosa muuta omaisuutta tulee jäämään perustettavalle Kauppakorkeakoulun tukisäätiölle, jonka suuruudeksi tulee n. yhdeksän miljoonaa markkaa.

Tämän tukisäätiön avulla pyritään osaltaan myötävaikuttamaan korkeakoulumme niin tuiki tärkeän liikkumavaran ja joustavuuden aikaansaamiseen. Säätiön tehtävistä olisivat keskeisellä sijalla tieteellisen tutkimuksen ja opetuksen tukeminen korkeakoulussamme. Ensiksi mainitun osalta tulisivat olemaan tärkeimmät tieteellisen jälkikasvun edistäminen ja kauppatieteellisen tutkimuksen tehostaminen siihen luettuna myös varttuneiden tutkijoiden ja opettajien työskentely samoin kuin kansainvälisten yhteyksien syntymisen ja ylläpitämisen edistäminen.

Opetuksessa taas olisivat kohteina mm. tärkeiden uusien asioiden käynnistäminen opetuksessa, jatko- ja täydennyskoulutus sekä vierailevien opettajien hankinta. Lisäksi ohjattaisiin säätiön varoja myös mm. yleisiksi käyttövaroiksi. Tukisäätiöön tulevien varojen lisäksi niitä jäisi vielä jonkin verran korkeakoulun eri stipendirahastoihin.

Suurin muutos tapahtunee korkeakoulumme hallinnossa. Siitä tullaan erikseen säätämään asetuksella. Tätä varten on suunniteltava korkeakoulumme hallinnon järjestely ainakin siihen saakka, kunnes asiassa saavutetaan valtakunnallinen ratkaisu, korkeakoulujen yleinen hallinnonuudistus.

Tärkeimmät seuraamukset

Mitkä sitten ovat Kauppakorkeakoulun valtiollistamisen tärkeimmät seuraukset? Eräitä konkreettisia ja välittömiä niistä olen jo maininnut. Sen sijaan on aiheellista asettaa kysymys hieman laajempaan ja pidemmällä tähtäyksellä, jolloin on kuitenkin muistettava, että tarkastelussa olennaisia seikkoja ovat vain ne muutokset, jotka johtuvat uudesta asemastamme. Joukko suuria muutoksia varmaankin niiden pääosa, mm. korkeakoulujen hallinnonuudistus koskisi meitä suunnilleen samalla tavalla kokonaan riippumatta siitä, toimimmeko yksityisenä vai valtion korkeakouluna. On myös todettava, että Kauppakorkeakoulu on edelleen oma yksikkönsä, oma korkeakoulunsa. Meillä on oma erityisalamme, omat tehtävämme ja omat päämäärämme.

Arvioitaessa tulevaisuuttamme on nähdäkseni kaksi ensiarvoisen tärkeää seikkaa, jotka tulevat vaikuttamaan kehitykseemme. Toinen niistä on jo käsittelemäni korkeakoulun liikkumavara ja joustavuus päätöksenteossa sekä myös varainkäytössä. Voidaan kyllä sanoa, että esim. joustavuuden merkityksestä esittämäni näkökohdat koskevat pääosiltaan koko korkeakoululaitosta. Meillä on kuitenkin omat erityistarpeemme, joiden vuoksi liikkumavaran ja joustavuuden säilyminen on meille suorastaan elintärkeää. Onhan huomattava osa työstämme sellaista, että se välittömästi liittyy erilaisiin kansainvälisillä markkinoilla ja kansainvälisessä kilpailussa tapahtuviin muutoksiin. Sen vuoksi onkin jatkuvasti tähdättävä siihen, että esim. mainitsemani säätiön ja mahdollisesti muiden järjestelyjen avulla korkeakoulumme liikkumavara taataan. Näin voimme toteuttaa Kauppakorkeakoulun tehtävää uusien ideain ja innovaatioiden aikaansaajana ja säilyttää sen hengen, joka meillä tähänkin asti on tällaista toimintaa suosinut.

Toinen avainkysymys on yhteyksien säilyminen talouselämään. Kuten usein aikaisemminkin olen esittänyt, talouselämä on tulkittava laajaksi yhteiskunnan osaksi käsittämään monenlaiset taloudelliset toiminnot eikä rajoittumaan esim. vain yrityksiin.

Kaikissa maissa, joissa on menestyvä ja yhteiskuntaa hyvin palveleva kauppakorkeakoululaitos, ovat sen ja talouselämän yhteydet hyvin läheiset. Näin on asianlaita yhteiskuntajärjestelmästä riippumatta. Talouselämä tarvitsee kauppakorkeakoulujen tuottamaa viimeisintä tietoa. Mutta taas toisaalta nämä korkeakoulut tarvitsevat uusia virikkeitä, tietoja uusista relevanteista ongelmista ja näkemyksiä tulevaan kehitykseen. Ilman tällaisia yhteyksiä toimii korkeakoulu pakostakin sokkona. Se on kuin tällaisessa leikissä side silmillä toimiva osapuoli, joka kulloinkin yrittää arvata, mitä sen ympärillä tapahtuu, ja jonka äkki-

liikkeet, suoranaiset törmäilyt ovat leikissä kommelluksineen huvittavia. Kun ne tosiasiallisessa elämässä kuitenkin saattavat saada vakavia seuraamuksia, on tällaisen ”tosileikin” syntymistä pyrittävä välttämään. Meidän alallamme on toistuvasti muistettava ja muistutettava, ettei Suomi ole ainoa maa taloudellisen kilpailun maailmankartalla.

Kun valtiollistamisen yhteydessä paljon keskustellaan yhteyksien säilyttämisestä tai katkeamisesta nykyisten hallintoelintemme jäseniin, haluan omana kantanani todeta, että siteiden ja suhteiden kokonaan katkeaminen esim. tähän tukijajoukkoon olisi ajatuksena paitsi suorastaan kyynillinen myös korkeakoulumme tulevan kehityksen kannalta mitä suurimmassa määrässä perusteeton ja epäedullinen tapahtuma. Tulevissa oloissa on tietysti löydettävä myös uusia yhteyksiä, järjestelyjä ja ratkaisuja, jotka parhaiten tyydyttävät tulevia tarpeita ja haasteita.

Korkeakoulun laatu

Muuttuupa Kauppakorkeakoulun oikeudellinen ja taloudellinen asema uudessa tilanteessa miten tahansa, erääseen asiaan on meidän jatkuvasti ja entistäkin enemmän kiinnitettävä huomiota. Tämä asia on korkeakoulumme laatu. Korkeakoulun ollessa kysymyksessä voidaan hyvin soveltaa suomalaista sananpartta ”hedelmistään puu tunnetaan”, ts. jonkin korkeakoulun laadun mitta on se panos, jonka siellä opintonsa suorittaneet pystyvät eri tehtävissään antamaan. Jotta korkeakoulu voi onnistua omassa tehtävässään, joka viime kädessä on ihmisten kehittäminen, on edellytettävä, että kukin opettaja ja henkilökuntaan kuuluva voi jatkuvasti kehittää myös itseään. Vain tällä tavoin on mahdollista antaa alati uusiutuva panos opiskelijoiden kehittämiseen, joka juuri on korkeakoulun päätehtävä. Toivon ja uskon, että myös uudessa tilanteessa tähän työhön tulee olemaan riittävästi mahdollisuuksia.

Mutta tarvitaan myös yhteistyötä. Sitä tarvitaan opettajien, tutkijoiden ja muun henkilökunnan sekä opiskelijoiden kesken. Lisäksi tarvitaan ulkopuolisen yhteiskunnan myönteistä suhtautumista korkeakouluumme. Näiden kaikkien osapuolten yhteistyön ja myötävaikutuksen seuraamuksena voidaan odottaa tuloksia ja saavutuksia. Mutta vielä tarvitaan jotakin. Tarvitaan myös työtä, paljon työtä ja ponnistuksia. W. Somerset Maugham on sanonut ”Elämässämme on harmillinen asia se, että kaikki huomattavat saavutukset vaativat hitonmoisia ponnistuksia”. Häneen voin täydellä syyllä yhtyä ja toivottaa korkeakoulun opiskelijat, virkailijat ja opettajat tervetulleiksi aloittamaan uutta lukuvuotta.

Osoitan tervetuloivotukseni erityisesti niille ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille, jotka nyt aloittavat opintonsa Kauppakorkeakoulussa.

I wish all our foreign students heartily welcome to begin their studies in our School.

SISÄLTÖ

I	HALLINTO, OPETTAJAT, LAITOKSET SEKÄ VIRAN- JA TOIMENHALTIJAT 31. 5. 1974	13
---	---	----

Hallinto

Kansleri, valtuuskunta	13
Hallitus	15
Rehtori, vararehtori	16

Kauppakorkeakoulun kannatusosakeyhtiö

Johtokunta	16
------------------	----

Opettajakunta

Varsinaiset professorit	16
Apulaisprofessorit	17
Dosentit	18
Yliassistentit ja lehtorit	19
Opettajat	20
Assistentit	22
Eläkkeellä olevat opettajat	23

Yleiset laitokset

Kirjasto	24
Perustutkimuksen laitos	25
ATK-laitos	25
Audiovisuaalinen laitos	26

Ainelaitokset

Liiketaloustiede, hallinnon laitos	26
Liiketaloustiede, laskentatoimen laitos	26
Liiketaloustiede, markkinoinnin laitos	26
Liiketaloustiede, systeemien laitos	26
Kansantaloustieteen laitos	26
Oikeustieteen laitos	26
Talousmaantieteen laitos	26

Talousmatematiikan ja tilastotieteen laitos	27
Tavarateknologian laitos	27

Virkailijat ja toimihenkilöt

Kanslerinvirasto	27
Rehtorinvirasto	27
Opintoasiaintoimisto	27
Keskuskanslia	27
Laitossihteerit	28
Vahtimestarit	28
Puhelinkeskukset	28
Opastus	28
Konemestari ja talonmiehet	28
Eläkkeellä olevat virkailijat ja toimihenkilöt	29

II	YLEISIÄ TIETOJA	30
	Kanslerin ja rehtorin toimet	30
	Hallintoa koskevia tapahtumia	30
	Virat ja toimet	32
	Valtion tutkimusstipendit ja opintolainatakaukset	40
	Pysyvät toimikunnat	41
	Alihallintokokeilu	46
	Oppilasvalinta	46
	Kesäopetuskokeilu	48
	Liikuntatoiminnan aloittaminen	49
	Rehtorien neuvosto	49
	Kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous	50
	Julkaisusarja	50
	Ulkomaisia luennoitsijoita	51
	SEV-maiden taloutta käsitellyt opetus	52
	Kehitysyhteistyöprojekti PRODEC	53
	Stud' a Generalia-luentosarja	58
	Lahjoitukset	58
	Stipendivarat	58
	Kirjasto	61
	Pääkirjasto	61
	Kurssikirjaosasto	64
	ATK-laitos	65
	Audiovisuaalinen laitos	66
	Kielistudiot	66
	Kuvalaitos	67

III	JATKO- JA TÄYDENNYSKOULUTUS	69
	Tohtoriohjelma	69
	Johtamiskoulutusohjelma (JOKO)	70
	Liikkeenjohdon Instituutti (LIFIM)	72
	Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos (LTT)	72
IV	OPETTAJAIN JA VIRKAILIJAIN KIRJALLINEN TUOTANTO SEKÄ TOIMINTA KORKEAKOULUN ULKOPUOLELLA	74
V	TILASTOLLISIA TIETOJA	94
	Opiskelijoiden lukumäärä	99
	Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat 31. 5. 1974	99
VI	OPPIARVOT JA TUTKINNOT	100
	Kauppatieteiden lisensiaatin tutkinto	100
	Kauppatieteiden kandidaatin tutkinto	100
	Ekonomin tutkinto	106
	Akateeminen sihteerin tutkinto	110
VII	STIPENDIT	111
	Opintorahat	111
	Korkeakoulun omat stipendit	111
	 YHTEISKUNNAN PÄÄTÖSPROSESSI JA KAUPPA- KORKEAKOULUN ASEMA	
	<i>Puhe, jonka rehtori, professori Jaakko Honko piti Kauppakorkea- koulun lukuvuoden avajaisissa 6. 9. 1973 .....</i>	115

